



Nr. 58 - Maart 2003
15e jaargang
Verschijnt 4x per jaar
Prijs per stuk € 3.18

LIMBURGS SCHUTTERSTIJDSCHRIFT

"In Memoriam?"





Viking Productions B.V., Postbus 3128, 6039 ZG, Stramproy Telefoon: 0495-562126 Telefax: 0495-561346
Internet: www.vikingproductions.nl E-mail: info@vikingproductions.nl

TOPPERS MET TOP!

Viking Productions B.V. in Stramproy is al meer dan 30 jaar uw betrouwbare partner voor al het entertainment.

Viking Productions B.V. kan al uw wensen op het gebied van entertainment invullen, van de mooiste feestband tot de beste artiesten van de Benelux. Ons team van adviseurs staat dagelijks voor u klaar om al uw (aan-) vragen op het gebied van entertainment te kunnen beantwoorden.

Viking Productions B.V. is het exclusieve boekingskantoor van o.a.

The Hippies (terug van lang weggeweest),

Looz C'Booz, Fahrenheit, We Two, Tilt,

Broadway (met zangeres Mendy Jansen van Starmaker),

Santa Rosa, Touché (het ideale trio voor de kleinere feesttenten!),

De Spikes (wie kent ze niet?), **The He Devils** met zangeres Sheila

Timmerman (de dochter van....), **Jeopardy** (nieuwe talentenband uit Venlo),

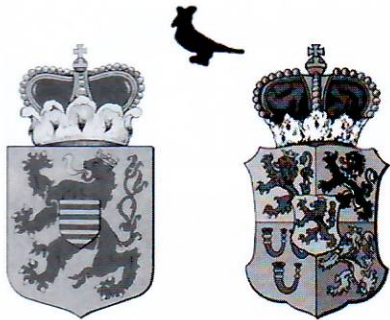
V-Male, Fragment (doldwaze Engelse feestband met noteringen in de Mega Top 100), **Oliver, You & Me, MXL, De Foute Disco Show,**

De Viking Road Show (nu ook met Après Ski thema), en nog vele anderen!

Viking Productions B.V. voor al uw feesten, bruiloften, partijen, bedrijfsfeesten, tentfeesten, schuttersfeesten, jubilea, braderieën, festivals, kermissen, etc.

Dien fiêst is pas ein fiêst es dich bie Viking bes gewaesj!

Het 'Limburgs Schutterstijdschrift'



Het Limburgs Schutterstijdschrift wordt uitgegeven onder verantwoordelijkheid van de stichting Steun Aan het Schutters- en gildewezen in de beide Limburgen (S.A.S.).

Abonnementen:

Het Limburgs Schutterstijdschrift verschijnt 4x per jaar.
Abonnementsprijs € 12,50 per jaar bij vooruitbetaling.
Losse nummers à € 5,00 inclusief verzendkosten.

Redactie-adres en nieuw abonnement:

Wienkeskoel 94, 6074 HH Melick
telefoon 0475-52 02 26.

Bankrelaties:

Nederland: Rabobank,
rekeningnr. 12.22.15.125
Postbank rekeningnr. 287 83 43
België: Dexia-bank te Kinrooi
rekeningnr. 068-2059877-12.

Advertentie acquisitie:

Bravo Nederland

De Lange Beemdens 3,
6019 CP Wesseme
tel. 0475-570657 - fax 0475-562252
E-mail: ton.van.berkel@12move.nl

Grafische techniek:

drukkerij  sinds 1935
LIMBURGSCHE POST
Beegden

Voorbehoud:

© Copyright Limburgs Schutterstijdschrift.

Voor een uitgebreide formulering wordt verwezen naar het gestelde in de colofon van het Limburgs Schutterstijdschrift nummer 48, september 2000, pagina 1.

ISSN: 1382-0893.

BESTE SCHUTTERS-VRIENDEN,

Allereerst wil ik mijn excuses aanbieden aan de 60 abonnees die het decembernummer enkele weken te laat ontvingen. Een doos met 60 exemplaren is zoek geraakt en is nog steeds zoek. Hoe dit kon ontstaan, weet ik nog niet. Naar de oorzaak loopt momenteel een onderzoek.

Verrassend was het grote aantal abonnees dat hun enquêteformulier invulde en terugzond. De hoge respons zegt ook iets van de betrokkenheid van de lezers bij het Limburgse Schutterswezen in het algemeen en het Limburgs Schutterstijdschrift in het bijzonder. Het verslag en het cijfermateriaal bieden ook mogelijkheden voor het trekken van andere conclusies. Als redactie beperken we ons tot de eigenlijke opdracht. Wij zullen alle uitslagen en adviezen ter harte nemen en trachten te verwerken voor het Limburgs Schutterstijdschrift. Overigens liggen de enquêteformulieren ter inzage. Elke vorm van privacy is gewaarborgd; Namen, etc. zijn verwijderd en inzage geschiedt onder toezicht. Met deze (wederom) mooie resultaten uit de enquête, denk ik dat het Limburgs Schutterstijdschrift een goede basis heeft om binnenkort als zelfstandige stichting Limburgs Schutterstijdschrift voort te kunnen gaan. Reden ook om de functie van hoofdredacteur over te dragen. Ruim 10 jaar geleden deed ik al een oproep voor een nieuwe hoofdredacteur. Helaas zonder resultaat. Om de continuïteit te garanderen, ben ik toen maar aangebleven. 15 Jaar hoofdredacteur-zijn, naast een volledige baan, gaat je beslist niet in de kleren zitten. Vandaar dat ik nogmaals een oproep doe om kandidaten voor te dragen voor de functie van hoofdredacteur.

De 10^e Limburgse Schuttersdag werd druk bezocht. Daar was ook alle reden toe. Ademloos aanhoorde het publiek de presentaties van de fiscaal en juridisch adviseur van Deloitte & Touche. Tijdens het vragenronde werden veel vragen op de deskundigen afgevuurd. Alle schutterijen en schuttersgilden uit Gelderland, Noord-Brabant en Limburg zullen een syllabus ontvangen via hun federatiebestuur. Dank aan Deloitte & Touche, in het bijzonder de heren Aerts, van de Kerkhof en Klinkenberg voor hun heldere uiteenzettingen.

In dit nummer gaat Drs. Luc Wolters in op de uitspraak van de Raad van State, inmiddels beter bekend als de "Zaak Weert". Als gevolg van o.a. deze uitspraak en het onwrikbare gegeven dat lood ook op de Europese zwarte lijst staat, zal het Limburgse Schutterswezen in zijn totaliteit en op termijn over moeten stappen naar de kogelvanger. Zover is het gelukkig nog niet. OLS-President Frans Wolters heeft politiek Den Haag al gewaarschuwd. Een mars op Den Haag wordt, meer dan ooit tevoren, onvermijdelijk.

Veel Limburgse schutterijen vertonen zich graag in militair-getinte uniformen. Een gesprek met veel goede adviezen worden ons aangereikt door de heer Frans Smits Sr. De heer Smits geniet een grote reputatie in binnen- en buitenland op het gebied van uniformen, medailles etc. In dit nummer biedt hij zijn diensten aan voor een verantwoorde uniformkeuze voor de Limburgse schutterijen.

Frank Wilbers uit Kempen vertelt ons meer over het verloop van een schuttersfeest bij drie Duitse schutterijen. In de nieuwe rubriek "Euver de pööl" geven we het woord aan een schutterij of schuttersgilde buiten Limburg; dit keer schutterij St.-Hubertus uit Groesbeek.

Ik wens U veel leesplezier toe.

Wim Pijpers, Hoofdredacteur.

Het volgende nummer van het Limburgs Schutterstijdschrift zal verschijnen in juni. Copij en advertenties kunnen worden ingediend tot uiterlijk 1 mei bij het redactieadres Wienkeskoel 94, 6074 HH Melick, faxnummer 0475-520229 of e-mail wmjpijpers@hotmail.com.

Bij de voorpagina: Behoort het schieten tegen de vrije lucht nu echt tot het verleden? Limburgse schutterijen maak U sterk en trek gezamenlijk op naar 'Den Haag'.

RAAD VAN STATE VERNIETIGT SCHIETVERGUNNINGEN GEMEENTE WEERT DELFT HET ONDERSPIT TEGEN MILIEUVERENIGINGEN OVER VRIJ SCHIETEN

Door Luc Wolters

De rechtszaak voor de Raad van State heeft begin december tot een uitspraak geleid. We mogen inmiddels spreken van 'de rechtszaak', omdat er veel om te doen is geweest en de belangen - die ermee gemoeid zijn - groot zijn. Niet alleen de schietvergunningen van de drie Weerder schutterijen stonden ter discussie, maar zelfs de circulaire, op basis waarvan de schutterijen op de vrije lucht mogen schieten, leek in de oordeelvorming betrokken te worden. Wat is de gang van zaken geweest, die geleid heeft tot deze zaak, wat is de uitspraak en wat zijn de consequenties hiervan voor het Limburgse schutterswezen. Dat zijn vragen, die we onderstaand zullen behandelen. Let wel, er wordt onderscheid gemaakt tussen eendaagse evenementen en de zogenaamde vaste inrichtingen, die in Weert ter discussie stonden.

Waarschuwingsschot

Al tijdens de speech bij gelegenheid van de opening van het Oud-Limburgs Schuttersfeest in Ellikom loste president Frans Wolters een niet mis te verstaan waarschuwingsschot: bij de Raad van State was een aantal schietvergunningen van de gemeente Weert aanhangig gemaakt, waarbij ook de circulaire zeer wel door dit hoogste rechterlijk college getoetst kon worden. Deze circulaire is een uitzondering op de wetgeving, die de schutterijen toestaat op de vrije lucht te schieten, mits 90% van de kogels teruggezocht zouden worden. Buiten de betwiste drie Weerder schutterijen kon door deze zaak dus het gehele schutterswezen geraakt worden. Als de rechter de circulaire ondeugdelijk zou vinden, dan zou er niet meer zonder kogelvanger geschoten mogen worden. Alleen de politiek als wetgever zou dan nog gevraagd kunnen worden om de uitzonderingssituatie, die door de circulaire mogelijk werd gemaakt, verantwoord in daadwerkelijke en nieuwe wetgeving op te nemen.



Schutterij St.-Cornelius Swartbroek is dubbel getroffen, doordat twee vergunningen van haar vaste schietterrein vernietigd zijn. De uitspraak van de Raad van State kwam uitgerkend in het jaar dat de schutterij haar 50-jarig jubileum viert.

Milieuvereniging

Naar verluidt ligt een dorpsvete ten grondslag aan de ontstane problemen en de hieruit voortgekomen rechtszaak. Schutterij St.-Cornelius Swartbroek had al geruime tijd problemen met een inwoner van Swartbroek, die niet schuwde de ene na de andere procedure tegen het schietterrein en tegen het schieten van de schutterij te starten. Deze inwoner was Emile Haanen, afgestudeerd in algemene, politieke en sociale wetenschappen, eerst werkzaam in het onderwijs, later in het vastgoedmanagement. Het heeft er alle schijn van dat Haanen onder het mom van een "milieuvereniging", waar hij voorzitter van werd, zijn persoonlijke vete met de schutterij in zijn voordeel wilde beslechten. Opvallend genoeg richt de milieuvereniging van Haanen zich op cultuur- en milieubehoud.

Naar mijn stellige overtuiging horen de schutterijen en hun schieten op de wijze van het Oud-Limburgs tot het cultureel erfgoed. Echter de milieubelangen wogen kennelijk zwaarder.¹⁾

Protest bij de Raad van State

De vereniging van Haanen "De Kring, vereniging voor Cultuur- en Milieubehoud" en de "Natuur Historische Vereniging Vrienden der Natuur", beiden gevestigd te Weert alsmede Haanen als privé-persoon vochten de vergunningen van een drietal schutterijen uit de gemeente Weert aan. Het betrof de schutterijen St.-Cornelius Swartbroek, St.-Antonius Altweert en St.-Antonius Stramproy.

Deze drie schutterijen hadden allen een vaste inrichting met een schietvergunning om te schieten op de vrije lucht op een terrein met vrij schootsveld.

Hun vergunningen werden door de gemeente Weert ambtshalve voor revisie ingetrokken als gevolg van de Wet Milieubeheer. In de vergadering van de gemeenteraad van 12 december 2000 werd aan de drie schutterijen een nieuwe vergunning verleend met nieuwe voorschriften. De hernieuwing van de vergunningen werd door de twee milieuverenigingen aangewend om in maart 2001 rechtstreeks bij de Raad van State protest aan te tekenen.²⁾

90% Kogels terugzoeken

De gemeente was haar schutterijen welwillend geweest en had meegedacht in het oplossen van het probleem van de vergunning van de schutterijen. De gemeente Weert telt ettelijke schutterijen, diverse schieten met een kogelvanger, andere hadden nog gelegenheid om op de vrije lucht te schieten. Echter de schutterijen van Swartbroek, Altweert en St.-Antonius Stramproy zouden niet aan de raapverplichting van 90% van de verschoten kogels kunnen voldoen, daar in hun schootsveld ook delen van bos lagen. De 90% was een verplichting die voortvloeide uit de Circulaire traditioneel schieten, die het schieten zonder kogelvanger toestaat mits de kogels voor 90% teruggezocht worden. Weert stelde de 90% als norm voor de gehele gemeente, de schutterijen met kogelvanger vingen immers 100% van de kogels op. Als de 90% als gemiddelde voor de gemeente kan gelden, dan zouden andere schutterijen, zoals de drie genoemde minder hoeven te zoeken. Dit is bekend onder de naam "stolpgedachte": alle gemeentelijke schutterijen vallen onder de stolp of koepel van de gemeente, waardoor niet elke schutterij 90% zou hoeven terug te zoeken, maar de 90% als gemiddelde zou kunnen dienen. Met de stolpgedachte wordt in het milieubeleid vaker gewerkt, zoals bij luchtvervuiling.

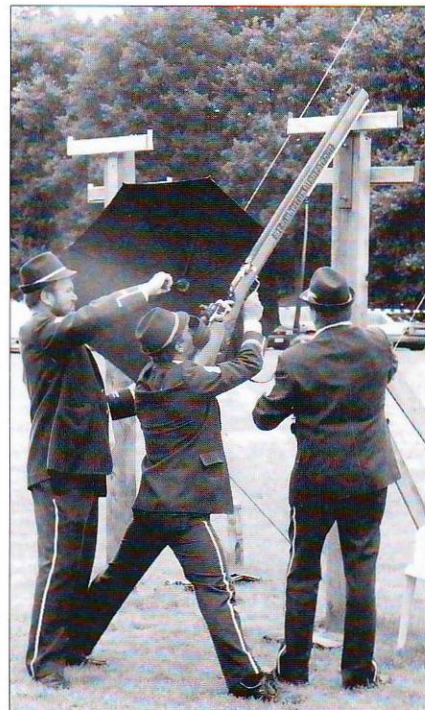
Schieten op de vrije lucht

De Weerter situatie lag onder vuur. De Raad van State zond de Adviesclub van de bestuursrecht-spraak voor Milieu en Ruimtelijke Ordening op pad om de situatie ter plekke te onderzoeken. Het risico hierbij was dat niet alleen de vergunningen van de drie Weerter schutterijen ter discussie zouden staan, maar ook de Circulaire Traditioneel Schieten, op basis waar-

van op de vrije lucht geschoten mag en kan worden, mits het schootsveld voldoende vrij en overzichtelijk is en de kogels voor 90% teruggezocht kunnen worden. Met name gevoed door de vrees dat de Raad van State de Circulaire af zou kunnen schieten, werd door de schutterswereld flink aan de alarmbel getrokken. Voorbeelden hiervan waren de toespraak van president Wolters tijdens het OLS te Ellikom en een persbericht dat de media geattendeerd heeft op de problematiek.

Politieke steun

Naar aanleiding van de berichtgeving in de pers, bleek dat het schutterswezen van vele zijden op steun kon rekenen. Zo kwam er een officiële steunbetuiging van de Provincie Limburg, waar Lou van Bilsen als schutter en lid van Provinciale Staten een motie indiende, die grif door VVD, CDA, PvdA en PNL ondersteund werd. Strekking van de motie was om de milieuregels niet te laten prevaleren boven het cultureel erfgoed van de schutterijen en hun wijze van schieten. Ook de CDA en VVD in de Tweede Kamer wilden zich sterk maken voor deze zaak, echter als onafhankelijk rechterlijk college moest de Raad van State eerst uitspraak doen, vooraleer de politiek in actie kon komen. De politieke commotie viel echter niet goed bij de milieuverenigingen, die de zaak aanhangig hadden gemaakt. Ook zij zochten de pers op en verkondigden open-



lijk dat de Provinciale Staten 'onkundig' waren in de kwestie over het schutterslood. Voorzitter Herman Beuvers van de "Vrienden der Natuur" zond een brief aan de provinciale politiek, waarin ze deze ervan betichtte niet te weten waarover ze sprak, toen ze in juli de steunende motie voor het schutterswezen aannam. Dit verwijt aan de politiek werd bovendien breed uitgemeten in de krant.³⁾

Brutaal

Niet gehinderd door enige schroom zond de natuurhistorische vereniging "Vrienden der Natuur" zelfs een brief aan de redactie van dit blad om hun zienswijze op het schieten door de schutterijen "onverkort in de volgende uitgave van het 'Limburgs Schutterstijdschrift' te publiceren".⁴⁾

Daar de belangen van schutters in dit tijdschrift de voorrang hebben, heeft de redactie gemeend er geen goed aan te doen om de milieuvereniging haar opvattingen breeduit in dit tijdschrift te laten etaleren. Inmiddels realiseerde de Raad van State zich dat ze met een vrij complex probleem te doen had, waarbij diverse belangen om voorrang streden. In augustus liet de Raad weten nog enkele maanden extra uit te trekken om een gedegen besluitvorming te laten plaatsvinden. De Raad van State kwam op 4 december 2002 tot een uitspraak.

Geen uitzondering voor Weert

De Raad van State sprak zich uit over een aantal zaken. Eerst en vooral de vergunningen voor de vaste inrichtingen van de drie Weerter schutterijen, die slechts gezamenlijk aan de norm van 90% teruggezochte kogels moesten voldoen. Ondanks het feit dat de Oud-Limburgse Schuttersfederatie de heer Sijben als toenmalig wethouder van Milieu van Weert waarschuwde voor deze eigen Weertse interpretatie van de normen van de Circulaire, werd in december 2000 toch voor deze oplossing gekozen, vooral om de Weerter schutterijen ter wille te zijn. De Raad van State oordeelde echter dat de gemeente Weert zich met de stolpgedachte niet aan de Circulaire heeft gehouden en onvoldoende onderzocht heeft of het schuiven met raapperpercentages van de kogels geen nadelige gevolgen voor de gezondheid heeft. De goede bedoelingen van Weert zijn hiermee helaas afgestraft.⁵⁾

De Circulaire ter discussie

De Raad van State heeft ook de Circulaire bestudeerd, die als pseudo-wetgeving fungeert om het schieten op de vrije lucht te permitteren en te regelen. De Circulaire is gelukkig niet naar de prullenbak verwezen, maar de Raad van State geeft wel een aanscherping, waarmee zij van de Circulaire afwijkt. Zo stelt de Raad dat de doorzichtige kogelvangers in combinatie met affluit het beste middel zijn om lood in de bodem te voorkomen. Opvallend genoeg gaat de Raad van State daarmee volledig voorbij aan de toename van de geluidsoverlast die de kogelvangers veroorzaken. De gemeente Weert had in haar ogen duidelijk moeten motiveren waarom in het geval van de drie Weerter schutterijen niet voor een kogelvangster gekozen kon worden. Ten opzichte van de Circulaire is dat de omgedraaide wereld. Deze Circulaire staat toe dat de schutters op de vrije lucht schieten, mits zij 90% van de verschoten kogels terugrapen. Om deze 90% mogelijk te maken, kan er dus geen open water of bos in het schootsveld voorkomen. Alleen in bijvoorbeeld weiland of akkerland kunnen de afgeschoten kogels namelijk in voldoende mate teruggevonden worden, in bos kan dat niet en in open water of waterrijk gebied is het gevaar van langzaam oplossend lood, dat in het (grond)water terecht komt, te groot. De Raad van State redeneert andersom: lood in de bodem moet voorkomen worden en een gemeente moet als vergunningverlener al met bijzonder sterke argumenten komen om het schieten op de vrije lucht toe te staan. Zonder motivatie waarom de kogelvangster niet kan, zou die er moeten komen.

In het licht hiervan heeft de gehele schutterswereld moeten inboeten naar aanleiding van de gevoerde procedure.

Weerter schutterijen de dupe

De schietvergunningen uit 2000 van de schutterijen van Swartbroek, Altweert en St.-Antonius Stramproy zijn door de uitspraak van de Raad van State vernietigd. Zij mogen niet meer op hun schietterrein op de vrije lucht schieten. Swartbroek werd dubbel gepakt. Van deze schutterij werden gelijk twee schietvergunningen ter discussie gesteld, die grotendeels op hetzelfde schietterrein betrekking hadden.

Hierbij werd door Haanen als privé-persoon, die met de milieuverenigingen de zaak bij de Raad van State aanspande, verklaard dat hij als eigenaar van een perceel in het schootsveld het terugzoeken van de kogels van zijn land zou verbieden. Hierdoor zou natuurlijk het percentage van terug te zoeken kogels in het gedrang komen, waardoor de schutterij niet aan de verleende vergunning kon voldoen. Dit terwijl een schriftelijke toestemming van landeigenaren om op hun land lood te rapen een goede indicatie is of de schutterij aan de raapplicht van 90% kan voldoen. De milieuverenigingen zijn overigens ook bij de gemeente Weert terdege bekend. Hun bekommernis voor het milieu loopt veelal via beroepsprocedures en rechterlijke uitspraken.

Lood is taboe

De overheid heeft zich tot doel gesteld het lood in de bodem terug te dringen en niet alleen de Nederlandse overheid, maar ook de Europese. Er is een uitzondering gemaakt voor het folkloristisch schieten vanwege het belang van de schutterijen, echter dit is een noodwetje in de vorm van de vermelde Circulaire.

Diverse onderzoeken hebben aangetoond dat het lood in een droge bodem geen gevaar oplevert. In droog gebied kapselt de kogel zich namelijk in en vormt in feite geen gevaar voor de omgeving.



Echter de eerdere onderzoeken ten spijt, waarbij is nagegaan wat er met het lood gebeurt, is de discussie over het al dan niet gevaarlijk zijn van lood passé. De discussie of lood nu wel of geen gevaar vormt en wat de uitwerking van de loden kogel in de bodem is, is een gepasseerd station, vanwege de Nederlandse en Europese wetgeving. De loodhagel in de jacht is verboden en het gebruik van lood bij nieuwbouw is aan banden gelegd. Voor de schutters geldt nog een kleine uitzondering, die echter steeds minniemer lijkt te worden.

Hoe verder?

De vraag "hoe nu verder?" is een terechte vraag. De speciale positie waarbij de schutterijen wordt toegestaan om lood in de bodem te brengen staat wederom ter discussie. Het bestuur van dit land maakt de wetten en bepaalt welke uitzonderingen hierop gemaakt kunnen worden. Kan de politiek nog wat doen? Ja, want de schutters willen zoveel mogelijk op de vrije lucht blijven schieten. Grootste probleem daarbij zijn ongetwijfeld de schuttersfeesten, die we als eendaagse evenementen los moeten zien van de vaste schietinrichtingen. De schuttersfeesten zijn absoluut niet te organiseren met kogelvangers. Een Oud-Limburgs Schuttersfeest is ondenkbaar met kogelvangers, maar is evenzeer ondenkbaar zonder schieten: de uitslag van het schieten bepaalt nota bene wie het megageest de volgende keer organiseert. Het schieten op de vrije lucht zal daarom in de een of andere vorm behouden moeten blijven. Anders heeft het schutterswezen met de zware buks geen toekomst meer.

Noten:

- 1) Nederweerts Verleden, Mensen macht en middelen [Heemkundevereniging Nederweert, 1996] en Limburgs Dagblad, 5 dec. 2002.
- 2) Uitspraak van de Raad van State d.d. 2 dec. 2002, Zaaknummer 200101075/2 e.a.
- 3) Motie Provinciale Staten d.d. 5 juli 2002 en Limburgs Dagblad, 11 okt. 2002.
- 4) Brief aan L.S. d.d. 24 sept. 2002.
- 5) Uitspraak van de Raad van State d.d. 2 dec. 2002, Zaaknummer 200101075/2 e.a.

'DRAAG WEL DE ZEGELRING VAN JE GROOTVADER, MAAR NOOIT ZIJN BOORD'

Veel Limburgse schutterijen toeien zich bij voorkeur in militair-getinte uniformen. Met opzet gebruik ik de term militair-getinte om daarmee aan te geven dat de uniformen een sterke gelijkenis vertonen met een militair uniform dat ooit heeft bestaan. Iemand die wat meer verstand van uniformen heeft, ontdekt al vrij snel dat er bij sommige schutterijen vaak uniformdelen van verschillende legeronderdelen en uit verschillende tijden zijn samengebracht tot één uniform. Er zijn slechts weinig schutterijen die gekleed gaan volgens een militair kledingvoorschrift.

Terecht zult U protesteren en stellen dat de Limburgse schutterijen geen militaire korpsen zijn. U en ik weten dat, de argeloze toeschouwer denkt dat schutterijen militaire korpsen zijn. De toeschouwer die echter iets meer weet over militaire uniformen ziet de verschillen onmiddellijk. Beleefdheidshalve zal hij niets zeggen, maar het zijne er wel van denken.

De voorstanders van militaire uniformen stellen: "We zouden het ons zelf, de juryleden en de Normencommissie een stuk eenvoudiger maken wanneer de schutterijen zich zouden kleden overeenkomstig een militair kledingvoorschrift en alle schutterijen, die niet voldoen aan enig kledingvoorschrift, onderbrengen in de categorie 'fantasie'".

De schutterij zelf laten beslissen tot welke categorie ze willen behoren, heeft ook niet de voorkeur. Zouden we dit wel doen, dan zullen schutterijen, die wel voldoen aan een militair kledingvoorschrift, oneigenlijke concurrentie te duchten hebben in de categorie 'militair uniform'. Kortom: "Wat is wijsheid?".

Iemand die letterlijk alles weet van militaire uniformen en de daarbij behorende uitrustingsstukken is de heer Frans Smits (87) uit Voorburg. Ger van Bun (officier bij de dd Stadsschutterij Maastricht) maakte een afspraak voor een gesprek met de man die bekend staat als deskundige bij uitstek. Bijna 23 jaar geleden ging de heer Smits met pensioen. Ondanks zijn leeftijd bruist Frans Smits nog steeds van de ideeën en voelt hij een sterke verbondenheid met Limburg en het Limburgse Schutterswezen.



De heer Frans Smits

Wie is Frans Smits?

Frans Smits werd geboren op 22 juni 1915 in Den Haag. Van jongs af aan prikkelden militaire taferelen en voorbeelden Frans, evenals de wandplaten die veldslagen weergaven in de Napoleontische tijd. Aangezien Frans wegens broederdienst niet onder de wapenen hoefde, maar wel werd gegrepen door het militaire, meldde hij zich in 1934 aan bij een paramilitaire organisatie; de Haagse Burgerwacht.

In 1936 deed Frans eindexamen aan de Academie voor Beeldende Kunsten in Den Haag. Frans had tekentalent, was geschoold en had grote belangstelling voor de militaire wereld.

In 1936 trad Frans Smits in dienst bij het Ministerie van Oorlog en nauwelijks een jaar later werd hij winnaar van een prijsvraag voor het ontwerpen van een nieuw militair uniform. Deze prijsvraag leverde Frans Smits een zilveren medaille en de nodige naamsbekendheid in kringen van uniformdeskundigen op.

Na Wereldoorlog II werd een begin gemaakt met de opbouw van de Koninklijke Landmacht, waarbij o.a. de tijdens de oorlog gevormde (Nederlandse) onderdelen in de traditiebeleving een plaats moesten vinden. De "Nummerregimenten" maakten daarom plaats voor "Naamregimenten". De voormalige 2^e, 6^e en 11^e Regimenten Infanterie heetten sindsdien het Regiment Limburgse Jagers.

Naar aanleiding daarvan verschenen in 1946 de door Frans Smits ontworpen baret- en schouderemblem. Frans Smits: "Omdat er toen onvoldoende koper was, werden granaathulzen gerecycled tot baretemblemen".

Nog steeds sieren de door Frans Smits ontworpen emblemen de baretten van de Nederlandse militairen. Vanaf 1948 zien we de naam van Frans Smits ook als ontwerper van officiële medailles.

Frans Smits is de eerste en tot nog toe enige esthetisch-ontwerper in Europa.

Binding met Limburg

Limburg had en heeft een apart plekje in het hart van Frans Smits, niet in de laatste plaats omdat zijn vader François er werd geboren.

Het moet omstreeks 1935 zijn geweest toen Frans Smits Limburgse schutterijen voorbij zag trekken. Dat deed zijn hart sneller kloppen. De echte contacten met het Limburgse Schutterswezen volgden in 1954 en 1956 toen hij werd uitgenodigd door Generaal Jans en zijn zoon Leo (oud-OLS-president) voor het bijwonen van schuttersfeesten in Limbricht en Brunssum. Frans Smits bleef interesse houden voor de Limburgse schutterijen, want hij was van mening dat er meer mogelijkheden waren.

Toen de huidige dd Stadsschutterij Maastricht werd opgericht, werd Frans Smits gevraagd voor advies. Zijn goede contacten met het Legermuseum leidden er ook toe dat de Maastrichtse schutterij 'model' (dus wel volgens het militaire kledingvoorschrift) werd gekleed. Gelijktijdig werd de huidige dd voorzien van muziekinstrumenten uit de tijd dat de echte dienstdoende stadsschutterijen actief waren. In de jaren die volgden heeft Frans Smits meerdere Limburgse schutterijen kledingadviezen gegeven.

Waar zou Uw voorkeur naar uit gaan bij de keuze van een militair uniform?

Frans Smits: "Het is niet nodig om militaire uniformen te verzinnen of over te nemen uit het buitenland. Voor iedere Limburgse plaats zou ik een uniform kunnen noemen dat verantwoord is en een relatie heeft met die plaats of omgeving. In goed overleg is veel goeds te bereiken. Wij mogen ook niet vergeten dat het zuiden van ons land, in het bijzonder Limburg, een grote reputatie heeft op het gebied van militaire uniformen. Ik onderhoud nog steeds bijzonder goede contacten met uniformkleermakerij Janfré in Maastricht en in Horst is nog steeds een bedrijf dat baretemblemen en knopen maakt voor het Ministerie van Defensie".

De banden met het Limburgse Schutterswezen en Frans Smits werden extra aangehaald toen Frans Smits gevraagd werd om het uniform te ontwerpen voor OLS-President Frans Wolters.

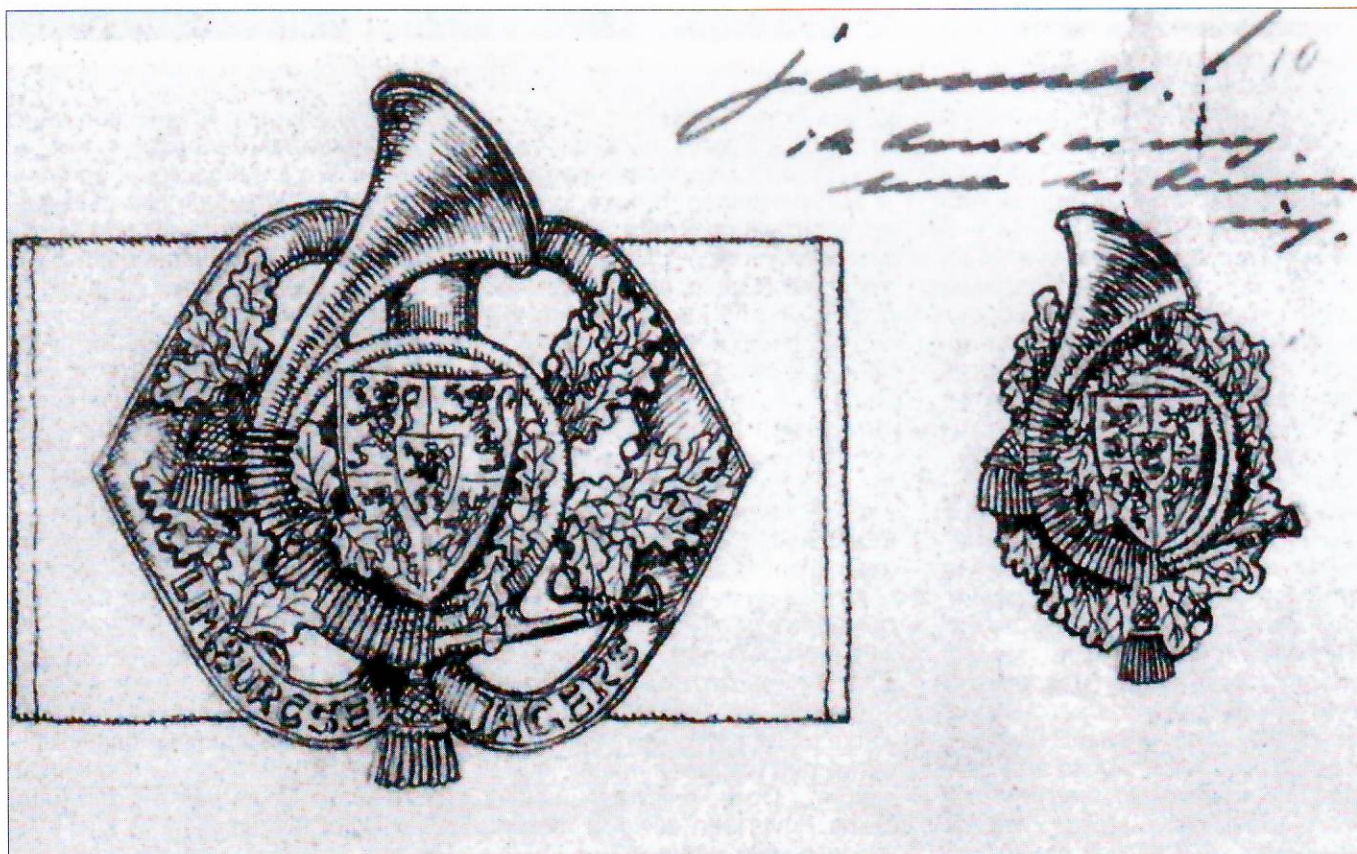
Er zijn ook schutterijen die geen militair uniform wensen. Heeft U voor deze verenigingen een advies?

Frans Smits: "Men zou ook de kleding kunnen kiezen uit de periode dat de desbetreffende schutterij/

schuttersgilde werd opgericht of uit een andere historisch belangrijke periode. Ook zouden we aan een uniform kunnen denken waarin de kleuren van het gemeentewapen of de gemeentevlag voorkomen. Omdat Limburg een sterke band heeft met de Katholieke Kerk, zou men ook een schutterij kunnen kleden in de uniformen van de Zouaven. Dit laatste zou bovendien een eerbetoon zijn aan de vele Limburgers die dienden in het Pauselijke leger. U ziet dat er vele mogelijkheden zijn".

Elke schutterij is autonoom en kan dus zelf een uniform kiezen. Waar zouden ze terecht kunnen voor verantwoorde adviezen?

Frans Smits: "Voor een Nederlands militair uniform kun je natuurlijk het beste terecht bij het Nederlands Legermuseum in Delft. Immers room-boter koop je toch ook niet bij de fietsenmaker. Ik zou jullie (de OLS-Federatie) willen adviseren om een traditie- en uniformcommissie in het leven te roepen. Deze commissie zou moeten bestaan uit leden die een verantwoord advies kunnen geven op het gebied van traditie en uniformering. Gezien mijn leeftijd zal ik geen zitting kunnen nemen in een dergelijke commissie.



Calque met voorstel van een ontwerp van het regiments-en baretembleem van het infanterieregiment Limburgse Jagers. Bovenstaande ontwerp van Frans Smits werd overigens afgewezen



De heer Smits in zijn werkkamer.

Mijn zoon Frans, conservator in het Nederlands Legermuseum, kent mijn visie op uniformen en zou ook de mogelijkheden van het Nederlandse Legermuseum goed kunnen weergeven in zo'n commissie".

Een traditie- en uniformencommissie zal natuurlijk volgens de voorschriften werken. Welke eigen inbreng blijft er dan nog over voor de vereniging zelf?

Frans Smits: "Er blijft voldoende eigen inbreng over. De schutterij zou bijvoorbeeld een Meesterdegen beschikbaar kunnen stellen voor één jaar voor het lid met de meeste verdiensten. Verder zou men de uniformen in een bepaald gebied op elkaar kunnen afstemmen, daarvoor ontstaat een mooier geheel. Door een uniform te kiezen dat ooit is gebruikt in je eigen omgeving, ontstaat ook de mogelijkheid om beter aan te sluiten bij plaatselijke evenementen".

Regelmatig fleuren geüniformeerde leden van de Jonge en Oude Nobelen uit Valkenburg activiteiten op van het Regiment Limburgse Jagers. De twee schutterijen uit Berg en Terblijt zijn in binnen- en buitenland vaak gevraagde groepen vanwege hun uniformen (Rembrandt's Nachtwachtgilde en Frans Hals).

In Blerick zal schutterij St.-Thomas van Aquino zich over enige tijd in historisch verantwoorde uniformen gaan tonen. Doordat de dd Stadschutterij Maastricht volgens het 'boekje' gekleed gaat, mochten ze zelfs optreden in films. Het leuke bij de dd Stadsschutterij is bovendien dat enkele leden van deze schutterij hun snor of haargroei aanpasten aan de tijd toen deze uniformen werden gedragen (1868-1907).



Kosten

Elk schutterijbestuur weet welke bedragen er gemoeid zijn bij de aanschaf van nieuwe uniformen.

Frans Smits: "Voor hetzelfde bedrag is het mogelijk om een uniform te krijgen waarvan de kledingstukken en de uitrusting wel een verantwoord geheel vormen. Door bovendien gebruik te maken van de adviezen van bijvoorbeeld het Legermuseum kunnen aan de schutterij ook de juiste muziekinstrumenten toegevoegd worden. In goed overleg kan een uniform gekozen worden dat verantwoord is en financieel te dragen is door de schutterij. Ik gebruik dingen uit het verleden voor het heden. Maar ballast gaat overboord. Ik zeg altijd: Draag wel de zegelring van je grootvader, maar nooit zijn boord".

Deze pakkende uitspraak onderstreept de functionalistische visie van Frans Smits op het begrip traditie en uniformen. Een mooie afsluiting van een goed gesprek met een kundig en interessante persoon.

Afsluitend

In juni 1999 werd een tentoonstelling geopend, gewijd aan het werk van Frans Smits. Gelijkijdig werd het leven en werk van Frans Smits vastgelegd in boekvorm. Het boek is getiteld "Veel Veren!" en draagt als ondertitel "Frans Smits, militair stylist". Het boek werd uitgegeven onder auspiciën van het Legermuseum en heeft ISBNnummer 90 288 1414 0.

Wim Pijpers.

Beloon u zelf met kwaliteit..

in Sportprijzen en Schutterszilber

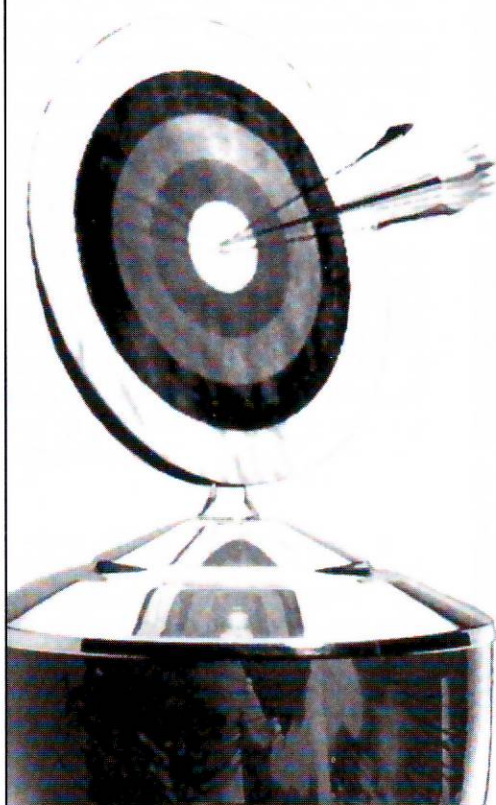
Vraag gratis onze catalogus aan.

**Van Buggenum
Sports** 

WWW.VBS-ARCHERY.NL

Hoogstraat 66, 6102 XV Echt (Slek) NL,
tel: 0475-483057 fax:487160 info@vbs-archery.nl

Openingstijden : di. t/m do. Van 10:00 uur tot 18:00 uur
vr. van 10:00 uur tot 20:00 uur, za van 10:00 uur tot 16:00 uur



Er wordt op u gewacht



Zo. Nu eerst een Bavaria.

BIER VOOR ECHTE MENSEN

KEIZERJUBILEUM FRED HANNEN

Op zaterdag 31 mei a.s., hoopt de heer E.G.H. (Fred) Hannen bij schutterij en drumband St.-Anna Merum zijn 40-jarig jubileum als keizer te vieren. Een bijzonder en zeldzaam jubileum. Reden dus om eens een praatje te maken met deze schutterskeizer.

Fred Hannen werd geboren op 16 augustus 1937 te Merum. Fred: "En ik ben er nooit meer weggeweest". Fred's schutterscarrière begon op 14-jarige leeftijd in 1950, bij de toen net twee jaren eerder opgerichte schutterij St.-Anna.

Zijn zeer actieve schuttersleven bevat zó veel wapenfeiten, dat het noemen daarvan welhaast een aaneenrijging van data, plaatsen en functies wordt. Toch laat ik hier enkele de revue passeren om een duidelijk beeld van deze overactieve jubilaris te schilderen.

In de jaren 1961, 1962 en 1963 behaalde Fred het koningschap bij zijn schutterij. Na de derde achtereenvolgende keer de vogel afgeschoten te hebben, mocht hij zich officieel keizer noemen. In 1966 werd hij bestuurslid en penningmeester van de schutterij, om vervolgens in 1969 vice-voorzitter te worden. Drie jaar later werd Fred voorzitter. Deze laatste functie heeft hij maar liefst 28 jaar bekleed. In 1999 werd hij voor zijn verdiensten benoemd tot erevoorzitter. Wie denkt dat de bestuurlijke carrière van Fred daarmee ten einde is, vergeet zich. In 2001 keert hij terug als bestuurslid en in 2002 wordt hij zelfs waarnemend secretaris.

Naast bestuurlijke en administratieve functies, bewees Fred Hannen zijn schutterij ook diensten op praktisch terrein. Tien jaar lang fungeerde hij als schietmeester en maakte hij de kogels voor de vereniging.

De grote activiteitsdrang van Fred bleef niet beperkt tot schutterij St.-Anna alleen. In 1970-71 stond hij aan de wieg van het Dekenale schuttersfeest. Dit schuttersfeest had tot doel om de schietprestaties in het Dekenaat Roermond te stimuleren. De regels, reglementen en rubrieken waren opgesteld door schutterij St.-Anna. Fred was ook een tijd lang bestuurslid van de Midden-Limburgse SchuttersBond.



Eén groot thema komt steeds terug bij zijn veelvuldige activiteiten, namelijk zijn bezorgdheid om het behoud van de schootsvelden en dus om het behoud van de schutterijen in zijn woonomgeving. Een redelijk verslag van een en ander zou menige pagina extra vullen.

Ook staat Fred zijn mannetje bij het schieten. In totaal heeft de jubilaris, in 20 jaar tijd, maar liefst zeven keer de koninklijke waardigheid behaald; 1961, 1962, 1963, 1967, 1974 en in 1981.

1963; zijn keizersjaar!

Bij het doorlezen van het gedenkboek, uitgegeven bij gelegenheid van het 40-jarig bestaansfeest van schutterij St.-Anna in 1988, staat in de zeer gedetailleerde jaarverslagen onder 1963 het summier: "Weinig gegevens bekend. Fred Hannen schiet zich wederom koning". Niets van triomf zoals te verwachten in de trant van "Pas 15 jaar oude schutterij heeft eerste, zeer jonge keizer", of iets dergelijks.

Fred Hannen zegt er zelf over: "Ik zag me nog niet als keizer lopen als jonge kerel van 26 jaar. Daarnaast dacht ik als penningmeester aan het geld en had ik zelf een jong gezin". In eerder genoemd gedenkboek gaat Jo Stevens nader in op het "geruisloos" verworven keizerschap. Hij stelt een aantal vragen over dit onderwerp, maar komt zelf ook slechts tot enkele veronderstellingen, die buiten het kader van dit artikel vallen.

"(...) Vragen, naar de antwoorden kan men nu slechts gissen. In feite zijn ze ook niet meer zo relevant. Uit de archiefstukken van de vereniging kan ik als secretaris alleen maar opmaken dat het keizerschap toch een min of meer sluimerend bestaan heeft geleid".

"De officiële installatie van mijn keizerstaat is 15 jaar geleden gebeurd", aldus woordelijk Fred Hannen. De Erven Hannen-Ruiten schonken bij die gelegenheid op 12 december 1987, per officiële oorkonde "aan zijne Keizerlijke Majesteit Everardus Hannen, keizer voor het leven, als eerbetoon de keizerlijke degen". Gelijktijdig werd vastgelegd: "De degen blijft bij overlijden familiebezit".

Toch wel uniek te noemen is de tekst op dezelfde oorkonde: "Wij dragen de overtuiging dat wijlen onze vader Joannes en onze broers Hubertus en Pierre goedkeurend zullen neerzien op dit besluit, dat wij mede hebben genomen als eerbetoon aan schutterij St.-Anna".

De keizerplaat noemt de jubilaris "zeer bijzonder: zilver met echt goud verguld".

Zaterdag 31 mei wordt er in Merum een groot keizersfeest gehouden. Er is uiteraard een flink programma opgesteld om dit unieke feest van Fred Hannen te vieren. Het wordt ook een bijzonder schietgebeuren. Om 15.30 uur begint de schietwedstrijd "Beste keizer 2003".

Voor fotografen en schutterijliefhebbers is dit een uitzonderlijke gelegenheid om veel keizerlijke majesteiten op de gevoelige plaat vast te leggen.

Drs. Jean Walraven.

HET GROOT INTERNATIONAAL SCHUTTERSFEEST (OLS) 1901

Het is al weer enkele jaren geleden dat ik verslag deed van het Groot Internationaal Schuttersfeest-1902 (OLS) in Heythuysen. Dit keer wil ik een volgende stap met U maken in de historie van het OLS-feest en slaan we de kranten na op het Groot Internationaal Schuttersfeest in 1901.

Wat reeds in 1867 (tot zover de oudst bekende voorloper van het OLS) gold voor de schutterijen in Nederlands- en Belgisch-Limburg, geldt in 2003 nog steeds, namelijk het mogen deelnemen aan dit grensoverschrijdende schuttersfeest. Voor de winnaar gold en geldt bovendien het recht van organisatie in het daaropvolgende jaar. Om die reden reisden schutterijen en schutters uit alle windstreken, sommigen zelfs 40 kilometer of meer (te denken valt aan Heythuysen, Eys en Würselen in Duitsland), in 1901 naar Born om daar mee te strijden om de eer én om het Groot Internationaal Schuttersfeest in 1902 te mogen organiseren.

Ter verduidelijking: De teksten zijn letterlijk weergegeven. LA betekent Limburgsche Aankondiger, LB betekent Limburg, MK betekent Maas en Kempenbode, MR betekent Maas & Roerbode, NK betekent Nieuwe Koerier.

Wim Pijpers.

NK 26-6-1900 Neeritter en LB 27-6-1900 Neeritter

Op het jl. gehouden schuttersfeest waren 41 gezelschappen tegenwoordig. De prijzen werden behaald als volgt: 1ste prijs, verguld zilveren medaille en 50 francs, aan St. Martinus van Born met 9 punten van de 9 schoten; 2de prijs, zilveren medaille en 25 francs aan St. Nicolaas van Heijthuisen met 7 punten in 9 schoten; 3de prijs, zilveren medaille en 15 francs aan de schutterij "H. Sacrament" van Neer met 7 punten in 9 schoten; 4de prijs, zilveren medaille en 10 francs aan de "Jonge schutterij" van Neer met 6 punten in 9 schoten. Het eereteken werd behaald door een schutter van de schutterij St. Martinus van Born. Het feest werd door de fanfare van Ophoven opgeluisterd.

LA 30-6-1900 Born

Onze Kon. Schutterij "St. Martinus" nam jl. Zondag deel aan het Schuttersfeest te Neeritter, alwaar 45 sociëteiten in het strijdperk traden. Onze Schutterij hield zich dapper, en met 9 punten behaalden onze kranige strijders den eersten prijs alsook het zilveren eerekruis.

Onze hulde aan deze dapperen met een hartelijk >>leve de Kon. Schutterij St. Martinus<<.

LB 15-12-1900 Born en MK 16-12-1900 Born

Naar wij vernemen zal 29 Juni a.s. alhier een Groot Internationaal Schuttersfeest gegeven worden in de heerlijke parken van den Hoogwelgeb. Heer Du Puis de Watremont.

LA 15-12-1900 Born

Op eene bestuursvergadering van de Kon. Schutterij St. Martinus werd met algemeene stemmen besloten tot het houden van een Groot Internationaal Schuttersfeest op 29 Juni (St. Petrus en Paulus). Zoo de voorzitter van de schutterij, de Hoog Welgeb. Heer Jhr. de Watremont, de welwillendheid mag hebben zijn prachtige parken voor genoemd feest af te staan, zal het feest in geval van heerlijk weer ten volle slagen en vele bezoekers lokken.

MR 18-12-1900 Born

Door de schutterij St. Martinus zal in 1901 op den feestdag van St. Petrus en Paulus een Internationaal Schietwedstrijd gehouden worden in de prachtig gelegen weide nabij het kasteel, daartoe welwillend afgestaan door den hooggeboren heer Du Puis de Watremont alhier.

Voorloopig bericht. Groot internationaal SCHUTTERSFEEST te BORN,

op 29 Juni a. s.,
alleen voor Bestuur, Koning, Officieren en
Leden, afhankelijk.
Namens Koning JEAN DONNERS,
Officieren en Leden.

Advertenties in LB 16-3-1901 +
23-3-1901

Voorloopig Bericht
GROOT
Internationaal Schuttersfeest
te BORN,
OP 29 JUNI A.S.
231 HET BESTUUR.

Advertentie in MR 23-3-1901

Voorloopig Bericht
Groot Internationaal
SCHUTTERSFEEST
te BORN op 29 Juni a. s.
Het Bestuur.

Advertentie in LB 27-4-1901

MR 29-5-1901 Stevensweert

Door de bestuursleden van de schutterij St. Stephanus is besloten deel te nemen aan het internationaal schuttersfeest te Born te houden op 29 Juni a.s.

LB 8-6-1901 Born

Het aangekondigde schuttersfeest op den feestdag van St. Peter en Paul 29 Juni a.s. belooft luisterrijk te zullen worden. Ongeveer een dertigtal Sociëteiten zoowel uit het binnen- als buitenland hebben hunne medewerking toegezegd. Onnoodig er bij te voegen dat verder het prachtig verzierde terrein - de parken der Hoog Welgeborenen familie de Watremont alhier - vele bezoekers tot eene wandeling naar Born zal aansporen.

LA 22-6-1901 Born

Zaterdag a.s. zal alhier het groot Schuttersfeest plaats hebben, wij verwijzen hiervoor naar achterstaande advertentie.

Wanneer wij ons herinneren hoe de Commissie bij het vorig feest volaan heeft bij het organiseren van zulk Concours, dan durven wij onze lezers een bezoek aan Born aanbevelen, want nergens is de natuur en

BORN.
—)α(—
Groot Internationaal
SCHUTERSFEEST
gevolgd door Concours
op 29 Juni 1901
st. PETRUS en PAULUS
te geven door de Kon. Schutterij
„St. Martinus”
met welwillende medewerking van
de Kon. Fanfare „St. Cecilia” al-
daar, in de prachtige Parken van
den Hoog Wel. Geb. Jhr. H. du
Puis de Watremont om het kasteel
Born gelegen.
—)☺(—
41 gezelschappen hebben
hunne deelneming beloofd.
—):(—
FEESTREGELING.
28 Juni 's avonds 8 uur aan-
kondiging van het feest door
kanongebulder.
29 Juni van 12 tot 2 uur ont-
vangst der deelnemende Gezel-
schappen op het Kasteel, waar aan
Heeren Presidenten, Koningen en
Secretarissen de eerewijn zal
aangeboden worden.
Entrée 24 cent.
BUFFET WIJN EN BIER.
De feestcommissie.

Advertentie in LA 22-6-1901 + 27-6-1901

omgeving schooner en meer ge-
schikt voor zulk een feest als in de
parken van den Hoog Wel. Geb.
Heer H. de Puys de Watremont al-
daar, die ook nu wederom bereid-
willig was het terrein gratis beschik-
baar te stellen.

NK 2-7-1901 Stevensweert

Behaalde de schutterij St. Stepha-
nus van alhier te Born den 2e prijs,
Zondag verwierf zij te Helmond
weerom een 3e prijs. Tevens is
haar de medaille voor het verst ko-
mend gezelschap en de medaille
van schutterij met muziek ten deel
gevallen. Dan zij nog vermeld, dat
2 schutters dezer vereeniging a.s.
Zondag te Born moeten mededin-
gen voor het eerekruis.

MR 2-7-1901, LB 3-7-1901 en NK 4-7-1901 Born

Op het zaterdag alhier gehouden
Internationaal Schuttersconcours,

waaraan 29 gezelschappen deelna-
men, zijn de prijzen behaald als
volgt: 1^e prijs Heythuysen met 8
punten; 2^e prijs Stevensweert met
7; 3^e prijs Obbicht met 7; 4^e prijs
Ten Esschen met 7.

Wegens het invallen van den avond
moest de wedstrijd om het eere-
kruis uitgesteld worden; deze zal
plaats hebben op Zondag 7 Juli e.k.
De personeele prijzen zijn gewon-
nen door de heeren: 1^e prijs Pelzer
te Obbicht met 6 punten; 2^e prijs
Lahaij te Valkenburg met 5 punten;
terwijl de 3^e en 4^e prijs gedeeld
werden door Gulpen uit Würselen
en Demandt uit Obbicht, die ook ier-
der 5 punten behaalden. Het feest
liep in de beste orde af.

LA 6-7-1901 Born

Het is haast spreekwoordelijk ge-
worden wanneer de Schutterij van
Born een feest organiseert dat de

hemel met hen is, zoo is jl. Zater-
dag wederom met allen luister het
Schuttersfeest gevierd in de prach-
tige parken van den Hoog EdelGeb.
heer Jhr. H. Du Puis de Watremont.
Wanneer men die ontelbare schut-
ters in hunne eigenaardige en sier-
lijke costumes onder het spelen der
muziek door het dorp zag trekken,
dan leverde dit een schouwspel op
zooals ons dorp slechts bij zulke
gelegenheden aanschouwt.

Te meer eer heeft de feestcommis-
sie van haar werk, nu het feest zoo
schoon en in de beste orde is afge-
loopen.

Nadat op het feestterrein de Schut-
terijen een hartelijk welkom was
toegeroepen, nam de wedstrijd ter-
stond een aanvang, de deelneming
was zoo groot dat de strijd voor het
eerekruis moest uitgesteld worden
tot morgen Zondag.

NK 9-7-1901 Stevensweert

Zondag is weerom een der schut-
ters van alhier met lauweren be-
kroond te Born uit het strijdperk ge-
treden n.l. de commandant der
schutterij St. Stephanus, H. Kee-
rens die het eerekruis behaalde.

MR 11-7-1901 Born

Bij gelegenheid van het schutters-
feest, alhier gehouden den 29 Juni
j.l., kon wegens het invallen van
den avond, de wedstrijd voor het
uitgeloofde eerekruis niet plaats
hebben. Deze strijd had j.l. Zondag
plaats en bij kaveling werd met ka-
velschoten het eerekruis gewonnen
door den heer Kerens van Stevens-
weert. De schutters van Heythuy-
sen kwamen net toen de wedstrijd
reeds was afgelopen en konden
dus niet mededingen.

LA 13-7-1901 Born

De officieele uitslag van het schut-
tersfeest op 29 Juni en 6 Juli alhier
gehouden is als volgt:

1^e prijs met 8 punten de schutterij
van Heythuizen, 2^e prijs met 7 pun-
ten Stevensweert, 3^e prijs met 7
punten Obbicht, 4^e prijs met 7 pun-
ten Ten Esschen.

Concours personele prijs: 1^e Pelzer
te Obbicht; 2^e Lahaye te Eis, 3^e en
4^e prijs Gulpen, Heerlerheide en
Demandt te Obbicht.

Concours op j.l. Zondag bij Jos.
Van Cleef: 1^e prijs Thissen te Lim-
bricht, 2^e prijs Jos. Van Cleef te
Born, 3^e prijs Lambert Corten te
Born, 4^e prijs Jan Deuss te Born.

Het eerekruis werd gewonnen door
den heer Kerens van Stevens-
weert.

SCHUTTERIJMUSEUM VAN EN VOOR DE SCHUTTERS

door Luc Wolters

Het Limburgs Schutterijmuseum is bijzonder actief. Met name achter de schermen zijn er tal van voorzieningen getroffen om het museum voor de schermen goed te kunnen presenteren. Het bestuur is geregeld in een stichting, een conservator is aangetrokken, er zijn diverse initiatieven geweest om geld in het laatje te brengen en ten slotte worden de vrijwilligers, die zorgen voor de openstelling van het museum, gekoesterd. Het wachten is op u als bezoeker.

Stichting Schutterijmuseum

Er is veel gebeurd met het schutterijmuseum sinds de (her-)opening in augustus 2001. De Garde Tegeliërs heeft destijds de openstelling in de aanpalende Gregorkapel van het Missiehuis in Steyl weten te bewerkstelligen. Het beheer en exploitatie ligt bij de Stichting Schutterijmuseum, waarin twee afgevaardigden namens de Stichting Steun aan het Schutters- en Gildenwezen in de beide Limburgen (SAS) zitting namen, die sinds de openstelling veel heeft weten te bereiken. Zo is er inmiddels in de persoon van Jan Lucker een conservator gevonden, die veel ervaring heeft in de museale wereld, vriend is van het schutterswezen en beeldend kunstenaar te Tegelen is.

Financiële basis

Een museum kost veel geld. Ook aan de financiën van het museum is hard gewerkt. Grote opsteker was de subsidie van de gemeente Venlo, die alsnog besloot - vanwege in het verleden gewekte verwachtingen door de wethouder van de toenmalige gemeente Tegelen - om aan het Schutterijmuseum een exploitatiesubsidie toe te kennen van eenderde van het exploitatiekort, met een maximum van Euro 5000 per jaar. Venlo neemt daarmee op lovenswaardige wijze niet alleen de lusten maar ook de lasten op zich, die de overname van de gemeente Tegelen met zich meebrengt. Ook de nieuwe Stichting Vrienden van het Limburgs Schutterswezen zal bijdragen aan de kosten voor het museum. Verder waren er initiatieven van OLS-president Frans Wolters om geld te verzamelen en van de Rotaryclub Haelen, Leudal en Thornerkwartier. Deze laatste liet een beeld van het koningsvogelschieten ontwerpen door de kunstenaar Sjra Schoffelen, met als thema: "de beide Limburgen verenigd onder de schietboom". Het beeld met een prachtige compositie kost euro 750, waarvan een groot deel van de opbrengst ten goede komt aan een aantal noodzakelijke investeringen

voor het Schutterijmuseum. Contactadres voor dit schuttersbeeld, waar u de vogel mee afschiet, is: "Koningsvogelschieten", p/a Drukkerij Holbox bv., Antwoordnummer 20042, 6100 VB Echt (postzegel is niet nodig).

De vrijwilligers

Een museum als het Schutterijmuseum kan niet zonder vrijwilligers. Het museum kent openingstijden en gedurende die uren moet het museum en de balie bemand zijn. Diverse schutters waren hier reeds actief mee via de Beheersgroep van het Schutterijmuseum, anderen hebben zich de oproep ter harte genomen, die in de OLS-vergadering gedaan is: het museum is er voor en door de schutters. Zonder vrijwilligers is het museum niet open te houden. Daarom is een dankjewel op z'n plaats aan de schutters en de niet-schutters, die hiervoor zorgen. Zij vormen een belangrijke groep en hen ter ere werd er op donderdag 9 januari een nieuwjaarsbijeenkomst gehouden. Hier werd in 't kort verteld hoe het met het museum ervoor staat, welke activiteiten er nog op stapel staan en met een attentie werd aan de vrijwilligers hartelijk dank gezegd.

Trip naar het Legermuseum

De vrijwilligers van het museum werden niet alleen bedankt, maar hen werd bovendien een activiteit in het vooruitzicht gesteld, die we als een studiereis of als een uitstapje kunnen zien. In het komende anderhalf jaar zullen de vrijwilligers van het museum namelijk een bezoek brengen aan het befaamde Legermuseum in Delft, waarin de gehele Nederlandse legergeschiedenis wordt uitgebeeld met veel uniformen, wapens en militair materieel.

De garde Tegeliërs heeft het pad geplaveid voor de schutters, dat toegang biedt tot het Limburgs Schutterijmuseum.

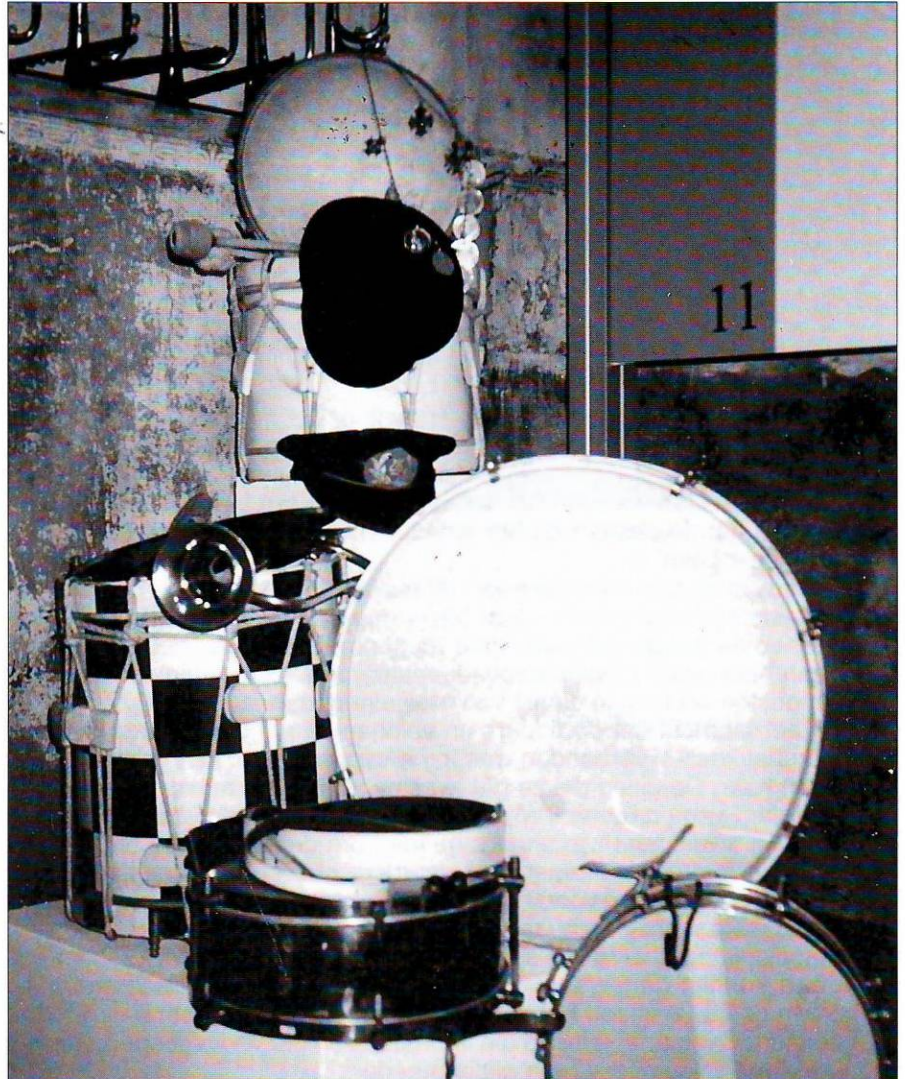
Als herboren werd het museum aan de schutters aangeboden. Op de foto vormen de Tegeliërs symbolisch de erewacht voor de schutters: namelijk de marketensters van Melick en de schutters van Boshoven.



De collecties van beide musea kennen natuurlijk bepaalde raakvlakken, die zonder meer uitnodigen tot een verkenning over en weer. Overigens kunt ook u nog aan deze trip deelnemen, mits u vrijwilliger wordt van het Museum. Want ter aanvulling van de huidige vrijwillige medewerkers worden dringend nog mensen gezocht. Dus als u in de omgeving van Steijl-Tegelen woont en eens per week of per twee weken een middag vrij hebt om de toegang tot het schutterijmuseum te waarborgen, dan bent u van harte welkom bij de club.

Geopend!

Heeft u zelf geen tijd om het museum open te houden, maar u wilt het wel komen bekijken, met uw schutterij of met uw familie, dan bent u uiteraard van harte welkom aan de Veerweg 24d te Steyl, vlak bij het veer Steyl-Baarlo. De openingstijden zijn: Dinsdag t/m zondag van 13.00 - 17.00 uur. Of voor gezelschappen op afspraak.



Rechts: Muzikaal stilleven.

LIMBURGS SCHUTTERIJ MUSEUM STEYL

Veerweg 24d
5935 BK Steyl
tel. 077 3735284
bij veer Steyl-Baarlo

Openingstijden:
dinsdag t/m zondag
van 13.00 - 17.00 uur
of op afspraak
op maandag gesloten

Entree:
volwassenen € 2,00
65+ € 1,50
kinderen 4-14€ 1,00

LIMBURGS SCHUTTERIJ MUSEUM STEYL

TOESPRAAK PATER KAREL DE WILDE TIJDENS DE EUCHARISTIEVIERING DER MARKETENTSTERS

Beste mensen,

Van harte welkom, sta mij toe dat ik mij richt tot het lieve gezelschap in de middenbeuk. Voor ene keer dat er mooi en jong volk gans vooraan in de kerk zit, wil een pater daar ook wel eens extra naar kijken. Dus dames, een extra welkom jullie allemaal en dat mag wel op uwen grote dag van het jaar. Het doel blijft natuurlijk dat zo'n dag u samenbrengt van heinde en verre, dat ge u goed gaat amuseren, maar ik denk dat het tevens bemoedigend kan zijn even te blijven stilstaan bij de persoon van uw patrones, de H. Elisabeth van Thüringen of van Hongarije, om te zien of ze ons, ook in deze tijd iets te zeggen heeft, om tenslotte wellicht nog betere marketentsters te worden.

Laat me eerst nog zeggen dat de heer pastoor het mij enerzijds niet gemakkelijk gemaakt heeft om tot u te spreken en dit omdat hij voor deze viering ons dat evangelie heeft afgedrukt van de wijze en de dwaze maagden. Ja, waar zitten nu die wijze – waar die dwazen? Links de wijze – rechts de dwaze? Of zijn de wijze maagden gewoon de Nederlandse marketentsters – ja, dan de ... wijste maagden gewoon de Belgische. Wij zullen maar aannemen dat de pastoor bij het afdrukken van deze tekst al deze vragen niet heeft gesteld en dat wij er dus ook niet op ingaan.

Anderzijds maakt de weergave van dit evangelie het ons toch gemakkelijk, want – ik weet niet of jullie als goede marketentsters dit al wisten – juist het evangelie van vandaag was een der meest geliefde teksten van Elisabeth en, als we de geschriften over haar mogen geloven, dan heeft zij zelf dit verhaal honderden keren voorgehouden aan haar eigen dienstpersoneel, maar vooral ook aan de vele vrouwen en hofdames wier echtgenoten dikwijls moesten vechten in dienst van haar eigen man.

Vanaf het moment dat de ridders en veldheren ten strijde waren getrokken, riepen zij alle dames en personeel dat aan het kasteel verbonden was, bij elkaar en las ze hen deze tekst voor. En ik denk dat dit zeer goed gezien was van haar. De uitleg die ze gaf, was deze: Kijk, onze mannen, onze bruidegoms, zijn vertrokken; nu moeten wij daar niet van profiteren. Wij moeten ons thuis of op het werk niet et slapen leggen. "Nee," zei ze, "juist nu moeten wij waakzaam zijn en wijs genoeg om deze tijd goed te gebruiken, om rustig orde op zaken te stellen, om het huis in orde te brengen, om wat meer zorg et besteden aan onze jongeren en kinderen, en vooral, en dat benadrukte zij altijd, nu vooral moeten wij er voor zorgen dat het huis aangenaam en feestelijk in orde wordt gebracht tegen dat onze mannen terug naar huis komen.

In haar tijd was er nog geen sprake van, maar nu zouden wij Elisabeth gerust tot patrones van de vooruitziende vrouwen kunnen benoemen. En ik denk bovendien dat Elisabeth, moest zij vandaag hier zijn, juist diezelfde woorden ook tot ons zou hebben gesproken, want, wat moet een goede marketentster anders zijn dan een wijs en verstandig iemand, iemand die vooruitziet en die vooruitloopt op de wensen van haar man, van haar veldheer of schutterskoning of van haar gildenbroeders?

En hier kunnen wij heel gemakkelijk een link leggen tussen de inhoud van dit evangelie – tussen de gedachtenwereld van Elisabeth en tussen onze huidige leefwereld, de wereld van onze hedendaagse marketentsters. Gij hebt natuurlijk geen veldheren meer als man, maar jij hebt toch mannen die heel veel onderweg zijn, natuurlijk altijd voor het goede doel van de gilde of van de schutterij, mannen die kampen voor het bôlke of voor d'n Um. Wel, zou Elisabeth u zeggen, ondertussen moet jij niet als dwaze maagden den hele dag gaan winkelen of gebakjes gaan eten. Nee, jij moet zorgen dat bijvoorbeeld alles in het lokaal in orde is tegen dat uw schutbroeders terugkomen; ge moet maken dat het er aangenaam is. Oók als zij hun wedstrijd verloren hebben en ge moet zien dat het vaatje altijd goed gevuld is. Elisabeth zei het altijd zo: "Onze mannen moeten, bij hun terugkomst van het strijdtoneel, in ons steeds een bezorgde moeder terugvinden. Wij moeten altijd, zo zei ze, het moederke zijn van onze soldaten, van onze gildenbroeders, méér nog dan dat wij hun vrouw zijn. Dat is zeker een vorm van de ware wijsheid, zei ze zeer overtuigd, die ons Heer met dit verhaal heeft willen aantonen – wij moeten het moederke zijn voor de soldaten, voor de gildenbroeders die ons zijn toevertrouwd.

Maar, wat is moederke zijn? Dat kun je zo maar niet in één woord zeggen. Dat is een heel verhaal dat opgebouwd wordt door duizend kleine dingen die van een marketentster worden gevraagd, maar ik denk dat de opdracht toch hoofdzakelijk ligt in het aanbrengen van warmte, van gezelligheid, van genegenheid binnen het schutterslokaal. De gildenbroeders moeten merken dat er méér nodig is dan een bepaalde schietdiscipline, méér dan een concurrentiestrijd, méér dan een glas bier om een goede clubgeest te bekomen – de gildenbroeders moeten merken dat, binnen het geheel van de schutterij, er een ziel heerst die alles weet te begeisteren, die alles in goede banen tracht te leiden, enz. ... en dit alles moet ook door u, marketentsters, worden aangebracht. Zo ziet gij dat de taak van marketentster zijn, niet zomaar een folkloristische inbreng is binnen het kader van uw vereniging, o neen, gij moet het licht zijn in de wereld van uw gildenbroeders, gij moet het zout zijn dat het hele leven van uw schutterij doordoesemt.

Dat is zeker een mooie, maar soms ook zware opdracht en dat wist Elisabeth ook. Daarom riep ze de vrouwen van andere veldheren en soldaten regelmatig samen om over die taak en inzet te spreken en dat is iets wat uw bestuur ook moet doen en ik denk dat samenkomsten zoals die vandaag heel goed daartoe kunnen dienen, namelijk om u te laten zien dat gij niet alleen staat, om ook te zien wat er overal van u gevraagd wordt, want het kader waarin gij moet werken, verschilt tenslotte van schutterij tot schutterij. Wel profiteer van de gelegenheid die u vandaag geboden wordt en ... geniet maar eens dubbel en dik van uw aller gezellig samenzijn.

Pater Karel.

SCHUTTERIJ ST.-SEBASTIANUS HEEL

HET SCHUTTERSLEVEN IN DE ACHTTIENDE EEUW

door Luc Wolters

Van de Heelse schutterij is uit de bronnen bekend dat deze ruimschoots anderhalve eeuw actief is. Wat tot voor kort nog niet bekend was, is dat de geschiedenis van de schutterij verder teruggaat dan het jaar 1844, dat als oudste in de stukken van de schutterij genoemd wordt. Desondanks werden diverse keren vermoedens geuit dat de historie van deze vereniging eerder begint dan ons oudste aanknopingspunt. En dat klopt ook, zodat we na een korte historische inleiding vervolgens aan de hand van gerechtelijke stukken een beeld kunnen schetsen van het schuttersleven in Heel in de achttiende eeuw.

De heerlijkheid Heel

Heel had nauwe tijd een hechte band met Luik. Het viel evenals Neeritter onder het kathedraal kapittel van St.-Lambertus. Dit kapittel was tiendheffer en landsheer van Heel en benoemde een meier, die samen met de schepenbank het wereldlijk bestuur vormde. De schutterij van Heel heeft op diverse schrijvers de indruk gewekt ouder te zijn dan met de voorhanden zijnde bronnen aangetoond kan worden.

De schutterijonderzoeker Jolles schrijft dat de schutterij van Heel uit het verleden vrijwel niets bezit. Hij achtte de Heelse schutterij ongetwijfeld een oud schuttersgilde, maar er was geen enkel stuk meer om dit te bewijzen. Mogelijk was het zilver in de Franse tijd verdwenen, toen ook gildenland aan de Kerk zou gekomen zijn. In de loop van de 19e eeuw volgde een heroprichting met de nieuwe koningsketen uit 1854. Echter enkele latere schrijvers menen zonder bewijzen zelfs terug te kunnen gaan tot de jaren 1270 of 1290; van de tussliggende eeuwen beschrijven ze niets om vervolgens aan te sluiten bij het bekende verleden sinds 1844. Het zijn vermoedens, die niet getuigen van veel inzicht in de ontwikkeling van het schutterswezen.

Achttiende eeuwse processtukken

Er zijn dus wel vermoedens, maar nog geen bewijzen, dat geschiedenis van de schutterij van Heel die verder terugreikt dan het jaar 1844. Toch zijn recent archiefstukken gevonden, die ons iets vertellen over de activiteiten en de inrichting van het schuttersleven in Heel in het tweede kwart van de achttiende eeuw.

Het zijn gerechtelijke stukken uit de periode 1734 tot 1743, waarbij de Heelse schutterij maar liefst in vijf achttiende eeuwse processen genoemd wordt, waarbij de afloop van het proces meestal in de stukken niet meer voorhanden is. We kunnen veel gegevens halen uit deze stukken van de schepenbank, zoals zal blijken, maar eerst wordt kort gekeken naar een oude Heelse broederschap ter ere van een drietal heiligen waaronder St.-Sebastianus.

Vermelding van een broederschap

In Heel was oudtijds sprake van een broederschap ter ere van Hl. Maria, St.-Stefanus en St.-Sebastianus. Voor Maria was er een apart altaar, St.-Stefanus is de Heelse kerkpatroon, St.-Sebastianus is de schuttersheilige pur sang. De term van schutterij wordt niet genoemd, enkel die van broederschap. Of hiermee toch de schutterij wordt aangeduid is niet bekend, maar de vermelding van St.-Sebastianus wekt dit vermoeden. Deze broederschap wordt vermeld in kerkelijke visitatieverslagen uit 1646, 1670, 1688 en 1711. In 1726 zou de broederschap niet meer bestaan hebben.



Groepsfoto schutterij St. Sebastianus Heel



Kleermaker sinds 1919



Kleermaker sinds 1919

De speciaalzaak in het maken van uniformen
(gilde, historisch, militair, fantasie) –
uitmonsteringen – petten.

*Dit alles wordt nog op de ambachtelijke manier
in het eigen atelier vervaardigd.*

Wij garanderen een goede kwaliteit en
een correcte pasvorm.
Behalve een vlotte levering van uw nieuwe uniformen
staan wij ook garant voor een snelle nalevering.

Vraag vrijblijvend offerte aan,
of maak gewoon een afspraak.

Brusselsestraat 124
6211 PH Maastricht
Tel.: 043-3217712
Fax: 043-3216416
E-mail: janfre@home.nl
Internet: www.janfre.nl

Wij zijn ook specialist in het maken van:

- Gilde hoeden**
- Marketensters hoeden**
- Garde hoeden**
- Hoeden voor dansgroepen**



Kleermaker sinds 1919



Kleermaker sinds 1919



Uitvaartverzorging Strijbos


Hoogpoort 12
Postbus 524 • 6000 AM Weert
Tel. 0495 - 543521 • Fax 0495 - 546874
E-mail p.strijbos@hetnet.nl



Ook voor op- en
herbegravingen

Goud- Zilver Atelier Andriessen

Dorpsstraat 28
5708 GH Helmond(Stiphout)
Tel. 0492 - 550792
Fax 0492 - 522269



Andriessen

LAARZEN LAARZEN L
PLUIMEN PLUIMEN PL
BATONS BATONS
POMPONS POMP
UNIFORMSCHOENEN
LEERWERK LEERWER
TWIRLSCHOENEN
INSTEPSCHOENE
OVERSCHOENEN OVE
HANDSCHOENEN HA
BATON-TASSEN B





S C H O E N F A B R I E K

Mgr. Völkerstraat 33, 5171 JM Kaatsheuvel NL
Tel.: (0416) 27 22 54, b.g.g. 27 65 48 - 27 70 72
Internationaal Tel.: 0031(416)27 22 54

SHAKO'S SHAKO'S S



Het schijfschieten naar een oude afbeelding. Met de kruisboog schiet een aantal schutters op de schijf. Naar een facsimile-uitgave uit het eind van de 15e eeuw van: "das Mittelalterliche Hausbuch".

De broederschap zou eigen inkomsten van zeventien malder rogge hebben gehad. Enkele pastoors van Heel ontkenden dit. Zij beweerden dat de broederschap slechts recht had op zes malder rogge en enkele cijns gelden. Bij de visitaties in 1646 en 1670 werden in totaal vijf missen per week gelezen, in 1688 las rector Rombauts een mis per week. Bij de laatste visitatie in 1726 tenslotte wordt geen enkele broederschap en geen enkele stichting meer vermeld.

Privilege ter discussie

Dan de gerechtelijke stukken uit de periode 1734-1743. Het eerste van deze stukken is tevens 't meest onduidelijke. De schout van Heel voert op 3 februari 1735 een proces tegen Peter Pijlmans als kapitein van de schutterij St.-Sebastianus van Heel. De schutterij zou meer dan een jaar geleden op 25 januari 1734 een verordening van de schout hebben ontvangen. De Heelse schepenbank achtte zich vervolgens niet bevoegd en vond het beter indien de zaak werd behandeld door de "Heeren en rechters" die dit privilege aan de schutterij hadden gegeven. Blijkbaar had de schutterij in de loop der jaren een bepaald voorrecht genoten, dat de schutters thans aanhangig werd gemaakt. De gedaagde Peter Pijlmans werd verweten bij een aanslag geweld gebruikt te hebben om dit privilege af te dwingen.

Privilege voor de schutterij

Meermaals werd aan schutterijen een voorrecht (of privilege) verleend, bijvoorbeeld om de opbrengsten van land of van een gift te mogen genieten.

Niet altijd werd dit zwart op wit vastgelegd. De schutters hadden er in 1735 moeite mee om het vermeende privilege te rechtvaardigen, terwijl ze kennelijk zelfs hardhandig geprobeerd hadden hun voorrecht af te dwingen.

Aangezien in 1734 een bepaald voorrecht van de schutterij ter discussie staat, is zonder meer bewezen dat de Heelse schutterij in dat jaar zeker al actief was. Of het met 't bovenstaande verband houdt is onduidelijk, maar drie weken na het proces over het privilege van de schutterij, opent Peter Pijlmans als kapitein van de schutterij een proces tegen Mathijs van den Ertwegh en consorten. De inzet van dit geding blijkt niet uit de processtukken.

Kastelein eist betaling van bier

In maart 1737 verscheen Mathijs Clouts voor de schepenbank met het verhaal dat de schutters van de Oude Compagnie bij hem twee amen bier gedronken hadden, zonder te betalen. De gerechtsbode moest namens de schepenbank de kapitein van de schutterij in kennis stellen van de vordering van negen guldens en enkele stuivers. Aangezien de schutters hier niet op reageerden werd de Oude Compagnie voor de schepenrechtbank gedaagd om zich te verantwoorden voor de openstaande betaling. Na een jaar liet kastelein Clouts beslag leggen op pachtgelden van de schutterij. De Oude Compagnie had namelijk land verpacht, waarvoor jaarlijks pacht betaald moest worden. Clouts nu, had beslag laten leggen op de nog te betalen pacht van dat jaar bij de pachters. Kapitein Pijlmans van de schutterij toonde zich zeer verbolgen over dit beslag, protesteerde en eiste opheffing van de rechtbank.



Het oude vaandel met het licht vervaagde opschrift: "Schutterij St. Sebastianus Heel 1854" en de afbeelding van een vogel in een bladerenkrans.



Het huidige vaandel, eveneens met opschrift: "Schutterij St. Sebastianus Heel 1854". Op het vaandel is de patroonheilige St. Sebastianus groot afgebeeld, gebonden aan een boom en doorboord met pijlen. Bovendien is de draak afgebeeld, die herinnert aan het draaksteken door de schutterij.

Oude schutterij, kastelein en land

Uit het proces kunnen we afleiden dat er een compagnie van de oude schutten was. Mogelijk bestond in Heel een afdeling oude en een afdeling jonge schutten, zoals ook in diverse andere plaatsen. De oude schutterij kon eerder zijn opgericht (de oudere) of was samengesteld uit de getrouwde schutters en de jonge schutterij uit de vrijgezellen. Deze schutters bezochten in het dorp een kastelein en dronken er iets. Toen de schutters niet betaalden, begon de waard een proces tegen hen. Of hier sprake is van het eigen schutterslokaal wordt niet met zoveel woorden genoemd, maar is niet onmogelijk. De oude compagnie had enig land dat verpacht werd. Hiervoor werd jaarlijks pachtgeld betaald. Dat er in Heel oud schuttersland was, blijkt ook uit de oude benaming van land zoals: "Sjöttehei", "Schutte Heufken" en de "Schutteveldern". Deze landerijen lagen vrij kort bij elkaar, maar zijn thans weggebaggerd. Volgens Jolles zou dit gildenland door de Franse Tijd aan de kerk zijn gekomen.

Bedreigingen na het schieten

Dat de kastelein Mathijs Clouts en de schutterskapitein Peter Pijlmans elkaar niet lagen, bleek uit het proces van het niet betaalde bier. In februari 1738 waren de rollen omgedraaid toen Pijlmans Clouts voor het gerecht daagde, omdat de kastelein hem zou hebben bedreigd.

Beiden waren naar het schijfschieten geweest en na afloop zou Clouts Pijlmans hebben uitgescholten voor schelm en hem als volgt hebben bedreigd: "Du bes eenen schelm, ick geef den duijvel mijn seel. Ganck van mij ewegh of ick schiet dich overhoop en te dien eijnde sijnen snaphaen overtrekende en maeckende alsulcx mijnen en versweeringhen al of hij den cleeger instantelick hadde willen doodtschieten". Na de bedreiging hem te zullen neerschieten haalde Clouts de trekker over zonder maar hij schoot niet met zijn pistool. Ook dit proces was er weer één van lange adem.

Bijzonder evenwel is de vermelding dat de schutters van Heel de schijf schoten. Dat de koningsvogel werd geschoten is bekend, maar het is een uiterst zeldzame vermelding

dat er ook andere schietwedstrijden gehouden werden. Dit schijfschieten vond plaats in december, dus in het winterseizoen. Hierdoor blijkt dat de Heelse schutters zich oefenden in het schieten buiten de tijd dat de schutterijen gewoonlijk actief zijn.

Oud-vaandeldrager eist zijn functie terug

In 1740 speelt weer een proces, waar de schutterij bij betrokken is. Dan procedeert Frans Janssen tegen de twee dekens van de schutterij, te weten Reijner Hendrickx en Jan Geerlinx. Janssen was de oud-vaandeldrager van "de oude compagnie der schutterie van St. Sebastiaan" en hij eiste die functie middels de rechtsgang terug.

In de stukken van de schepenbank speelt vervolgens ook de zaak van kapitein Peter Pijlmans, die de rechtbank verzocht als kapitein binnen de gemeente te kunnen optreden. Meer dan een jaar later luidt de uitspraak dat Peter Pijlmans al zijn nog openstaande schulden moet voldoen, alvorens de volgende zitting.

Dekens, kapitein en vaandel

Deze processen leren ons een en ander over de organisatie van de schutterij. Aan het hoofd stond de kapitein, die niet alleen bevel mocht voeren, zoals de huidige commandant, maar ook aanspreekpunt is, zoals bij de rechtsgang. Het bestuur van de vereniging werd gevormd door een aantal dekens, twee in het geval van Heel. Als bijvoorbeeld een proces gevoerd werd tegen de schutterij, dan vertegenwoordigden dekens en kapitein de vereniging in rechte. De schutterij van Heel beschikte in de 18e eeuw reeds over een verenigingsvaandel.



Het schijfschieten. Volgens een weergave van de boerenkermis in 24 prenten. Het schijfschieten werd op die prent omschreven als "schiete na wit".

Het dragen van het vaandel was binnen de schutterij geen onbelangrijke functie. Deze gaf namelijk recht op medeverantwoordelijkheid in bestuurszaken van de schutterij. Er zijn diverse voorbeelden van schutterijen, waarbij kapitein, vaandeldrager en dekens als bestuurders van de vereniging optreden.

Ruzie bij de patroonsdagviering

De schutterij van Heel had als patroonheilige Sint Sebastianus en vierde rond 20 januari de patroonsdag. Nagenoeg elke schutterij kende wel een patroonheilige. Of de schutters op een dergelijke dag de Hl. Mis bezochten is niet bekend. In Heel werd de patroonsdag St.-Sebastianus op 21 januari 1743 gevierd in het huis van de schutterskapitein Peter Pijlmans. De complete schutterij was present en er werd iets gedronken. De schutter Matthijs Baeten begon op een gegeven moment op Peter Pijlmans te schelden. Hij zou de kapitein in z'n eigen huis bedreigd hebben om te schoppen en was voornemens om het vuur om te stoten, zodat er brand zou ontstaan. Baeten nam uit het huis drinkkannen mee op straat en wierp ze daar kapot. Vervolgens beschuldigde hij Pijlmans en schold hem uit voor schelm.

Vijf dagen later daagde Pijlmans Baeten voor de rechtbank. Hij voelde zich in zijn goede naam en faam aangetast, dat hij in zijn eigen huis bedreigd werd en alle scheldwoorden geroepen waren in het bijzijn van al zijn schuttersvrienden. Hij eiste dat Baeten zijn woorden publiekelijk moest herroepen alsmede een boete van honderd pattacons zou betalen.

Schuttersreglement

Veel schutterijen in de 17e en 18e eeuw hadden een reglement. Het oudst bekende Heelse schuttersreglement is pas tegen het midden van de 19e eeuw opgeschreven. Dit stuk ademt qua formulering en spelling echter een 18e eeuwse geest.

Een eventueel Heels schuttersreglement zou redelijkerwijs overeenkomsten kunnen hebben met dat van Neeritter, omdat beide plaatsen onder het kapittel van St.-Lambertus te Luik vielen.

Betrokkenheid van Heelse bestuurders

Uit de bronnen kennen we slechts enkele namen van personen die aan de schutterij verbonden waren. Jan Geerlinx, deken van de schutterij, was burgemeester van Heel.

Op de kapitein Pijlmans komen we zo direct nog terug. Toch komen we enkele Heelse bestuurders tegen bij andere schutterijen. Bij het schutterszilver van St.-Catharina Stramproy komt een koningsplaten voor, een van Borman (1765), meier van de abdis van Thorn en schout van Heel en Gruitrode. Een andere van Joannes Jacobus Frische, secretaris van justitie van het Vorstendom Thorn, schout van Meijel en griffier van Neeritter en Heel. Deze ondertekende de kopie van het schuttersreglement van de schutterij van Neeritter, dat hij ter goedkeuring voorlegde aan het domkapittel St.-Lambertus te Luik.

De processen van de schutterskapitein

De schutterskapitein Peter Pijlmans komt in de besproken processen voor de schepenbank geregeld voor. Niet alleen door de schutterij kwam hij telkens in proces voor de schepenen, maar vooral ook omdat hij een reputatie opgebouwd had als procesvoerder. Zo was hij de meest genoemde persoon in processen in Heel in de periode 1725-1750. Buiten de vijf processen waar de schutterij en haar kapitein bij betrokken waren, waren er nog vele andere processen waar Pijlmans



Groepsfoto van schutterij St. Sebastianus Heel 1933/34. De schutterij werd een jaar eerder heropgericht. De foto is gemaakt voor het schutterslokaal café Burgerhout. De vereniging beschikt over een tweetal zware buksen, platte petten, vaandel en tamboer-maitre stok. Commandant Leike Dirks is de enige geüniformeerde (l.).

een rol in speelde. Hij hield de rechtbank wel bezig en heeft zich bij velen niet geliefd gemaakt. Juist deze kapitein heeft er mede voor gezorgd, dan wel gestimuleerd, dat de schutterij van Heel enige processen gevoerd heeft. Daarom is het vooral aan Peter Pijlmans te danken dat we thans zo goed over de achttiende eeuwse schutterij St.-Sebastianus uit Heel geïnformeerd zijn.

Literatuur:

Dit artikel is een verkorte weergave van "Schutterij St. Sebastianus Heel.

Een schets van het achttiende eeuwse schuttersleven", verschenen in 2 delen in: *Rondom het Leudal*, deel 94 (1999) 359-363 en deel 96 (1999) 400-404.

Dank om dit artikel te kunnen schrijven, gaat uit naar wijlen dhr. M.J. Schreurs. Hij was beschermheer van de Heelse schutterij.

J.A. Jolles, 'De schuttersgilden en Schutterijen van Limburg', in: *Publications*. 72 (1936) 82.

Ton Brouns, 'Drakenspelen in Heel', in: Hub Beurskens en Piet Derks, *Rond de toren, Uit de geschiedenis van Heel, van Catualium*. (Heythuysen 1990) 116.

J. Grauwels, "De aartsdiakenale visitaties van het dekenaat Maaseik (1646-1726)", in: *Het Oude Land van Loon*. 38 (1983) 27-230, m.n. 97. Met dank aan drs. A.M.P.P. Janssen te Sittard voor het attent maken op dit stuk.

Rijksarchief Limburg Maastricht (RAL), Archief Schepenbank Heel, Genachtingen, "Rolle oft Procédure Register Der Justitie Heel, begonst anno 1734/1750", inv. nr. 5, d.d. 3 feb. 1735 (met vervolg en met retro-acta d.d. 25 januari 1734), 25 feb. 1735, 28 mrt. 1737, 6 feb. 1738, 4 feb. 1740 en 26 jan. 1743.

SCHUTTERIJEN HEEL EN PANHEEL AAN HET BEGIN VAN DE 20^e EEUW

Door: Hugo Luijten

Oude foto's kunnen ons een idee geven over hoe het leven er vroeger uitzag. Maar zien we op de foto's ook de werkelijkheid? Hoewel een foto op het eerste gezicht natuurlijk niet kan liegen, kunnen de mensen die de foto doorgeven dat natuurlijk wel. Zo bezien moet men een foto vaak aandachtig bekijken om toch nog achter de waarheid te komen. Ook –en misschien wel zeker– als het gaat om verenigingsfoto's.

Foto's uit het grijze verleden van de schutterijen van Heel en Panheel zijn er bijna niet.

Twee exemplaren slechts zijn tegenwoordig nog voorhanden. Volgens de overlevering beide uit 1918, toen de Panheeldenaar (pater) Jac. Schreurs zijn eerste mis opdroeg. Volgens de overlevering werd hij door harmonie 'de Vriendenkrans' en schutterij St. Antonius naar de kerk van Heel begeleid daarna weer terug.

Zowel aan de kerk als in Panheel werden foto's gemaakt van de harmonie en de schutterij.

In Panheel gebeurde dat voor café Levels (nu fam. H.Geelen). Men ziet hoe charmant men de vlag heeft uitgestoken door een paar dakpannen op te lichten. De leden zijn nogal rommelig opgesteld en van een uniform is geen sprake. Enkelen houden een lans vast en een 20-tal schutters heeft een uniformpet op.



De schutterij St. Sebastianus in 1918



De schutterij St. Sebastianus voor de kerk van Heel, ca. 1908

Alleen de tambour-maître draagt een sjerp. Pater Jac. Schreurs zelf ontbreekt echter op deze foto, zodat het niet zeker is of het überhaupt wel bij deze gelegenheid is dat schutterij op de gevoelige plaat is vastgelegd. Het zou 1918 kunnen zijn omdat er een tweetal militairen in grijs-uniform bij het gezelschap staan. In 1918 was er nog sprake van de algehele mobilisatie die in 1914 was afgekondigd. Feit is wel dat er iets bijzonders aan de hand moest zijn, omdat er anders geen fotograaf besteld zou zijn. Maar buiten vragen omtrent de gebeurtenis zelf, zijn er nog meer merkwaardigheden. Er zijn op de foto van de schutterij louter mensen uit Heel te zien. Op de eerste rij herkennen geraadpleegde 80- en 90-plussers geheel links (met strikje) H. Schreurs (Flessebaer) en naast hem Mathieu Coenen ("de snieder"). De tambour-maître is Johannes Walschot. Als het dus al om het begeleiden van Pater Jac. Schreurs gaat, heeft de schutterij van Heel hem dus naar de kerk begeleid en niet de schutterij van Panheel.

Ook de andere foto roept vragen op. Hierop ziet men een schutterij en harmonie 'de Vriendenkrans' voor de kerk staan. De schutters zijn uitgerust met geweren, compleet met bajonet en ze dragen een sjerp. Op de foto die ik hierboven beschreef, dragen schutters andere kostuums, hebben ze geen sjerpen om hun middel en dragen ze ook geen geweren. De foto's kunnen dus onmogelijk bij dezelfde gelegenheid gemaakt zijn.

Voor wat betreft het jaartal zijn er voor de tweede foto meer aanwijzingen. Toen de Eerste Wereldoorlog (1914-1918) uitbrak, moest iedereen -ook de schutterijen- uit voorzorg hun wapens inleveren. De foto kan derhalve niet uit 1918 dateren, toen Jac. Schreurs zijn eerste H. Mis opdroeg. De tamboer heeft zijn trom met zwart doek omfloerst, hetgeen op een begrafenis zou kunnen duiden. En wel van een belangrijke figuur uit Heel of Panheel, aangezien de harmonie en de schutterij uittrekt. De enige 'belangrijke' begrafenis in die dagen is van de heer Kallen (grootgrondbezitter) in 1915.

Omdat de familie van de overledene in het vanwege de oorlog onbereikbare België (Lanaken) woonde, zijn er toen foto's gemaakt. Maar omdat de schutterij tijdens de oorlog zoals gezegd geen wapens kon bezitten, kan de foto niet in dat jaar genomen zijn. Bovendien zijn de enige duidelijk herkenbare personen op de foto uit Heel afkomstig. Zo staat vooraan in het midden, met de sjerp om zijn middel de commandant van schutterij St.-Sebastianus, Pierre Linssen (lange Pieër). Het enige andere herkenbare lid van de schutterij is Johannes Walschot (de latere tambour-maître van schutterij St.-Sebastianus), die achter de trosselaar staat. Hoogst waarschijnlijk betreft het hier dus weer een foto van schutterij St.-Sebastianus, genomen tussen 1884 (oprichting van de fanfare) en 1914. Maar er is nog een aanwijzing omtrent de ouderdom. De kerk van Heel werd tussen 1905 en 1907

verbouwd. De foto is van ná de verbouwing, omdat in de oude situatie links naast de hoofdingang een aparte toegang voor dames was. Deze is op deze foto niet aanwezig en dus moet ze na 1907 genomen zijn. Maar dan de laatste aanwijzing: de fanfare 'de Vriendenkrans' werd in 1908 omgezet in een harmonie. Duidelijk is vooraan links een jongen met een klarinet te herkennen en klarinetten horen tot het instrumentarium van een harmonie, niet van een fanfare. Dit alles maakt dat de foto te plaatsen is tussen 1908 en 1914.

Te concluderen valt dus dat op beide foto's schutterij St.-Sebastianus uit Heel staat afgebeeld, en niet schutterij St.-Antonius uit Panheel, zoals eerst werd aangenomen. Bovendien zijn de foto's bij verschillende gelegenheden gemaakt, de een rond 1910, de ander rond 1920. De schutterij van Heel is dus bij dezen verblijd met twee 'nieuwe oude' foto's. Een zeldzame aanwinst, omdat het bezit van de schutterij in de jaren '60 bij een brand in het clublokaal geheel verloren ging.

Alleen over de gelegenheid waarbij de foto's gemaakt zijn is niets met zekerheid te zeggen, hetgeen met name geldt voor de foto bij de kerk. Gelukkig heeft men als historicus altijd tenminste één zekerheid: ook als we niets zeker weten, dan weten we dat tenminste zeker.

JOS CAMP

Tentenverhuur Weert vof.

P.a.: Keenterstraat 97 6006 PW Weert
 Tel.: +31(0)495-541916 / Mobiel.: 06-53590198
 Fax.nr.: +31(0)495-538705
<http://www.jos-camp-tentenverhuur.nl>
 E-mail.: info@jos-camp-tentenverhuur.nl
 K.v.K. : Roermond nr.: 21549



VERHUUR VAN :

- paviljoens, / - circus-en festivaltenten
- alle maten feest-en partytenten
- vip- en aanbouwtenten / - loop- en dansvloeren
- podia van verschillende hoogtes



Voor een geslaagd evenement

 Huurt u bij ons een tent

Fa. Maurice Drummen & Zn.



Drummen Custom Guns

Valkenburgerweg 49
 6361 EB Nuth - The Netherlands
 Telefoon: 0031(0) 45 565 00 40
 Fax : 0031(0) 45 565 00 32
 E-mail : info@mauricedrummen.nl
 Website : www.mauricedrummen.nl

Nu weer leverbaar!!!!!!!

Schutterijbuksen Drummen

met de volgende veranderingen:

- Verkort trekkersysteem
- Korte slag van het grendelsysteem
- Vernieuwde methode over het trekken van lopen
- Perfecte precisie
- Mooie notenhouten kolven
- Lopen gematteerd en geblauwd
- Slijtvast grendelsysteem door gebruik van gehard staal
- Micrometer diopter Anschütz met irisblende
- Afgemonteerd met roestvrijstalen onderdelen!!

Tevens verkrijgbaar:

Slaghoedjes : Hirtenberg en Fiocchi en
 nieuw nu: **CHEDDITE**
 Hulzen cal. 16 en 12: Eigen merk CNC gedraaid
 (0,01 nauwkeurig)
 Kruit : Vectan BA10, Muiden TP103, etc.

Nieuw binnenkort leverbaar:

Herlaadapparatuur

voor het samenstellen van Uw munitie;
“slechts 1 apparaat nodig voor alle handelingen”.

Natuurlijk kunt U bij ons terecht voor: Reparatie en/of revisie van uw buks.

Als vakmanschap en service voor U belangrijk zijn, dan bent U bij ons aan het juiste adres.

Bel, e-mail of fax ons voor meer informatie of voor een gesprek.

HET IS GOED DAT HET LIMBURGS SCHUTTERSTIJDSCRIFT BESTAAT

UITKOMSTEN LEZERSONDERZOEK

Eén van de belangrijkste conclusies uit het schriftelijk lezersonderzoek, dat onder alle abonnees van het Limburgs Schutterstijdschrift is gehouden, luidt: er is een duidelijke behoefte aan het blad. Maar liefst 100 procent van de abonnees, die reageerden door het enquêteformulier in te sturen, onderschrijft deze stelling.

Het laatste uitgebreide onderzoek naar het Limburgs Schutterstijdschrift dateert uit 1992 (zie ook Limburgs Schutterstijdschrift, nummers 17 en 18). Naar aanleiding van de uitkomsten van dat onderzoek is het Limburgs Schutterstijdschrift de afgelopen jaren aangepast. Ook is in de afgelopen 10 jaar getracht meer in te spelen op de actualiteit en is er meer informatie opgenomen over praktische zaken, richtlijnen en tips.

Doel van het onderzoek

De redactie vraagt zich af in hoeverre het Limburgs Schutterstijdschrift nog aansluit bij de behoefte van de lezers. Is het blad ten aanzien van de in 1992 aanbevolen punten verbeterd? Is het wellicht nodig het Limburgs Schutterstijdschrift aan te passen? De doelen van het onderzoek zijn: de meningen van de lezers in kaart brengen en nagaan of, en zo ja, welke veranderingen zij willen.

Vraagstelling

De vraagstelling van het onderzoek luidt als volgt:

- Bestaat er behoefte aan het Limburgs Schutterstijdschrift?
- Hoe wordt het Limburgs Schutterstijdschrift gelezen en wat vinden de lezers van het blad?
- Wat is de voorkeur van de lezers met betrekking tot de inhoud van het Limburgs Schutterstijdschrift?

Onderzoeksmethode

De gegevens zijn verzameld met behulp van een schriftelijke vragenlijst, die los met het Limburgs

Schutterstijdschrift is meegezonden. Hiervoor is gekozen omdat op deze manier de gehele lezersgroep bereikt kan worden en het blad niet beschadigd wordt.

De respons

Bijna 10% van de abonnees heeft de vragenlijst ingevuld en geretourneerd. Hoewel het responspercentage laag lijkt, is het aantal ingezonden vragenlijsten groot genoeg om verantwoord uitspraken te doen. Overigens is een lage respons niet ongewoon bij dergelijke lezersonderzoeken (gemiddelde respons is 2%).

Ingezonden formulieren naar leeftijd

Leeftijdscategorie	Percentage
Tot 15 jaar	0
16-25 jaar	1
26-35 jaar	1
36-45 jaar	27
46-55 jaar	25
56-65 jaar	34
66-75 jaar	9
ouder dan 75 jaar	2

De percentages spreken voor zich. Bestuursleden waren sterker vertegenwoordigd bij de ingezonden enquêteformulieren dan leden die geen bestuursfunctie hebben. Er zijn slechts weinige bestuursleden jonger dan 35 jaar. Dat verklaart wellicht ook dat meer 'ouderen' (35+) deelnamen aan het lezersonderzoek. De verdeling over de respectievelijke schuttersbonden binnen de responsgroep komt aardig overeen met de verdeling van het aantal leden binnen de schuttersbonden. Dit laatste maakt het onderzoek representatief voor lezers uit alle schuttersbonden.

Resultaten

Tot 1 februari 2003 werden enquêteformulieren ontvangen. Na verwerking van de ingezonden formulieren is een uitgebreid verslag gemaakt. De belangrijkste conclusies luiden als volgt:

- Er is onder de abonnees zeker behoefte aan het Limburgs Schutterstijdschrift. Het percentage dat het eens is met de stelling: "Het is goed dat het Limburgs Schutterstijdschrift bestaat", bedraagt 100 procent. Een overgrote meerderheid (99%) zou het blad missen als zij het niet meer zou ontvangen.
- Het merendeel van de lezers (84%) leest het Limburgs Schutterstijdschrift altijd en helemaal.
- Elk abonnement van het Limburgs Schutterstijdschrift wordt door gemiddeld drie personen gelezen. Dat betekent dat het Limburgs Schutterstijdschrift door $\pm 60\%$ van alle bij de OLS-Federatie aangesloten leden gelezen wordt.
- De meeste lezers (99%) vinden dat de artikelen voldoende worden uitgediept, duidelijk en goed leesbaar zijn.
- Een overgrote meerderheid van de lezers (95%) geeft de voorkeur aan het huidige formaat van het Limburgs Schutterstijdschrift.
- Het Limburgs Schutterstijdschrift is, net als in 1992 al bleek, vooral informatief (96%). Vergeleken met 1992 vinden de lezers dat de variatie en de actualiteit van de artikelen aanzienlijk zijn toegenomen (82%).
- De toepasbaarheid als naslagwerk is betrekkelijk. De aanbeveling is sterker nog dan in 1992, om meer informatie op te nemen over praktische zaken, richtlijnen, tips en dergelijke.
- Net als in 1992 vindt een deel van de lezers (38%) dat hun vereniging/schuttersbond onvoldoende aan bod komt. Dit geldt met name voor abonnees buiten het gebied van de OLS-Federatie.
- De lezers hebben een uitgebreide interesse. Maar liefst 72% van de lezers wil geïnformeerd willen worden over de milieu- en wapenwetgeving. Veel verzoeken waren er ook voor artikelen over gebruiken en cultuur.

Gestelde vragen

Noot vooraf: Indien er meerdere antwoorden gegeven konden worden, dan kregen deze nummeringen als 1A, 1B etc. Vragen waarop geen enkele respons kwam, zijn niet opgenomen in het schema (bijvoorbeeld vraag 2).

1. Hoe vaak leest u het Limburgs Schutterstijdschrift?
 - altijd (ga door naar vraag 3)*
 - regelmatig (ga door naar vraag 3)*
 - nooit (ga door naar vraag 2)*
2. Als u het blad niet leest, wat is daarvan de reden?
 - ik ontvang het blad niet (noch thuis, noch bij mijn vereniging)*
 - ik ontvang het blad niet thuis*
 - tijdgebrek*
 - geen interesse*
3. Hoe leest u het Limburgs Schutterstijdschrift?
 - helemaal*
 - ongeveer de helft*
 - een enkel artikel*
4. Wordt het Limburgs Schuttersstijdschrift ook door anderen in uw omgeving gelezen?
 - Ja, door nog één ander*
 - Ja, door nog twee anderen*
 - Ja, door nog drie anderen*
 - Ja, door meer dan drie anderen*
 - Nee, ik ben de enige lezer*
5. Wat vindt u van de leesbaarheid van het Limburgs Schutterstijdschrift?
 - goed* *voldoende*
 - matig* *slecht*
6. Wat vindt u van de duidelijkheid van de artikelen?
 - goed* *voldoende*
 - matig* *slecht*
7. De artikelen zijn in het algemeen:
 - te diepgaand*
 - goed* *te oppervlakkig*
8. Welk formaat heeft uw voorkeur t.a.v. het Limburgs Schutterstijdschrift?
 - huidige formaat (A4)*
 - formaat tussen A4 en A5*
 - A5-formaat helft huidige formaat)*
9. Het is goed dat het Limburgs Schutterstijdschrift bestaat.
 - mee eens* *mee oneens*
10. Wat is uw algemene waardering voor het Limburgs Schutterstijdschrift zoals het nu verschijnt (Omcirkel uw waardering) Heel slecht 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 Heel goed
 Hieronder staat een aantal kenmerken betreffende de inhoud van het Limburgs Schutterstijdschrift. U kunt per kenmerk aangeven of u

dat bij het Limburgs Schutterstijdschrift vindt passen.

Het Limburgs Schutterstijdschrift is:

11. informatief *altijd* *meestal*
 soms *vaak niet* *nooit*
12. interessant *altijd* *meestal*
 soms *vaak niet* *nooit*
13. leerzaam *altijd* *meestal*
 soms *vaak niet* *nooit*
14. actueel *altijd* *meestal*
 soms *vaak niet* *nooit*
15. toepasbaar voor eigen vereniging *altijd* *meestal*
 soms *vaak niet* *nooit*
16. gevarieerd *altijd* *meestal*
 soms *vaak niet* *nooit*
17. communicatief (lezersreacties) *altijd* *meestal* *soms*
 vaak niet *nooit*
18. Gebruikt u het Limburgs Schutterstijdschrift als naslagwerk? *vaak* *soms* *nooit*
19. Praat u met anderen over de inhoud van het Limburgs Schutterstijdschrift? *meestal*
 regelmatig *soms* *nooit*
20. Zou u zelf een stuk (artikel, brief etc.) willen inzenden? *ja* *nee*
21. Als u het Limburgs Schutterstijdschrift niet meer zou ontvangen, zou u het dan missen? *ja* *nee*
22. Komt uw schutterij/schuttersgilde/broederschap voldoende aan bod? *ja* *nee*
23. Over welke onderwerpen zou u door het Limburgs Schutterstijdschrift geïnformeerd willen worden? (aankruisen van meer dan één antwoord mogelijk)
 - verenigingsnieuws*
 - interviews*
 - ingezonden stukken*
 - historie*
 - verslagen van vergaderingen*
 - schuttersfeesten (agenda)*
 - wetgeving (milieu-, wapen-)*
 - gedichten*
 - jubilea en andere heuglijke feiten*
 - overlijden schutters etc.*
 - anders, namelijk:*
24. Wat is uw leeftijd? *tot 15 jaar*
 - 16-25 jaar* *26-35 jaar*
 - 36-45 jaar* *46-55 jaar*
 - 56-65 jaar* *66-75 jaar*
 - ouder dan 75 jaar*
25. Welke functie (-s) vervult u bij uw vereniging?
26. Beschikt u over foto's/ krantenartikelen etc. die interessant zouden kunnen zijn voor ons archief? *ja* *nee*
 Indien ja, zou u deze (tijdelijk) aan ons beschikbaar willen stellen? *ja* *nee*
27. Bij welke schuttersbond is uw vereniging aangesloten?

Lezersonderzoek in detail

Aan de hand van de gestelde vragen en subvragen volgen hier de volledige uitslagen van het lezersonderzoek. De cijfers die U aantreft zijn geen daadwerkelijke getallen, maar geven het afgeronde percentage weer van de beantwoording van de desbetreffende vraag per schuttersbond. In de kolom 'overigen' zijn alle abonnees verzameld die aangaven niet tot een Limburgse schuttersbond te behoren. Ook zijn hier opgenomen de abonnees buiten de Limburgen. Daar waar nodig zijn ook opmerkingen geplaatst die extra in het oog sprongen of om een andere reden het vermelden waard zijn. Overigens zijn er nog meer interessante gegevens te halen uit deze enquête.

Aantekeningen

Opmerkelijk is de leeftijdsopbouw van de inzenders van de enquête. Indien deze opbouw overeenkomt met de leeftijdsopbouw van de bij de OLS-Federatie aangesloten schutterijen, dan is het advies aan de besturen van de schuttersbonden en schutterijen/schuttersgilden om het Limburgs Schutterstijdschrift meer onder de aandacht te brengen van leden jonger dan 36 jaar.

Een moderne en meer frisse layout wordt ook door meerdere abonnees voorgesteld.

Een tweetal personen gebruikten hun enquêteformulier om hun persoonlijke frustraties (anoniem) te spuien. Eén persoon vindt het Limburgs Schutterstijdschrift te luxueus, te glitterend voor de schutters. Ook zijn er meerdere verzoeken voor het laten vullen van een pagina in elk nummer door het bestuur van de OLS-Federatie, Normencommissie en de jury.

Diverse abonnees, wonende buiten het OLS-Federatiegebied, vragen naar een rubriek "Over de OLS-grens". In het verleden hebben we regelmatig aandacht geschonken aan het schutterswezen buiten onze provincies. In de toekomst blijven we dit doen in de rubriek onder de naam "Euver de Pööl".

Wim Pijpers.

**Hartelijk dank
aan de deelnemers
van de enquête.**

	Berg en Dal	Born-Echt	EMM	Amstenrade	Juliana	Maas& K	Maasvallei	MLSB	ZLSB	Overigen	Gemiddeld %
1A	50	79	96	75	88	83	100	87	89	91	84
1B	50	21	4	25	13	17		13	11	9	16
3A	100	86	87	65	63	83	100	74	79	100	84
3B		7	4	30	31	17		26	21	3	13
3C		7	9	5	6						3
4A		50	52	35	25	17		52	37	24	29
4B			26	25	13	17	100	9	5	9	20
4C					6			4	11	3	2
4D	100		9	5	19			9	11	9	16
4E		50	13	35	38	67		26	37	55	32
5A	100	79	74	65	81	83	100	91	74	82	83
5B		21	26	30	13	17		9	21	18	16
5C				5	6				5		2
6A	50	57	65	65	69	100	100	91	74	76	75
6B	50	43	35	30	25			9	21	33	25
6C				5	6				5		2
7A			4	20	6	17				3	5
7B	100	100	96	80	88	83	100	100	95	97	94
7C					6				5		1
8A	100	100	96	95	88	83	100	91	95	100	95
8B				5	6			4	5	3	2
8C			4		6	17		4			3
9A	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
10F				5	6				5	3	2
10G	100		4	25	13			4	5	9	16
10H		43	39	45	50	50		48	37	48	36
10I		21	48	20	25	17	100	17	37	24	31
10J		36	9	5	6	33		30	16	15	15
11A		43	48	55	67	67	100	61	63	61	57
11B	100	36	43	35	33	33		35	37	33	39
11C		21	9	10				4		6	5
12A		57	61	40	47	67		57	58	58	45
12B	100	43	35	50	53	33	100	43	37	40	53
12C			4	10					5	3	2
12D											0
13A		50	35	35	20	33		26	26	33	26
13B	50	21	40	25	53	50	100	57	42	48	49
13C	50	21	22	35	27	17		17	32	18	24
13D		7	4	5							2
14A	50	29	52	30	13	50	100	26	42	45	44
14B		43	35	40	67	50		65	42	39	38
14C	50	29	9	20	13			9	16	12	16
14D			4	10	7					3	2
15A		21	30	10	27	33		13	11	14	16
15B		7	35	40	27	17		39	42	29	24
15C	100	50	35	35	40	50	100	48	42	39	54
15D		14		15					5	11	5
15E		7			7					7	2
16A		43	39	48	56	50	100	52	42	45	48
16B		50	39	43	25	50		43	47	45	34
16C	100	7	9	4	19			4	5	6	15
16D			4	4					5	3	2
17A		21	33	30	21	50		30	16	16	22
17B	50	43	33	30	36		100	48	53	42	44
17C	50	36	24	25	43	50		17	26	35	31
17D			10	15				4	5	6	4
18A		23	27	15	27	40		14	28	24	20
18B	100	69	55	85	73	40	100	77	61	61	72
18C		8	18			20		9	11	15	8
19A		7	9	15	13			22	47	12	13
19B	100	50	52	25	47	50	100	39	47	39	55
19C		36	35	60	40	50		39	5	42	31
19D		7	4							6	2
20A	50	62	43	65	81	66	100	45	68	55	64
20B	50	38	57	35	19	33		55	32	45	36
21A	100	100	96	100	100	100	100	96	95	100	99
21B			4					4	5		1
22A	100	79	60	50	53	100		70	74	38	62
22B		21	40	50	47		100	30	26	63	38
23A		36	70	70	87	100	100	65	74	55	66
23B		21	57	60	60	67	100	48	68	76	56
23C		21	57	55	53	83	100	61	58	39	53
23D	50	57	39	65	60	67	100	52	79	67	64
23E	50	29	30	50	27	67		35	42	24	35
23F	50	43	57	70	80	100	100	70	63	52	69
23G	100	43	52	70	80	50	100	74	74	73	72
23H		29	17	10	7				5	6	7
23I	50	64	65	65	67	50	100	61	63	31	62
23J	50	50	57	50	73	100	100	57	68	15	62
24B										6	1
24C					6			4		3	1
24D		29		20	25	33	100	30	21	9	27
24E		29	43	45	31	33		22	26	21	25
24F	100	21	35	25	25	33		35	16	48	34
24G		14	17	10	13			4	26	9	9
24H		7	4					4		9	2
26A		50	30	55	60	50	100	39	32	36	45
26B	100	50	61	35	40	33		39	58	52	47
26C		50	26	55	67		100	43	42	48	43
26D		7	13	5	7			9	11		5

EUVER DE PÄÖL

In het verleden hebben we vaker aandacht geschonken aan schutterijen en schuttersgilden uit andere provincies en landen. Dit keer stelt kruisboogschutterij St.-Hubertus uit het Gelderse kerkdorpje De Horst (Groesbeek) zich voor.

Geschiedenis

Toen De Horst in 1928 een zelfstandige parochie werd, kwam men op het idee om een gewerschutterij op te richten. De schutterij kreeg de naam St.-Hubertus.

Het eerste bestuur werd gevormd door vijf personen. Tegelijkertijd werden er toen diverse mensen benoemd voor een functie binnen de schutterij. Zo was er de 'Buldermeester' die zorgde voor het lossen van de saluutschoten met de zogenaamde kattenkoppen en de 'Bieleman' die de weg vrijmaakte met zijn bijl voor de schutterij en later ook voor de koning. In de Franse Elzas werden Beaumont geweren aangekocht. Op de Horst noemde men ze bombom-geweren. In een plaatselijke smederij werd de munitie vervaardigd en goot men de benodigde loden kogels.

In 1929 hield men voor het eerst koningschieten. In 1930 werd aan de schutterij het eerste vaandel aangeboden door naaikrans De Jonge Kracht.

In het begin van de jaren dertig werden ook de eerste vaandelofficieren benoemd. Zij hadden als taak het verenigingsvaandel met hun sabels te beschermen. In 1936 werd de schutterij uitgebreid met een vendelierskorps. Dit korps draaide het vendel naar het voorbeeld van de net over de grens gevestigde St.-Johannes Schützenbruderschaft uit Wyler.

Vaandel, vendels en veel andere kostbare bezittingen van de schutterij zijn tijdens de oorlog verloren gegaan. Tijdens de oorlogsjaren was er geen enkele activiteit van de schutterij.

In augustus 1946 werd weer koning geschoten en veertien dagen nadien werden koning en koningin van schutterij St.-Hubertus gehuldigd onder de luide tonen van het Nederlandse Volkslied. De vereniging kwam weer tot bloei.

In 1953 werd het tamboerkorps opgericht. Later werden er hoornblazers aan toegevoegd. Het vendelierskorps kreeg in 1962 een eigen jeugdafdeling. In 1964 werd de goedkeuring op de statuten verkregen en in 1977 werd de kruisboogafdeling opgericht.

Schuttersfamilie

Om alle groepen binnen de schutterij inspraak te geven, werd er in 1985 besloten om een geheel nieuwe bestuursorganisatie op te zetten; elke groep heeft nu een vertegenwoordiger in het Algemeen Bestuur. Daarboven staat een Dageelijks Bestuur bestaande uit zes personen. Er is ook een Commissie van Toezicht en een Eerraad van Advies met daarin personen die hun sporen binnen de schutterij hebben verdiend. Op 15 augustus 1989 werd nog een groot majorettenkorps toegevoegd. Na een statutenwijziging in 1996 werd de damesschietvereniging Diana en jeugdschietvereniging Wilhelm Tell toegevoegd en als laatste werd in 1998 de marketentstergroep opgericht.



Schutterij St. Hubertus uit De Horst (Groesbeek) te gast op het Dreiländereckschuttersfeest in Heerlen (10-09-2000)



Een Beschermeer en een Geestelijk Adviseur maken de schuttersfamilie compleet.

Schutterij St.-Hubertus is aangesloten bij de Kring Rijk van Nijmegen en de Betuwe en bij de Gelderse Federatie van schuttersgilden St.-Hubertus.

Tradities

De schutterij heeft een groot aantal tradities weten te handhaven en soms zelfs, na lange jaren van afwezigheid, weer in ere hersteld. Zo is er het jaarlijkse, drie dagen durende kermisfeest. Na een H. Mis, een vendelhulde voor de wereldlijke en geestelijke overheden en het binnentreden van het koningspaar over uitgespreide vendels start het kermisfeest dat door de Groesbeekse bevolking uitbundig wordt meegevierd. Verder is er het jaarlijkse St.-Hubertusfeest. De schutterij trekt dan met slaande trom en

vliegende vaandels de kerk binnen. Na de H. Mis vindt bij het St.-Hubertusaltaar de uitreiking plaats van het Hubertusbrood.

Huidige situatie

Momenteel bestaat de schutterij uit een majorettenkorps, een tamboerkorps, een bieleman, een koningspaar met hofdames, een officierenkorps, een buldermeister, baan-schutters, een damesschietvereniging, een jeugdschietvereniging, marketentsters, kruisboogschutters, en vendeliers. Het totale ledenaantal van schutterij St.-Hubertus bedraagt ruim 280 personen.

Door de jaren heen heeft de schutterij zich een vaste plaats weten te verwerven in de gemeenschap van Groesbeek. Ook zijn er goede contacten met de zustervereniging in Wyler en worden er door diverse groepen regelmatig demonstraties

verzorgd. Niet alleen in het binnenland maar ook diverse optredens in het buitenland hebben voor de schutterij de vlag goed doen waperen. In 1974 was er een reis naar het Luxemburgse plaatsje Sassel, hetgeen leidde tot de oprichting van een eigen schutterij aldaar.

Uitnodiging

Zoals u ziet is in de afgelopen 75 jaren veel gebeurd bij schutterij St.-Hubertus. Onder het motto Broederschap, Trouw en Dienstbaarheid zullen er zeker nog vele jaren worden toegevoegd aan de schutterij. Op 13, 14 en 15 juni 2003 wordt het 75-jarig bestaan gevierd met een groot feest. Wij nodigen u van harte uit om eens een kijkje te komen nemen op De Horst en eens te proeven van de sfeer op een Gelders concours op zondag 15 juni, aanvang 09.30 uur.

www.tma.nl

Geef uw evenement grotere bekendheid

TMA

Ton Meisen Advertising

Postbus 273 · 6160 AG Geleen
 Wilhelminastraat 9A · 6161 SX Geleen
 Tel. 046 - 475 23 66 · Fax 046 - 475 36 90

Driehoeksborden · Buitenreclame · Flyerdistributie

VOOR U GELEZEN

SCHUTTERSbroederschap ST.-SEBASTIANUS EYGELSHOVEN 300 JAAR

door Luc Wolters

Bij de viering van een jubileum van enkele eeuwen hoort welhaast een historische terugblik. Het schuttersbroederschap St.-Sebastianus Eygelshoven voorziet in deze verwachting. De broederschap viert haar 300-jarig bestaansfeest met de uitgave van een goed verzorgd boek. Deze uitgave kent een evenzeer originele als weldoordachte opzet: het reglement uit 1703 is namelijk als uitgangspunt genomen.

Elk artikel van dit reglement vormt de basis voor een apart hoofdstuk, waarin wordt toegelicht of en hoe deze bepalingen na drie eeuwen nog naleving vinden. Veruit de meeste artikelen uit het driehonderd jaar oude reglement zijn tot op de dag van vandaag actueel voor het reilen en zeilen van de schuttersbroederschap.

Gelijk gebleven activiteiten

De activiteiten zijn dan ook in grote lijnen hetzelfde gebleven. Dat geldt namelijk bij uitstek voor de drie dagen, dat het schuttersbroederschap naar buiten treedt. Dit gebeurt bij de viering van het patroonsfeest van St.-Sebastianus met een mis voor de overleden leden en het diner ten huize van de koning. Vervolgens de Bronkdagen met deelname aan de processie en daarna een mis voor de levende leden en vergadering. De spannendste gebeurtenis is als vanouds het koningsvogelschieten, waarbij de schutters in een halve boog rond de stang met de koningsvogel elk vanaf een eigen aanlegpaal hierop schieten. In een bepaalde rondetijd lossen zij zoveel schoten als ze willen of kunnen, tegelijk met de overige schutters.

Kleine veranderingen

Slechts op onderdelen zijn enkele artikelen onder druk van de tijdgeest aangepast aan de veranderde omstandigheden. Bijvoorbeeld de kapitein, die nu "Schützenführer" heet en aan het hoofd van de stoet loopt. Eertijds was dit tevens de hoofdbestuurder, terwijl er nu een aparte voorzitter is. Om de schutters ordentelijk te laten lopen is de functie van commandant in het leven geroepen. De bestuurlijke aangelegenheden werden vroeger geregeld door de raad van "Siebenmänner", terwijl dit nu door het bestuur gebeurt. De functie van "Bruderschaftsdieners", die op overtredingen lette, boetes inde en bij het koningsmaal bediende, is vervallen. Het oude altaar van de broederschap in de kerk is er niet meer, wel nog een St.-Sebastianusbeeld. Als de broederschap zich voor bepaalde activiteiten verzamelt, worden niet meer de kapitein en vaandeldrager afgehaald, wel nog de koning. De eer om gewekt te worden geldt thans trouwens voor alle schuttersbroeders: op de belangrijke dagen houden trommelaar en de fluitist van de broederschap 's morgens vroeg een reveille door Eygelshoven. Diverse functies worden nu ook niet meer bij opbod verkocht, maar democratisch aan de meest kundige toegewezen. Daar waar er vroeger enkel sprake was van koningsgeld, dat de schutters betaalden om de koning in zijn onkosten tegemoet te komen, is er sinds ruim 10 jaar ook een contributieplicht gekomen. En als we het toch over de financiën hebben, de boetes en straffen worden niet meer in tonnen bier betaald maar in klinkende Euro. Maar dit zijn welhaast alle kleine veranderingen van een trouw aan haar tradities vasthoudende schuttersbroederschap.

Eeuwenoude broederschap

In het algemeen zijn namelijk niet alleen de drie belangrijkste activiteiten vrijwel onaangetast gebleven, maar ook de opbouw van de vereniging, de gebruikelijke attributen, het systeem van regeltjes en boetes, het lidmaatschap en de daaruit voortvloeiende verplichtingen, het koningsgeld en koningsdiner, het schieten van de vogel, de relatie



met kerk en staat en het begraven van leden met schutterseer. Het tekent het karakter van een broederschap, die nota bene in de mis voor de overleden leden de volledige lijst voorleest van alle sinds 1703 overleden schutters. Het zijn er inmiddels 243. De trouwe en nagenoeg ongewijzigde naleving van het eeuwenoude reglement geeft eens te meer aan dat de schutterijen - en speciaal die van Eygelshoven - niet alleen eeuwenoude verenigingen zijn, maar ook dat zij veel activiteiten kennen die door de traditie gevormd zijn en na eeuwen nog met interesse beleefd worden.

Niet alles wordt vermeld

De opzet van het jubileumboek heeft veel voordelen, maar kent ook beperkingen. Zo krijgt de lezer geen aaneensluitend historisch overzicht van de geschiedenis van de vereniging en blijft hij onkundig van gebeurtenissen, die geen raakvlak hebben met het schuttersreglement. Voorbeelden *) hiervan zijn een door St.-Sebastianus Eygelshoven gehouden proces in de jaren 1782-1788 of een georganiseerde schietwedstrijd, circa 1864, waar onder meer leden van de schutterijen van Nieuwenhagen en Simpelveld aan deelnamen. Wat bovendien niet aan bod komt is het feit dat de Eygelshovense schutterij tegen het einde van de negentiende eeuw aan enkele schuttersfeesten heeft deelgenomen, temeer opvallend daar de vereniging thans haar activiteiten volledig tot de kern Eygelshoven beperkt.

Kleine omissies

Slechts enkele kleine misvattingen hebben hun weg naar het boek gevonden: in het bijschrift van de kaart (p. 8) wordt een aantal onafhankelijke gebieden, zoals Wittem en Aken ten onrechte toegeschreven aan het hertogdom Gulik, ook de onderverdeling tussen Staats en Spaans loopt mank in het bijschrift. Er wordt (p. 41) naar de onderzoeker Jolles verwezen (Publications 1936, pp. 54-57) maar hij staat niet in het literatuurlijstje, waarin overigens ook de archivalia genoemd worden (p. 134). Jolles vermeldt dat enig koningszilver zou zijn opgeofferd om er het nieuwe vaandel van te kunnen kopen; zijn opmerking wordt in het jubileumboek betwijfeld. Echter feit is dat Jolles naar alle schutterijen is gereisd, waar hij over schreef, en hij dus ook veel uit mondelinge overleve-



ring optekende. Bovendien wordt in een inventaris uit 1823 nog een vijftal platen uit de 18e eeuw genoemd die hij niet meer aantreft. Er is dus wel degelijk iets met het zilver gebeurd. Alle schuttersleden dragen voorts een zilveren insigne, dat beschreven wordt (p. 47), echter niet het Limburgs wapen maar het Nederlands wapen dekt dit zilveren schildje. Met name de bliksem-schichten in de poot van de leeuw verduidelijken dit. En de kamervragen van jhr. mr. G. Ruys de Beerenbrouck over de hinderwet met betrekking tot het koningsvogelschieten (p. 103) zijn niet in de jaren vijftig gesteld, maar in 1938 (zie L.S. 19, p. 20).

Schot in de roos

Gezien de uiterst traditionele activiteiten van het schuttersbroederschap is de opzet van het boek een schot in de roos: alle bezigheden

worden verklaard en afzonderlijk in het historisch perspectief van het drie eeuwen oude reglement geplaatst, zoals het koningsvogelschieten, deelname aan de proces-sie en de viering van de patroonsdag. De bijlagen zijn zeer informatief, te weten een ledenlijst, lijst van alle koningen en keizers, een lijst van alle overleden schuttersleden, overzicht van het koningszilver compleet met opschriften en ter afsluiting het reglement uit 1703, dat ons een leidraad voor het gehele boekwerk is geweest.

Het boek telt 165 pagina's en is rijkelijk geïllustreerd. Het is te koop bij Chocolaterie Bruns aan de Veldhofstraat 41 en bij Terpstra Assurantien, Terbruggen 27 in Eygelshoven. De kosten bedragen 18,95 euro.

*) Gemeentearchief Kerkrade, Archief van de schutterij St.-Sebastianus Eygelshoven, inv. nrs. 7, 18 en 19.



Bonten

www.Bonten.nl
Springkussens
Attraktieverhuur
0495-625668

**Maatwerk in taxivervoer
Regisseurs in
touringcarvervoer**



verreweg de beste onderweg

MUNCKHOF REIZEN  **MUNCKHOF TAXI**

Telefoon (077) 397 88 88 Telefoon (077) 397 88 00
Fax (077) 397 88 99 Fax (077) 397 88 09

Handelstraat 15, 5961 PV Horst, Postbus 6033, 5960 AA Horst,
E-mail info@munckhofreizen.nl, www.munckhofgroep.nl
E-mail info@munckhoftaxi.nl, www.munckhofgroep.nl

MILIRON METAALDETECTORS

Verkoop van metaaldetectors voor:
HOBBY • INDUSTRIE • BEVEILIGING!

Diverse merken op voorraad zoals:
**LASER • MINELAB
TESORO • WHITE'S**

Ronald Smeysters

Dr. Philipsstraat 29
6431 EC Heerlen-Hoensbroek
tel.: 045 - 523 18 72

internet: www.miliron.nl
e-mail: miliron@home.nl

**KNIP DE BON UIT EN ONTVANG 10% KORTING
BIJ AANKOOP VAN EEN METAALDETECTOR**



**GIEL OGIER
GENERATOREN
UUUUU**

Verhuur van aggregaten
t.b.v. piekstroombehoefte
tijdens evenementen,
tijdelijke stroomuitval, etc..

Advisering, ondersteuning en
24 uur service vanuit

GIEL OGIER ELEKTRO B.V.

Bedrijvenpark "Kampershoek"
Fahrenheitstraat 1, 6003 DC WEERT,

Tel. 0495 520507
Fax 0495 545111
www.ogier-weert.nl

DEEL 2: HET VERLOOP VAN EEN SCHUTTERSFEEST IN DUITSLAND

Het is al weer een jaar geleden dat Frank Wilbers het eerste deel publiceerde over het Duitse schutterswezen. In deel 2 beschrijft hij het verloop van enkele schuttersfeesten in Duitsland. Frank behandelt een drietal schuttersfeesten. Het zijn de schuttersfeesten van: Christ – König Grüne Husaren Schützenbruderschaft 1963 Kempen e.V., de Neusser Bürger Schützenverein en de Voeschler Junggesellen – Husaren Schützenbruderschaft 1670.

De König Grüne Husaren Schützenbruderschaft is een van de 11 broederschappen van het Bezirksverband. De broederschap telt slechts 13 actieve leden (van deze broederschap ben ik zelf actief lid). Elke vijf jaar wordt er een jubileum-schuttersfeest gehouden. Bij gelegenheid van het 40-jarig bestaan in 2003 zal onze vereniging bovendien voor het eerst een gedenkboek uitgeven (geïnteresseerden kunnen contact opnemen; e-mail FrankWilbers@web.de).

Het jubileum-schuttersfeest start op vrijdag 27 juni met een optocht, gevolgd door een kranstegging voor de overleden leden van de broederschap. Daarna wordt de optocht vervolgd en volgt er een grote jubileumtaptoe. Nadat op zaterdag 28 juni eerst de koning thuis is afgehaald en naar de schietweide is begeleid, vindt daar het koningschieten plaats (als enige vereniging uit de omgeving schieten wij niet met hagelatronen, maar met luchtbussen op 10 meter afstand naar de koningsvogel). Wanneer de vogel gevallen is, benoemt de koning twee leden van de broederschap tot zijn minister en een lid tot kapitein. De kapitein geeft dan vanaf dat moment de commando's aan de broederschap. Daarna volgt een optocht naar de feestzaal waar 's avonds het kronings- en galabal plaatsvindt. Tijdens dit bal gebeurt het volgende: Eerst begroet de Broedermeester de aanwezige zusterverenigingen, daarna worden enkele verdienstelijke leden onderscheiden en vervolgens krijgen de koning en zijn ministers het konings- c.q. ministerzilver omgehangen. Tijdens de daaropvolgende receptie worden door de koningen van de bevriende schutterijen bloemen of een wijncadeau overhandigd aan de nieuwe koning van onze broederschap.



Koning en Koningin worden thuis afgehaald.

Dan volgt de koningsdans waarbij eerst het koningshuis (de koning en de twee ministers) van de eigen broederschap op de dansvloer komen, daarna is het de beurt aan de koningshuizen van de bevriende broederschappen om mee te dansen. Op zondagmorgen trekt al vroeg de feeststoet door de stad. Het aansluitende muzikale Frühschoppen vormt de afsluiting van de feestelijkheden.

Aan het grote Neusser Bürgerschützenfest nemen elk jaar 6000 schutters deel. Door dit vier dagen durende schuttersfeest, het mooiste schuttersfeest van het jaar, geniet Neuss grote bekendheid. Het Regiment (zo noemt men de 6000 schutters samen) bestaat uit 10 verschillende zelfstandige schutterijen. Eén keer per jaar, in het laatste weekeinde van augustus, vieren ze samen het Neusser Bürgerschützenfest. Elke schutterij draagt een ander uniform en beschikt over afzonderlijke pelotons die ieder uit 10-20 schutters bestaan. Het Neusser Bürgerschützenfest wordt georganiseerd door de Neusser Bürgerschützenverein (BSV). Dit is geen schutterij, maar de naam van een organisatiecomité. Het Neusser Bürgerschützenfest

begint eigenlijk al drie weken vóór het eigenlijke schuttersfeest met de Oberst-ehrenabend (de overste is de hoogste functie binnen de Neusser BSV). Op deze avond trekken ongeveer 2500 schutters met fakkel in een optocht door de stad. Een week later, tijdens de Königs-ehrenabend, trekken circa 4500 schutters door de straten van Neuss. Ook dient genoemd te worden Schützenfest-Samstag wanneer 's avonds een grote fakkeloptocht met 6000 schutters en wagens met daarop zeer grote fakkel door de stad gaan. De fakkeloptocht wordt begeleid door 60 muziekgezelschappen.

De grote dag is zondag. 's Morgens wordt begonnen met de koningsparade.

Vóórdat de eigenlijke parade begint, vindt de optocht van de Hönnesse plaats. Hönnesse zijn schutters die een mand (in de vorm van een hoorn des overvloeds) gevuld met bloemen dragen.

Het meevoeren van deze manden werd omstreeks 1950 ingevoerd toen ene Hönnesse koning was van de Neusser BSV. De traditie wordt nu voortgezet door twee schutterijen uit het regiment. Deze twee schutterijen bestaan uit 120 pelotons, waarin 120 Hönnesse meelopen.



120 Hönnesse voeren 120 prachtige bloemstukken mee.

Tijdens de daaropvolgende grote koningsparade paradeert het gehele regiment voor de koning. 's Middags is er nog een feeststoet van het regiment door de stad. Maandags en dinsdags trekken er ook feeststoeten door de stad. Na de feeststoet op dinsdag vindt het koningsvogelschieten plaats waarbij de koning voor het komende schuttersfeest bekend wordt. 's Avonds vindt er nog een zogenaamde Wackelzug plaats, waarbij op ontspannen wijze een feeststoet door de stad trekt. Dit vormt ook het einde van het feest. Natuurlijk vinden er in Neuss op alle avonden bij de verschillende schutterijen galafeesten plaats.

De Voescher Junggesellen Husaren Schützenbruderschaft is een van de zeer weinige nog bestaande broederschappen waar alleen gehuwde mannen lid van kunnen zijn. De broederschap houdt eens in de vier jaar een schuttersfeest. Dat betekent dus ook dat men vier jaar lang koning is van deze broederschap.

De feestelijkheden beginnen op Paaszaterdag met het koningsvogelschieten nadat 's middags de regerend koning thuis is afgehaald en naar de schietweide is begeleid. De nieuwe koning wordt verkregen bij het vogelschieten (deze broeder-

schap schiet met hagelpatronen). 's Avonds is er een kroningsbal. Daarna heeft de broederschap zes weken de tijd, om tijdens de Pinksterdagen het Heimat- en Schützenfest, te organiseren.

Zaterdags staat het Mainfahren op het programma. Bij het Mainfahren gaan zo'n 60-70 Maienreiten, dit zijn schutters gekleed in een blauwe blouse en gezeten op koudbloedpaarden, door de uitgestrekte omgeving van Voesch (Voesch is een uit, voornamelijk boeren bestaande gemeenschap in het Kempenerland) om bij alle officieren (het officierskorps wordt door de koning benoemd en kent rangen zoals Generaal, Majoor, kapitein, enz. ...) van de broederschap en het huis van de koning een Meiboom op te zetten.

Zondagmorgen wordt er een H. Mis opgedragen in de feesttent op de schuttersweide, met aansluitend früh-schoppen. Het hoogtepunt van dit schuttersfeest is de galaoptocht en de parade op Pinkstermaandag. Hieraan nemen alle bevriende broederschappen deel. 's Avonds is er een galabal.

U ziet dat elke broederschap haar schuttersfeest op haar eigen wijze viert. Plaatselijke variaties op een schuttersfeest maken het Duitse schutterswezen blijvend interessant.

Om U in de gelegenheid te stellen een schuttersfeest bij te wonen, wil ik U wijzen op enkele schuttersfeesten in 2003.



Het Neusser BürgerSchützenfest is een bron van inspiratie.

Van 21 mei tot en met 1 juni 2003 wordt in Mettmann bij Düsseldorf de 48^e Bundesköniginnentag van de Bund der Historischen Schützenbruderschaften gehouden. Op 1 juni trekt vanaf 11.15 uur een feeststoet met 6000 schutters door de straten van de stad. Meer informatie vindt U op <http://www.bundeskoeniginnentag-2003.de>.

Van 12 tot en met 14 september 2003 vindt in Xanten (50 kilometer ten noordoosten van Venlo) het 61^e Bundesschützenfest plaats van de Bund der Historischen Schützenbruderschaften. Vanaf 10.30 uur trekt op 14 september een optocht met meer dan 30.000 schutters door de stad. Deze optocht is een mooie gelegenheid om de grote verscheidenheid aan uniformen van de aangesloten schutterijen te bewonderen. Verdere informatie vindt U op <http://www.bundesfet2003.de>.

De Bund der Historischen Deutschen Schützenbruderschaften viert op 12 oktober haar 75-jarig bestaan in Keulen. Het grote jubileumfeest wordt om 11.00 uur geopend met een 'bombastische' feeststoet door de stad die nóg groter zal zijn als de optocht in Xanten. In Keulen zullen 40.000 schutters deelnemen. Voor informatie kunt U terecht op <http://www.Bund-Bruderschaften.de>

Overigens geeft de Bund der Historischen Schützenbruderschaften 12 keer per jaar een blad uit onder de naam "Der Schützenbruder". Een abonnement kost 16 Euro, abonnees buiten Duitsland betalen 40 Euro per jaar. Voor verdere informatie kunt U terecht op FrankWilbers@web.de of telefonisch 0049-2152-510061. Hier kunt U ook terecht wanneer U gedenkboeken etc. van Nederlandse en Belgische schutterijen wilt ruilen.

In deel 3 wil ik U wat meer vertellen over de uniformen die door Duitse schutterijen worden gedragen.

Frank Wilbers.

Maar liefst drie EGS onderscheidingen bij de Bussen Schutten uit Neer.

ONDER DE SCHIETBOOM

Bussen-Schutten Neer

Drie EGS-onderscheidingen tegelijk binnen één vereniging. Zaterdag 21 september werd er een receptie georganiseerd door de Bussen-Schutten uit Neer voor een zestal jubilarissen. In grote getale werd verzameld in clublokaal 't Raodhoes, waarna allen in optocht naar cafe/zaal De Klomp gingen alwaar de receptie gehouden werd. Drie jubilarissen werden gehuldigd voor hun lidmaatschap bij de federatie en drie jubilarissen werden gehuldigd i.v.m. speciale jubilea. Voorzitter Wim Peulen werd gehuldigd omdat hij 25 jaar voorzitter is van deze vereniging. Voor zijn vele verdiensten bij de vereniging werd hem een prachtige zilveren voorzittersplaat overhandigd door beschermheer Wim Geenen. Uit handen van bondsvoorzitter Louis Litjens kreeg hij de EGS-onderscheiding in goud voor zijn vele verdiensten binnen de gehele schutterswereld. Jo Vossen werd gehuldigd i.v.m. zijn 25 jaar instructeur zijn van het muziekkorps. Hiermee is hij inmiddels gestopt en opgevolgd door Dhr. L. Sitsen. Hij werd benoemd tot Lid van Verdienste binnen onze Broederschap; een nieuwe onderscheiding ingesteld door de commissie welke deze receptie organiseerde.

Deze zal alleen uitgereikt worden voor speciale jubilea. Tevens ontving hij de gouden EGS-onderscheiding. Piet Moors werd eveneens Lid van Verdienste en ontving ook een gouden EGS-onderscheiding i.v.m. het feit dat hij 40 jaar commandant was van onze Broederschap. In 2003 wordt hij opgevolgd door Mark Frenken. Theo Peulen werd gehuldigd i.v.m. zijn 25-jarig lidmaatschap van de federatie en het feit dat hij 25 jaar lid van het muziekkorps is. Voor beide jubilea ontving hij een onderscheiding. Louis Scheres ontving een federatieonderscheiding omdat hij 25 jaar lid van deze federatie is. Hans Scheres ontving een federatieonderscheiding i.v.m. zijn 40-jarig lidmaatschap. Tevens kregen alle jubilarissen nog een oorkonde, gemaakt door ons eigen lid Bert Crapels. Een zeer druk bezochte receptie, een prachtig feest.

Internet

Virussen en spam bedreigen het voortbestaan van internet. 'Troep' zal binnen twee tot drie jaar de nuttige informatie op het net overschaduwen. In de eerste helft van 2002 zijn al meer virussen uit e-mails onderschept dan in heel 2001. Om het web te redden is het noodzakelijk dat iedere gebruiker van het internet een persoonlijke ID krijgt. Hiermee is iedereen individueel aan te spreken op zijn on-line gedrag.





Schutterij St.-Gregorius Illikhoven in vol ornaat.

St.-Gregorius Illikhoven I

De bijna 40 leden van Schutterij St.-Gregorius, uit het tweelingdorp Illikhoven-Visserweert, hebben zich in augustus 2002 in nieuwe uniformen gestoken. De officiële overdracht van de uniformen vond echter plaats op zaterdag 10 november j.l.

Na een H. Mis marcheerden de dames- en herenschutters naar Gemeenschapshuis D'n Illikhof, waar de schutterij geïnspecteerd werd. Daarna volgde de inzegening van de uniformen plaats. Tijdens de daaropvolgende koffietafel werden drie jubilarissen (Beschermvrouwe José Claessen-Helgers en de beide officieren Herman Heffels en Theo Koolen) gehuldigd.

Fotoboekje ZLF-2002

Het schitterende, alleszins geslaagde Zuid-Limburgs Federatiefeest dat afgelopen zomer in Grevenbicht plaatsvond, zit bij iedereen die daarvan getuige was, nog vers in het geheugen. Om een en ander vast te leggen voor het nageslacht, heeft het bestuur van Schutterij Broederschap van het H. Kruis besloten een greep te doen uit de overweldigende fotoverzameling die rond dit unieke gebeuren geproduceerd is.

Daarvan is inmiddels een leuk fotoboekje verschenen dat een goed beeld geeft van de voorbereidingen rond dit spektakel en de festiviteiten zelf. De uitgave, bestaande uit diverse krantenknipsels en 65 zwart-wit foto's met onderschrift, is bij drukkerij Corten van de persen gerold. Het boekje is verkrijgbaar voor Euro 7,50 per stuk. Een telefoonje met Jean Arntz (046-4858007) is voldoende om in het bezit te komen van het fotoboekje. De opbrengst van dit project komt ten goede aan een maatschappelijke instelling in Grevenbicht.

St.-Oda Boshoven

Op 30 november vierde de schutterij haar traditionele feestavond. Vijf personen werden er onderscheiden met de FKMspeld, te weten: Jac van Heugten, 12½ jaar lid, speelt tuba. John Doensen, 12½ jaar lid, speelt schuiftrombone. Mariëlle Doensen, 25 jaar lid, trompettist. Frans van Lierop, 25 jaar lid, speelt tuba en is lid van de muziekcommissie. Twan van Lierop, 50 jaar, speelt trombone. Twan kreeg de gouden speld met briljant.



OLS-onderscheiding voor Twan van Lierop.

Na een toespraak overhandigde bondsvoorzitter Ben Cox de OLS-onderscheiding aan Mariëlle Doensen, Frans van Lierop en Pierre Moonen vanwege hun 25-jarig lidmaatschap. Wiel van Geleuken en Twan van Lierop werden onderscheiden vanwege hun 40 respectievelijk 50-jarig lidmaatschap.

Druk, druk, druk

Kinderen in de leeftijd van 7 tot en met 12 jaar hebben het steeds drukker met buitenschoolse activiteiten. Niet één sport, maar minimaal twee. Niet alleen gitaarles, maar ook 'streetdance' en scouting. Kinderen plannen zelfs onderling steeds meer.

Kinderen imiteren het gedrag van hun ouders, waardoor zij van jongs af aan "vrije tijd" inplannen met afspraken en steeds minder onbevangen en spontaan door het leven gaan.

Tellen we daarbij de inzet die ze moeten leveren op school, dan blijft er maar weinig tijd over voor andere leuke dingen. Lid zijn van een schutterij en deelnemen aan een schuttersfeest kosten te veel tijd en passen daarom niet meer in de bomvolle kinderagenda's.

Jammer, want juist deze doelgroep is bijzonder interessant voor een langdurig lidmaatschap van onze schutterijen.

"Zaak Weert"

Op woensdag 4 december deed de Raad van State uitspraak in de "Zaak Weert".

De gemeente Weert is in het ongelijk gesteld. Over de "Circulaire Traditioneel Schieten" is ten principale geen uitspraak gedaan. Wel is de passage over de circulaire multi-interpretabel. Over deze passage wordt nader advies gevraagd. Dit zou ertoe kunnen leiden dat toch een beroep gedaan zal moeten worden op politiek Den Haag, teneinde de circulaire in ons voordeel te laten wijzigen.

U kunt de uitspraak lezen via: www.rechtspraak.nl/uitspraak onder no. 200101075/2.

Voorlopige conclusie n.a.v. de uitspraak van de Raad van State:

- De door de Gemeente Weert gekozen aanpak [het werken met gemiddelde loodbelasting over alle Weerter schutterijen, de z.g. stolpgedachte] heeft geen genade kunnen vinden in de ogen van de RvS.



Ook een medaille voor Wiel van Geleuken.

- De RvS heeft de circulaire "Traditioneel Schieten" niet afgeschoten. De interpretatie door de RvS van deze circulaire baart echter nog steeds grote zorgen. Het LIJKT erop, dat zij uitgaan van de stelling dat voortaan de kogelvangeregel wordt en dat slechts zeer gemotiveerd hiervan afgeveken mag worden.

Dit laatste zal er toe leiden, dat we de "politiek" in Den Haag gaan vragen om de circulaire aan te passen. Een mars op Den Haag is dus nog steeds niet van de baan.

PBCL

Op 6 december wees het bestuur van het Prins Bernhard Cultuurfonds Limburg twee subsidies toe aan schutterijen. Schutterij St.-Job Leuken kreeg Euro 4350 voor de aanschaf van instrumenten en uniformen en Schutterij St.-Joseph St.-Geertruid ontving Euro 450 voor de aanschaf van uniformen.

In februari wees het bestuur twee subsidies toe aan schutterijen. Stadssjötterij St.-Leendert Uermond ontving Euro 700 voor de aanschaf van uniformen en Schutterij St.-Sebastianus Margraten ontving Euro 1000 voor de aanschaf van een buks.

Limburgs Schutterijmuseum

De Gemeente Venlo heeft alsnog besloten [vanwege in het verleden gewekte verwachtingen] aan het Limburgs Schutterijmuseum in Steyl een exploitatiesubsidie toe te kennen van eenderde van het exploitatieverlies met een maximum van 5000,= euro per jaar.

Verder is inmiddels een soortgelijk subsidieverzoek met de Provincie Limburg besproken. Twee mooie opstekers.

St.-Sebastianus Susteren

Op 14 december hield de schutterij haar binnenschieten. Persoonlijk kampioen werd Jack Linssen met 97 schoten, tweede Wil Burhenne met 96 schoten en derde werd Ton Widdershoven met 95 schoten.

Studiedag

Op 14 december 2002 organiseerde de Historische Vereniging Brabant (HVB), i.s.m. de Universiteit van Tilburg in Oirschot, een studiedag over de Brabantse Schuttersgilden, getiteld: 'Het sociaal kapitaal van gildenbroeders. Sociale functie en culturele identiteit van de Noord-Brabantse schuttersgilden in vergelijkend perspectief.'

Schuttersbeeld doelwit vanden

In Gronsveld staat een beeld van een schutter, dat genoemd is naar de bijnaam van de geweerdragers der schutterij aldaar, namelijk: "d'r Grenadeer".

Het schuttersbeeld van de grenadier is gemaakt door kunstenaar Sjef Eymael en geplaatst in 1969, toen de schutterij haar 350-jarig bestaan vierde. Het beeldt een schutter uit met in de hand een geweer met een lange bajonet erop.

De laatste tijd is het beeld steeds vaker doelwit van vanden.

In de kerstnacht is het beeld vernield, waarbij de bajonet werd omgebogen. In diezelfde nacht waren er ook in diverse tuinen sporen van vandalisme te zien. Enkele maanden eerder was het beeld, dat staat op de hoek Rijksweg-Kampweg, ook al vernield. En wederom heeft de koninklijke aartsbroederschap der schutterij St.-Sebastianus Gronsveld aangifte gedaan tegen onbekende daders. Ook in 1993 was er sprake van herhaalde en ernstige vernielingen, waarbij zelfs hand en bajonet van de Grenadier werd afgebroken bij de derde achterenvolgende actie van vandalen in dat jaar.



Tekening van "d'r Grenadeer", symbool van de schutterij en haar vierjaarlijkse bronkfeesten in Gronsveld.

Ecotax

Dankzij de inzet van Mevrouw Nicolien van Vroonhoven-Kok (CDA) vallen de (Nederlandse) schutterijen en schuttersgilden nu ook onder de restitutieregeling ecotax.

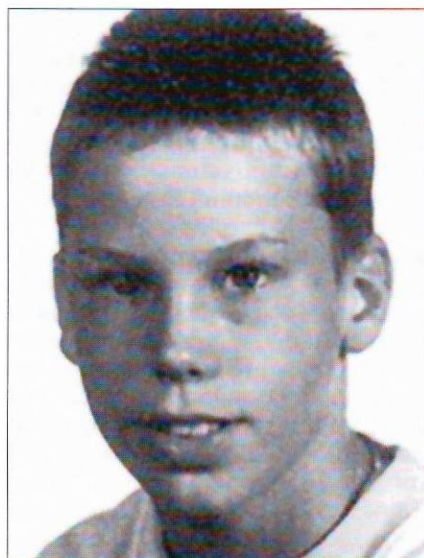
Penningmeesters bewaar uw energienota's over 2001 en 2002 voorlopig goed. (Wordt vervolgd, Frans Wolters).

Schrik niet!

Schrik niet als je oog in oog komt te staan met je eigen gezicht op een ... postzegel. Elk jaar produceren Huub en Hetty Cohen-Merckelbagh uit Susteren een eigen, prachtige schutterskalender met veel bijzonderheden. Toezending van de kalender geschiedde in een enveloppe. Naast de gewone frankering, waren er nog enkele "kerstpostzegels" bijgeplakt met een foto van mij als geadresseerde. Hartelijk dank Huub en Hetty, jullie betrokkenheid voor het Limburgse Schutterswezen gaat verder dan alleen maar het aanwezig zijn bij de schutterij.

St.-Gregorius Illikhoven II

Op zondag 29 december hield schutterij St.-Gregorius Illikhoven haar eerste Winterkoningschieten. Er waren voldoende gegadigden die de titel Winterkoning 2002 wilden behalen. Na een spannende en langdurige strijd ging de koningstitel naar de jongste schutter. Zijn naam is Tom Parren.



Tom Parren

Goed idee

Oh dennenboom, oh dennenboom wat zijn je takken wonderschoon... De kerstboom met haar lichtjes, vormt een vrolijk licht in de duistere dagen rondom Kerstmis.

Maar de kerstboom moet ook weer opgeruimd worden. Sommige gemeenten vragen tot 10 Euro voor het mogen afgeven van een 'gebruikte' kerstboom op de vuilnisstortplaats. Schutterij St.-Severinus Grathem kwam de inwoners tegemoet en organiseerde op 11 januari een "Kerstboom Ophaalactie". De inwoners konden, tegen een vergoeding van Euro 1, de kerstboom meegeven aan de schutterij. Een goed initiatief dat beslist navolging zal krijgen bij andere schutterijen.

St.-Sebastianus Oost-Maarland

Op zaterdag 18 januari vierde de schutterij haar jaarlijks patroonsfeest. De H. Mis werd opgeluisterd door het tamboerkorps o.l.v. Martin Warnier. Tijdens deze eucharistieviering werd R. Liebens tot eerste luitenant beëdigd.

Aan het begin van de feestavond werden Ine Nijsten-André, Angélique Kloos, Marco Nijsten, Desire Klippert, Patrick Wijnans, Johnny de Lang en Diana de Lang gehuldigd. Ine Nijsten werd bedankt voor het verzorgen van de jeugdopleiding. Ook de dames, die het wekelijkse kienen organiseren, werden in de hulde betrokken. De kleine marketentster Shaunie Goessens kreeg van Annie Stienen en Jan Odekerken een marketentstervaatje aangeboden.

Tamboer-majoor Theresiane Klippert nam na 27 jaar afscheid. Voor haar trouwe inzet werd ze benoemd tot Lid van Verdiensten. Angélique Kloos volgt haar op als tamboer-majoor.

Voor hun vele verdiensten werd Roger Kloos sr. onderscheiden met de Eremedaille in zilver en werden Mevrouw Ben Odekerken-Brouwers als Officier en hoofdmarketentster Annie Stienen-Spits als Ridder opgenomen in de Orde Broederschap St.-Sebastianus Oost-Maarland. Ben en Annie zijn de eerste dames die deze onderscheiding ten deel viel. De tamboers Marco en Marjolein Nijsten ontvingen de eremedaille in brons van de Broederschap voor hun 12½-jarig lidmaatschap. Alle onderscheidingen werden uitgereikt door Gravin de Liedekerke onder het toezien van burgemeester Schmidt.

Met een boerenbuffet werd de avond in gezelligheid afgesloten.

Gerard Odekerken, voorzitter.

Je ziet **10X** meer bij Pearle Opticiens

- 1** Gratis tweede bril
- 2** Uitgebreide monturencollectie v.a. € 29,- tot exclusieve merken
- 3** Voor elke omstandigheid speciale glazen
- 4** Variview multifocale glazen inclusief omruilgarantie v.a. € 100,-
- 5** 1 jaar onvoorwaardelijke kras- en breukgarantie op uw bril
- 6** Gratis 3VO-gecertificeerde oogmeting
- 7** Altijd gratis kleine reparaties en onderhoud aan uw bril
- 8** P.O.S.T.: meer dan maandlenzen gratis thuissturen alleen!
- 9** Halfjaarpakket maandlenzen inclusief vloeistof v.a. € 89,-
- 10** Air Miles

En natuurlijk altijd dichtbij!



Tempelplein 7b	Sittard	Tel. (046) 452 91 33	Weth. Sangersstraat 57	Beek	Tel. (046) 437 64 71
Vrijthof 16a	Maastricht	Tel. (043) 321 44 80	Schiffelerstraat 1b	Brunssum	Tel. (045) 527 52 68
Promenade 129	Heerlen	Tel. (045) 571 23 06	Orlando Passage 8	Kerkrade	Tel. (045) 567 01 88
Graaf Gerardstraat 33	Roermond	Tel. (0475) 31 19 37	Ursulinenstraat 8	Echt	Tel. (0475) 47 04 10
Paganinipassage 88	Landgraaf	Tel. (045) 531 54 77			



St.-Hubertus Manestraat

Op 6 november sloot schutterij St.-Hubertus Manestraat het seizoen af met een feestavond.

Zoals elk jaar startte ook deze avond met een H. Mis ter ere van onze overleden leden en onze patroonheilige St.-Hubertus, dit jaar voorgedaan door onze proost pater Rudy Buytaert en verzorgd door onze eigen leden. De viering werd afgesloten met het uitdelen van gewijd Hubertusbrood aan de kerk-gangers.

Voorts gingen we richting zaal Wilenhof waar de avond verdergezet werd. Daar werden, na een verwelkomingswoord van voorzitter Jef Baens, de behaalde prijzen van het afgelopen seizoen uitgedeeld.

Na enkele lovende woorden voor onze vereniging reikte bondsvoorzitter Peter Ressen kregen René Craeghs, Marie-José Neyens en Theo Smeets een speldje voor 10 jaar, Jef Baens voor 15 jaar en Remi Akkermans voor 20 jaar bestuurslid.

Ook waren er medailles voorzien voor 25 jaar lid van de schutterij voor P. Joriskes, R. Joriskes, Th. Joriskes, Th. Smeets, G. Korsten, C. Truyen en P. Lemmens. M. Janssen en R. Timmermans een medaille voor 40 respectievelijk 50 jaar lid zijn.

Het officiële gedeelte werd afgesloten met een verrassing voor Jef Baens, 22 jaar commandant en Remi Akkermans, 15 jaar buksmeester. Zij werden voor hun jarenlange dienst beloond met een gebroeders beeld gemaakt in klei, hetzelfde in functie voorstellend. Na een uitgebreid diner werd er verder geëst tot in de vroege uurtjes.

Op 26 januari 2003 werd er door de schutterij opnieuw gefeest. Ditmaal omdat onze voorzitter Jef Baens opgenomen werd in de Edele Eed Broederschap van de Soevereine Orde van de Rode Leeuw van Limburg en de Heilige Sebastianus als schutbroeder. Dit als blijk van waardering voor zijn jarenlange inzet voor de vereniging op alle vlakken. Via deze weg willen wij hem dan nogmaals proficiat wensen.

Bart Baens.

Scholenproject

De Nederlandse provincie Limburg is zeer geïnteresseerd in het scholenproject en wil in principe meebe-

talen. Dit was kort weergegeven het resultaat van een gesprek met gedeputeerde van Cultuur Martin Eurlings. Met het scholenproject uit Noord-Brabant als voorbeeld werd een en ander toegelicht. Uitgangspunt is om een les over het Limburgse Schutterswezen op te zetten voor de groepen 6, 7 en 8 van de basisschool. Uiteraard is dit project bedoeld voor de beide Limburgen.

Een breed samengestelde projectgroep, o.l.v. Tim Schmitz, is al aan de slag gegaan om het geheel vorm te geven. De Provincie heeft gevraagd om op korte termijn een projectvoorstel, inclusief begroting in te dienen.

OLS-2003

Met een kleurrijke infokrant, uitgegeven door de vzw OLS-2003, maakt schutterij St.-Martinus Kessenich propaganda en laat ze de bevolking kennis maken met het schuttersgebeuren. Natuurlijk ontbreekt de foto van het winnend zetal niet op het voorblad. Het inleidende woord is van burgemeesterstuurgroepvoorzitter Hubert Brouns. Hij richt zich tot de eigen inwoners en tot de burens uit Thorn, Ittervoort en Neeritter.

Dan wordt uitgelegd wat het OLS juist is en welke doelstellingen het heeft. Wie werkt waar, geeft aan hoe men tracht de hele organisatie in goede banen te leiden en welke mensen zich daar voor inzetten. Men legt ook uit wat elke werkgroep te doen staat: stuurgroep – overheid, optocht en verkeer – financiën en administratie – personeel – terrein en techniek – PR, sponsoring en communicatie – catering en evenementen.

Men komt ook meer te weten over het logo en de historische verantwoording. Ook het situatieplan met de ligging van de verschillende parkings, het feestterrein, de optocht-route en de tribune zijn reeds opgenomen.

Met een kruiswoordraadsel moet men een Kessenichse OLS-kreet zoeken.

In Kessenich werd in 1998 een unieke vlag ontworpen bij het 100-jarig bestaan van de St.-Martinuskerk. Nu wordt deze hermaakt zodat meer inwoners hun huis kunnen bevlaggen.

Bij de rubriek "OLS-bölkes" lezen we dat de schietbomen een veilig onderkomen hebben bij Mevrouw Linssen-Meersman en dat charter-

meester Jan Jaeken dag en nacht over D'n Um waakt. Met een bijdrage over de sponsors wordt dit krantje besloten. Het programma loopt van 4 tot 12 juli en de verdere details zullen in een volgend nummer verschijnen.

De redactie ligt bij Ingrid Declerck, Petra Koolen, Jan Lamberigts en Jaak Verstraeten. Info kan men bekomen op (0032)-(0)89-700300 en website www.OLS2003.be.

Op zaterdag 8 februari werd de nieuwe OLS-2003 promotieauto voorgesteld. De auto draagt de kleuren van schutterij St.-Martinus Kessenich, het logo van het OLS-2003 en de OLS-slogan: "Kômty UM rake in Kësing".

Werner Smet.

St.-Jan Grubbenvorst

Drie schutbroeders van schutterij St.-Jan Grubbenvorst zijn prins en adjudanten van Carnavalsvereniging de Plaggenhouwers uit Grubbenvorst. De drie broers Prins Hans (Relouw) III, adjudant Peter Relouw en adjudant Twan Relouw vormen het prinselijke carnavalstrio in Grubbenvorst. Peter is al langer lid van de raad van elf bij de Plaggenhouwers.

De drie broers zijn ook schutters in hart en nieren en alle drie zijn ze lid van schutterij St.-Jan Grubbenvorst. Hans Relouw heeft sinds 2002 zitting in het bestuur en gaat in maart het secretariaat overnemen van J. Sijben. Hans was in 2000 en 2001 koning van schutterij St.-Jan. Peter Relouw is buksmeester en sinds 1994 bestuurslid. Twan is een actief schutter die al enkele jaren deel uitmaakt van het A-zetal. Bovendien verzorgt Twan de PR voor de schutterij en was hij koning in 1990. Ook de ouders van het carnavalstrio zijn actief bij de schutterij betrokken en zijn bij alle activiteiten aanwezig. Vader was van 1972 tot 1989 bestuurslid.

Zaterdag 11 januari stond Grubbenvorst op z'n kop toen om 22.11 uur de prins en zijn adjudanten te voorschijn kwamen. Op zondag 12 januari werden de drie broers op de schuttershof ontvangen voor een gezellige morgen. Het motto van de Gekke Maandagsvereniging De Plaggenhouwers is dit jaar: "Alles op de Kop."

Bestuur en leden van schutterij St.-Jan Grubbenvorst wensen het prinselijke trio veel succes.



De drie prinsen zijn de Koning te rijk (foto: Van Dooren Grubbenvorst).

Gedoopt in de kiosk van de schutterij

Geen brug te ver, geen berg te hoog. Dromen zijn er om vervuld te worden. Zo ook die van Frans Aerts uit Sittard, die sinds ettelijke jaren lid is van schutterij St.-Michaël uit Doenrade. Bij die schutterij steekt Aerts menig uurtje in de kiosk, die met zijn inzet opgeknapt en geveerd is. Het is zijn grote trots. Zijn andere grote trots is evenwel kleindochter Britt Ritzen. De grote wens - zo had de grootvader zich wel eens laten ontvallen - was dat zijn kleindochter in de kiosk van de schutterij gedoopt zou worden. Het kostte enige overtuigingskracht om pastoor en kerkbestuur zo ver te krijgen, maar eenmaal over de streep, waren ook zij enthousiast om grootvader de verrassing van zijn leven te bezorgen. Frans Aerts werd opgehaald voor de mis, maar de chauffeur reed de Doenraadse kerk voorbij. Hij reed rechtstreeks naar het café, waar de schutters in het geheim in de achtertuin de kiosk hadden opgebouwd. Frans keek zijn ogen uit toen hij zag hoe de locatie was verbouwd tot doopgelegenheid en welk werk er verricht was. Het dekzeil wapperde in de hevige wind, het altaar was provisorisch ingericht met een beperkt aantal klapstoeltjes ervoor. Op zondag 19 januari werd de kleine Britt hier opgenomen in de rooms-katholieke kerkgemeenschap en werd zij

tevens het jongste lid van de Doenraadse schutterij. Het zal u niet verbazen dat deze jongste telg van St.-Michaël Doenrade een gezegende toekomst als schutter tegemoet gaat.

Na 40 jaar nieuwe generaal

Geen alledaags tafereel, in Eys op 19 januari lestleden, na de Hl. Mis van het patroonsfeest van de Heilige Sebastianus. Het was voor 't eerst sinds 40 jaar dat schutterij St.-Sebastianus een nieuwe generaal kreeg.

Johan Eykenboom, die deze functie en rang sinds 1962 bekleed had, trad af en werd opgevolgd door zijn zoon Leo Eykenboom. De scheidende generaal werd na meer dan 55 actieve schuttersjaren uitvoerig bedankt en werd bovendien de week erna opgenomen in de broederschap van de Rode Leeuw van Limburg en de Heilige Sebastianus, een bijzonder hoge schuttersonderscheiding.

Zoon Leo is sinds zijn geboorte - 42 jaar geleden - lid van de schutterij, speelt in de drumband, hij is actief in het opleiden van de jeugd om hun instrumenten te leren bespelen en is sinds vele jaren bestuurslid, waarbij hij vanuit de functie van secretaris is doorgegroeid tot de huidige voorzitter van de schutterij. Tijdens een korte ceremonie kreeg hij door zijn vader het vaandel overhandigd, waaraan hij trouw beloofde en waarmee de benoeming officieel bekrachtigd werd. Kort tevoren werd bovendien een aantal nieuwe officieren geïnstalleerd, te weten Sjo Vluggen en Jo Lahaije. Ook in de onderofficieren werden bij die gelegenheid verschillende nieuwe rangen ingedeeld en bekleed. Na het traditionele bezoek aan het kerkhof werd voor de oude en de nieuwe generaal, familie en genodigden een defilé gegeven.

Nieuwe beschermheer Spekholzerheide

Bij de viering van het patroonsfeest van St.-Sebastianus Spekholzerheide installeerde deze schutterij een nieuwe beschermheer.



Dit werd Leo Crombach, uitbater van café Willem Tell in Spekholzerheide, waar veel verenigingen onderdak hebben. De kastelein steunt het verenigingsleven en de schutterij acht hem de ideale persoon om haar belangen te behartigen en de vereniging te promoten. De installatie vond plaats tijdens de eucharistieviering in de parochiekerk en werd verricht door de priester en Lex Koken als voorzitter van de schutterij.

OLS-Federatie

Uit de bestuursvergadering van 21 januari 2003:

Tijdens de voorjaarsvergadering op 15 maart wordt afscheid genomen van onze vice-president Maurice Didden. Tevens zal dan de nieuwe vice-president door de vergadering worden gekozen. Het federatiebestuur draagt als kandidaat voor de Heer Jos Michels, Burgemeester van Böcholt, Voorzitter van de stichting SAS en lid van het federatiebestuur.

De commissie die zich gaat bezighouden met het "handboek onderscheidingen" zal bestaan uit de heren Jacob Gorissen en Louis Litjens. Over een jaar hopen zij hun klus geklaard te hebben.

Tim Schmitz gaat zich bezighouden met het "Scholenproject". Naar analogie van onze collega's uit Noord-Brabant gaat ook de OLS-federatie een dergelijk project opzetten. De eerste gesprekken zijn constructief verlopen. Het "Scholenproject" wordt inter-Limburgs; dus naast Maastricht zal ook Hasselt gaan meewerken.

De Heer Herman Janssen uit Kinrooi is benoemd tot nieuw lid van de Jurycommissie.

Prijsbeleid OLS-feest. Nader overleg met de organisatoren van het OLS-feest 2003 heeft op het gevoelige onderwerp "catering" tot nieuwe voorstellen geleid. Kern van deze voorstellen is een geringer assortiment en meer inbreng van eigen vrijwilligers; derhalve een gewijzigde prijslijst.

Het federatiebestuur wenst terdege rekening te houden met de kritische opmerkingen over het in de laatste jaren gevoerde "cateringbeleid". Prijsverhogingen over de gehele linie en extra accijnsverhogingen hebben het federatiebestuur moeten doen besluiten de eenheidsprijs te verhogen van 1,05 tot 1,10 euro. Een opmerkelijk nieuwtje: Schutterij St.-Sebastiaan uit St.-Huibrechtslil-

le heeft van de Provincie Limburg [Hasselt] een subsidie van 12.000 euro ontvangen t.b.v. het realiseren van een kogelvanger.

Stichting SAS

Op donderdag 13 februari kwam de stichting in vergadering bijeen. Uitgebreid werd er gesproken over de nieuwe structuur van de stichting. Om de nieuwe organisatie straks vorm te kunnen geven, werden er nieuwe bestuursleden aangezocht. Vier nieuwe bestuursleden zullen de stichting SAS op een of meerdere posten gaan versterken. Dit zijn: Drs. Rinus Klinkenberg uit Spaubeek, Drs. Hub Parren uit Thorn, Alf Poell uit Maastricht en Mr. Pieter Scholtes uit Mheer. Op 6 mei a.s. zullen deze heren de gelederen komen versterken. Op dit moment vindt er nog overleg plaats met nog een kandidaat.

De organisator van het OLS-2003 stelt een tent ter beschikking op het OLS-terrein waar de jubilerende stichting SAS en de stichtingen Vrienden van het Limburgs Schutterswezen, het Limburgs Schutterij Museum en het Limburgs Schutterstijdschrift zich kunnen presenteren.

De LimBRug

Dat zal de naam worden voor een nieuwe, weliswaar tijdelijke, brug tussen de beide Limburgen. Cees van der Knaap, staatssecretaris van Defensie, heeft inmiddels opdracht gegeven aan Nederlandse genisten om een pontonbrug te leggen over de Maas voor het OLS-2003. Alle vereiste vergunningen zijn al binnen. De LimBRug is een brug bedoeld voor voetgangers en fietsers en vormt de verbinding tussen Laak (nabij Stevensweert) en Ophoven (bij 't Witte Paard). De afstand tussen de brug en het OLS-feesterrein bedraagt 3200 meter. Het is de bedoeling dat de beide gouverneurs de LimBRug eerst "virtueel" zullen openen. Vlak vóór het OLS zal dan de officiële opening plaatsvinden. Zo krijgt het OLS-2003 een symbolisch extraatje.

Schutterstentoonstelling, Duitsland

De in Keulen gevestigde zeer omvangrijke schuttersbond "Bund der Historischen Deutschen Schützenbruderschaften" viert dit jaar haar 75-jarig bestaan en zij nodigt u uit

een kijkje over de grens van het schutterswezen te werpen. Deze schuttersbond telt 1.300 schutterijen als lid en vertegenwoordigt in totaal maar liefst 600.000 schutters. Met deze jubileumviering van 75 jaar als aanleiding is er een grootse schutterstentoonstelling opgezet met als titel: "Schützenbruderschaften - Tradition und Wandel", waarbij de schutterijen in traditie en ontwikkeling bekeken worden. In deze tentoonstelling wordt aandacht besteed aan het geloof van de schutterijen, hun binding met de lokale gemeenschap en de overdracht van generatie op generatie van de waarden en normen van de schutter. Geëxposeerd worden onder meer schuttersvaandels en tevens doodsvlaggen zoals ze gebruikt werden tijdens begrafenissen met schutterseer, en evenzeer heiligenbeelden, oud koningszilver en oude opbergkisten. Ook wordt aandacht besteed aan door schutters georganiseerde pelgrimages, het traditionele koningsvogelschieten alsmede de integratie van de vrouw en de jeugd in het schutterswezen. De tijd van de nazi's en het Derde Rijk wordt eveneens belicht, toen de schuttersbond verboden was. De plaats waar u dit allemaal kunt bekijken, is het "Kreismuseum" aan de "Schloßstrasse 1" in het plaatsje Zons, dat kort bij Dormagen, ten zuiden van Düsseldorf ligt. De tentoonstelling is reeds in februari geopend en loopt nog tot 6 april 2003.



De openingstijden zijn op dinsdag tot en met vrijdag van 14 tot 18 uur, op zaterdag, zondag en feestdagen van 11 tot 17 uur.

Luc Wolters

Meiboomviering

In diverse plaatsen heeft men de traditie van het plaatsen van de Meiboom gelukkig weer in ere hersteld. In een aantal gevallen is het de schutterij die de leiding heeft bij de uitvoering van deze eeuwenoude traditie.

De Meiboom, van oudsher een den of spar, was in de oudheid het symbool voor nieuw leven. Het meest essentiële onderdeel van de versiering van de Meiboom is de zwevende driekroon, ook wel tiara genoemd. De zwevende driekroon is met drie onderling verbonden banden aan de Meiboom verbonden. Deze banden stellen de jeugd, de huwbare/middelbare leeftijd en de ouderdom voor. De drie banden zijn samengebundeld tot een grote familieband. De stam van de Meiboom is meestal geschilderd in de kleuren van het land of in de kleuren van de woonkern.

De Meiboom werd op de vooravond van de eerste mei door de jonkheid (aankomende huwbare jonggezellen) uit het bos gehaald. Vervolgens werd de boom door huwbare meisjes versierd. Daarna werd de boom in de woonkern geplaatst. Ook kwam het voor dat menig jongeman, die pas verkering had, in de avond voor het begin van de meimaand een grote tak van een berkenboom, de liefdesmei genoemd, als liefdesbewijs vóór het huis of in de schoorsteen van zijn geliefde plaatste. Soms werden hartvormige bladeren of een bloemenkrans naast de deur opgehangen.

De gebruiken rond de Meiboom genieten vooral in het Rijnland aanhangers. Gelukkig keert deze traditie thans ook weer terug in onze gebieden. In veel plaatsen heeft men de traditie uitgebreid met de verkiezing van een Meibruid, een Meilief of zelfs een Meikoningin.

Op de Galgenberg in Roermond wordt dit jaar voor de 25^e keer de 'Kepelse Meiboom' geplaatst op 30 april. Nadat de kinderen de boom feestelijk hebben versierd en de organisatie een oranje sjerp heeft aangebracht aan de driekroon (ten teken van Koninginnedag) wordt de Meiboom omhoog getrokken. De kinderen zijn bijzonder ingenomen

met de feesten rond de Meiboom. Dankzij o.a. de medewerking van de plaatselijke middenstand kunnen er voor de kinderen wedstrijden worden georganiseerd waar prijzen aan verbonden zijn.

Jeugd en Muziek

Op 18 mei organiseert Gilde St.-Jan Baptista uit Leende-Strijp het jaarlijkse Jeugdtoernooi 'Trommen-Vendelen-Bazuinblazen' van de Kring Kempenland. Gestart wordt om 13.00 uur met een korte optocht door Leenderstrijp, gevolgd door de officiële opening en massale opmars. Om 14.00 uur beginnen de wedstrijden en nevenactiviteiten.

De voorbereidingen voor de jeugd tot 16 jaar van de 52 schuttersgilden uit de regio Eindhoven zijn inmiddels in volle gang. Gilde St.-Jan Baptista heeft 15 nieuwe jeugdleden in haar gelederen opgenomen. Het is dus om meerdere redenen interessant om eens een bezoek af te leggen bij onze Noord-Brabantse gildenbroeders en -zusters. Voor informatie kunt U terecht op 040-2061357.

ORS-2003

Op 19 juli 2003 organiseert schutterij St.-Petrus Roggel het ORS (Oud-Roggels Schuttersfeest). Deelname aan het ORS staat open voor zestallen van verenigingen, bedrijven, vriendenclubs etc. Geschoten wordt met de zware buks volgens de regels van het ORS. Vanaf 16.00 uur is iedereen welkom op het schietterrein aan de Berkenlaan in Roggel. Na afloop van de schietwedstrijden wordt in de feesttent verder gegaan met spellen helemaal in de stijl van een schuttersfeest. Ieder deelnemend zestal moet herkenbaar zijn aan een vast tenue. Opgave/informatie kan tot 1 mei 2003 bij Door Alofs (0475-494184) of bij Peter Heijmans (0475-494138).

Kampioenschap Vendelen

Op 23 november 2003 zullen de gilden van St.-Gangulphus en St.-Laurentius uit Huissen het Gelders kampioenschap Indoorvendelen organiseren. De wedstrijden zullen worden gehouden in sporthal de Brink in Huissen.

Veel onderdelen van het vendelen zullen aan de orde komen, zoals

het klassiek vendelen, acrobatisch vendelen, jeugdvendelen en het showvendelen.

Rechtgezet

In LS nummer 56 van september 2002 zijn twee tegenstrijdige vermeldingen opgenomen in het overzicht van de OLS-winnaars en het artikel over de schutterij van Reuver. Het overzicht klopt, maar in het artikel over 100 jaar St.-Barbara Reuver is een foutje geslopen. De Reuverse schutterij heeft namelijk niet in de 3 opeenvolgende jaren 1996, 1997 en 1998 respectievelijk de 3e, 2e en 1e prijs bij het schieten op het OLS behaald. Van de laatste 2 jaren staat dit niet ter discussie, maar Reuver werd niet in 1996 3e op het OLS; dat was St.-Martinus Kinrooi. De foutieve vermelding was gebaseerd op een artikel in Dagblad de Limburger van 17.05.2002.

• KRANTENKOPPEN •

5 nov Belgisch OLS-logo *made* in Weert • 13 nov Drukke tijd voor St. Job (Trompetter) • 20 nov Korps St. Job naar LK • Krijgt schutterij St.-Hieronymus schietinrichting langs Gr. Hornelaan? (Trompetter) • 22 nov John Broens koning St. Lerang (Trompetter) • 28 nov Ganzen vreten terrein OLS Kessenich kaal (DL) • 29 nov Schutterij Melick weer muzikaal op de been (De heraut) • 4 dec Ganzen pikken van OLS-terrein (LD) • Haelense schutterij zoekt oude foto's (M&Rpost) • Pullovers voor Haelense schutterij (Streekbode) • 5 dec Onrust schutterswezen over kogelvangers (LD) • 6 dec "Einde nabij voor drie schutterijen" (DL) • 7 dec Venlo geeft toch geld aan Limburgs Schutterijmuseum • Toch geld voor Schutterijmuseum • Baarlose schutterij vreest voor toekomst schietwedstrijden (DL) • 31 dec Mais-oogst brengt redding voor ganzenplaag OLS-terrein Kessenich (M&Rpost) • 4 jan 20.000 bōlkes voor OLS op harken geplaatst (HBvL) • 10 jan Schutterijen wapenen zich tegen de fiscus (Trompetter/Streekbode) • 'Bōlkes steke' in OLS-dorp Kessenich (DL) • 15 jan Winst OLS naar vier doelen (LD) • 22 jan OLS zoekt mensen-hulp (M&Rpost) • 23 jan Geboorte van de schutterij in Midden-Limburg (DL) • 27 jan De schutterij, dat is vriendschap (DL) • 11 feb Cep Roberts overleden (LD) •

LIMBURGSE SCHUTTERSAGENDA 2003

- 30 mrt Begin zomertijd. Voerendaal: Solistenconcours RK ZLSB. Kon. St.-Lambertus Helden : 1^e wedstrijd SchietCombinatie Noord-Limburg.
- 5 apr St. Agatha Haelen: Start wekelijks schieten.
- 12 apr St. Severinus Grathem: Openingschieten. St.-Dionysius Tilburg: Gildencongres NBFS in Berkel-Enschot.
- 13 apr St.-Antonius Nederweert: Grensland schuttersfeest tevens viering 50 jaar schutterij. St. Jan Nieuwstadt: Drietaalschieten. Kon. Wilhelmina Nieuwenhagen: ledenvergadering. St.-Agatha Haelen: Verboderingsschieten met Buggenum en Horn. St.-Jan Grubbenvorst: 2^e wedstrijd SchietCombinatie Noord-Limburg.
- 15 apr Baexem: Bestuursvergadering OLS-Federatie.
- 16 apr St.-Severinus Grathem: Bestuursvergadering
- 17 apr Witte Donderdag. Paaswake Eys.
- 18 apr Goede Vrijdag
- 20 apr Pasen
- 21 apr Pasen. Koningsvogelschieten bij: St.-Lambertus Molenbeersel, St.-Martinus Grootbeersel, St.-Margaretha Ittervoort en St.-Hubertus Manestraat. 't Zandakker Gilde St.-Jan Venray: Voorjaarskampioenschap.
- 25-26 apr St.-Harlindis en Relindis Ellikom: Persoonlijk Kampioenschap der beide Limburgen. St.-Amand les-Eaux (FR): Voorjaarsvergadering EGS.
- 26 apr Wilhelmina Hingen: Burgerschieten.
- 27 apr Beloken Pasen. Koningsvogelschieten bij: 't Zandakker Gilde St.-Jan Venray, St.-Severinus Grathem, St.-Gertrudis Amstenrade, Wilhelmina Hingen en St.-Rosa Sittard. Viering oprichting St.-Gangulphusgilde 1536 Huissen.
- 30 apr Viering Koninginnedag (Nederland). St.-Hubertus Schaesberg: Oranjefeesten in het kader van de schutterijen. Koningsvogelschieten bij: St.-Agatha Haelen en Bussen-Schutten Neer.
- 3 mei St.-Lucia Horst: 3e Wedstrijd SchietCombinatie Noord-Limburg.
- 4 mei Koningsvogelschieten bij HH Marcellinus en Petrus Geleen en St.-Johannes Baptist Selfkant-Höngen.
- 5 mei Bevrijdingsdag (Nederland)
- 11 mei St.-Sebastianus Eys: Koningsvogelschieten. St.-Jan Nieuwstadt: Wisselkruisschieten.
- 16-18 mei St.-Brigida Noorbeek: 50 jaar heroprichtingsjubileum.
- 17 mei St.-Urbanus Montfort: 1^e ronde Roerstreekcompetitie. St.-Jan Grubbenvorst: Janssen-Hendrickx Schiettrofee. St.-Michaël Ool: Maaslandtreffen.
- 17-18 mei Gilde St.-Jan Baptista Leende-Strijp: Jeugdtoernooi 'Trommen-Vendelen-Blazuinblazen' van de Kring Kempenland.
- 18 mei Bondsschuttersfeesten bij: St.-Jacobus Hunsel, St.-Brigida Noorbeek, St.-Michaël Ool, St.-Monulphus & Gondulphus Maasmechelen I, St.-Jan Grubbenvorst en St.-Urbanus Montfort. St.-Antonius & St.-Sebastiaan Haaren: Vrij gildenfeest, St.-Jan Baptist Leende-Strijp: Jeugdtoernooi Vendelen-trommen-bazuinblazen Kempenland.
- 21 mei St.-Severinus Grathem: Bestuursvergadering.
- 21 mei – 1 juni Mettmann bij Düsseldorf: 48^e Bundesköniginntag.
- 25 mei St.-Sebastianus Klimmen: Bondsschuttersfeest. Dekenale schuttersfeesten bij: St.-Michaël Ool en Ons Genoegen Siebengewald. St.-Joris Wesseem: Koningsvogelschieten. St.-Martinus Houthem: Centuroschieten. St.-Matthias Oploo: NBFS-toernooi kruisboog op de wip.
- 29 mei Hemelvaartsdag.
- 31 mei St.-Anna Merum: Keizertreffen b.g.v. 40-jarig keizerschap Fred Hannen. Thorn: Maaslandtreffen.
- 1 jun Bondsschuttersfeesten bij: St.-Sebastiaan Dorne, St.-Ansfried Thorn, St.-Stephanus Dieteren, St.-Ambrosius Kinrooi, St.-Sebastianus Klimmen en St.-Monulphus & Gondulphus Berg en Terblijt. St.-Thomas van Aquino Blenck: Koningsvogelschieten. Ons Genoegen Siebengewald: Dekenale schuttersfeest. Kringdag bij: St.-Joris Budel, St.-Antonius St.-Sebastianus en H. Sacrament Beugen en St.-Antonius en St.-Leonardus Beek en Donk.
- 4 jun St.-Severinus Grathem: Bestuursvergadering.
- 7 jun St.-Leendert Uermond. Koning- en Burgerschieten op de Sjeetweide te Nattenhoven. St.-Elisabeth Stokkem: Koningsvogelschieten. St.-Mathias & Cornelius Posterholt: Gemeentebeker.
- 8 jun Pinksteren. Koningsvogelschieten bij St.-Mauritius Strucht, St.-Antonius Stramproy en Kon. St.-Lambertus Helden.
- 8-9 jun Voesch (Kempen D): Heimat- en Schützenfest.
- 9 jun Pinksteren. St.-Jan Nieuwstadt 06.45 uur: Koningsvogel opzetten. Koningsvogelschieten bij Wilhelmina Nieuwenhagen en St.-Jan Nieuwstadt. St.-Martinus Houthem: Zestalschieten.
- 10 jun Baexem: Bestuursvergadering OLS-Federatie.
- 14 jun St.-Severinus Grathem: dorps- en bedrijvenschieten.
- 14-15 jun St.-Stephanus Dieteren: Persoonlijk Kampioenschap Schuttersbond Eendracht.
- 15 jun St.-Martinus Vaesrade Bondsschuttersfeest. Dekenale schuttersfeesten bij: St.-Severinus Grathem en St.-Paulus Roggel. St.-Mathias & Cornelius Posterholt: Super cup. St.-Ambrosius Baardwijk en St.-Chrispinus Besoijen: Kringdag.
- 21 jun St.-Hubertus Tegelen: Zestalschieten.
- 22 jun Bondsschuttersfeesten bij: St.-Martinus Niel-bij-As, St.-Job Leuken, Oranje Boukoul, St.-Pieter Leut en St.-Hubertus Tegelen. St.-Joris Oirschot: Vrij gildenfeest.
- 23 jun St.-Severinus Grathem: halfjaarlijkse vergadering.
- 27-28 jun Christ (D): König Grüne Husaren Schützenbruderschaft, Optocht + koningsvogelschieten.
- 28 jun St.-Agatha Haelen: Verenigingsschieten.
- 29 jun St.-Stephanus Dieteren: Zestalconcours. Kon. St.-Lambertus Helden: De grote prijs van Helden. St.-Elisabeth Stokkem: Vrije schietwedstrijd. St.-Gangulphusgilde en het St.-Laurentiusgilde Huissen: Vogel en koningschieten. St.-Catharinagilde Tongelre: Vrij gildenfeest.

- 3 jul Keuring feestterreinen etc. door bestuur OLS-Federatie
 5 jul Eucharistieviering als opening van het OLS-2003
 6 jul **St.-Martinus Kessenich: Oud-Limburgs Schuttersfeest**
 9 jul St.-Severinus Grathem: Bestuursvergadering.
 12 jul St.-Martinus Kessenich: Kavelen OLS.
 13 jul St.-Martinus Kessenich. Kavelen OLS Hastenrath (D): Dekenaar schuttersfeest. O.L. VrouweBroederschap Biest-Houtakker Kringdag.
 14 jul St.-Sebastiaan Grote Brogel: Koningsvogelschieten.
 19 jul St.-Petrus Roggel: Oud-Roggels Schuttersfeest. Kon. St.-Sebastianus Voerendaal: Schietconours. Oranje Nassau Roermond: Eindronde Roerstreekcompetitie.
 20 jul **St.-Gregorius de Grote Brunssum: Zuid-Limburgs Federatiefeest.** St.-Petrus Roggel: Bondsschuttersfeest. St.-Sebastiaan Grote Brogel: Vrije schietwedstrijd.
 27 jul St.-Martinus Kinrooi: Bondsschuttersfeest. St.-Mauritius Strucht: Organisatie zomermarkt in Walem.
 29-31 jul Europees SchuttersTreffen in Vocklabruck (Oostenrijk)
- 2 aug St.-Margaretha Ittervoort: Dorpsschuttersfeest.
 3 aug St.-Sebastianus Mheer: Bondsschuttersfeest.
 9-10 aug St.-Sebastianus Susteren: Viertal- en persoonlijk schieten.
 10 aug Bondsschuttersfeesten bij: St.-Monulphus & Gondulphus Maasmechelen II en St.-Anna Opglabbeek. Antwerpen: Gildenjuweel den Crans.
 16 aug St.-Antonius Stramproy: Dorpsschuttersfeest.
 17 aug Bondsschuttersfeesten bij: St.-Cornelius Swartbroek en St.-Martinus Born. St.-Mathias & Cornelius Posterholt: Dorpsschieten.
 20 aug St.-Severinus Grathem: Bestuursvergadering.
 22-24 aug St.-Jan Nieuwstadt 200 jaar: Receptie, presentatie nieuwe uniformen, optocht.
 23 aug St.-Lucie Nederweert-Eind: Koningsvogelschieten. St.-Stephanus Dieteren: Patroonsfeest. St.-Hubertus Beringe: Bert Janssen schiettrofee.
 24 aug Bondsschuttersfeesten bij: St.-Sebastianus Mechelen, St.-Urbanus Maasniel, St.-Joseph Sweikhuizen en St.-Hubertus Beringe. Vrij gildenfeest bij: St.-Joannes Baptist Oerle en St.-Antonius Beers.
 30 aug St.-Sebastianus Mechelen: Uitschieten erekruizen ZLSB. St.-Martinus Houthem: Koningschieten en koningsbal.
 29-30 aug Vöcklabruck (Oostenrijk) Najaarsvergadering EGS.
 30-31 aug Neuss (D): Neusser Bürgerschützenfest. Vöcklabruck (Oostenrijk): Europees Schutters Treffen.
- 6 sep St.-Agatha Haelen: Koningschieten vrienden schutterij St.-Agatha. St.-Jan Grubbenvorst: Dorps- en verenigingsschieten.
 7 sep Bondsschuttersfeesten bij: St.-Lambertus Neeritter, Nachtwachtgilde Berg en Terblijt, St.-Michaël Doenrade en St.-Petrus & Paulus Echt. Koningsvogelschieten bij Kon. St.-Sebastianus Voerendaal en St.-Jan Grubbenvorst.
 9 sep Baexem: Bestuursvergadering OLS-Federatie.
 12-14 sep Xanten (D): 61^e Bundeschützenfest.
 13 sep Persoonlijk kampioenschap: Schuttersbond EMM bij St.-Cornelius Swartbroek en MLSB bij St.-Urbanus Maasniel.
 14 sep Huchen Stammeln (D): Dreiländereckschuttersfeest. St.-Sebastianus Tüdderen (D): Dekenaar schuttersfeest.
 17 sep Kon. St.-Sebastianus Voerendaal: Koningsvogelschieten.
 20 sep Koningsvogelschieten bij: St.-Joseph Buchten, St.-Stephanus Dieteren en St.-Lambertus Broeksittard.
 21 sep **St.-Amandus Opglabbeek: Limburgs DamesSchuttersfeest.** St.-Lambertus Helden: Dekenaar schuttersfeest. O.L.Vrouwegilde Aarle-Rixtel: NBFS-toernooi Vendelen-trommen-blazuinblazen.
 24 sep St.-Severinus Grathem: Bestuursvergadering.
 27 sep **St.-Jan Grubbenvorst: Bielemannen- en Sappeurstreffen.** St.-Mauritius Strucht: Viering patroonsfeest.
- 4 okt Baexem: Najaarsvergadering OLS-Federatie. St.-Severinus Grathem: Sluiting schietseizoen.
 5 okt St.-Mathias & Cornelius Posterholt: Koningsvogelschieten. St.-Gertrudis Amstenrade: Prijs- en damesvogelschieten. St.-Willibrordus Meldert Lummen: (BE) Nationaal Koningschieten.
 11 okt Den Bosch: Hoofdliedendag NBFS.
 12 okt Keulen (D): 75-jarig bestaan Bund der Historischen Deutschen Schützenbruderschaften.
 18 okt Najaarsvergadering Schuttersbond Juliana.
 26 okt Begin wintertijd.
 8 nov Gelderse kruisboogbond 25 jaar.
 11 nov St.-Martinus Houthem: St.-Martinusviering.
 16 nov St.-Martinus Vaesrade: Marketentstertreffen.
 18 nov Baexem: Bestuursvergadering OLS-Federatie
 23 nov St.-Gangulphusgilde en het St.-Laurentiusgilde Huissen: Indoorendelen (Gelders kampioenschap).

2004

- 10 jan Baexem: 11^e Limburgse Schuttersdag
 16-17 apr Medebach (D): Voorjaarsvergadering EGS
 18 jul St.-Sebastianus Oost-Maarland: Zuid-Limburgs Federatiefeest
 27-28 aug Brussel: Najaarsvergadering EGS
 6 okt Schuttersbond De Maasvallei Dilsen: Nationaal Koningsschieten

WIJ FELICITEREN

Erratum

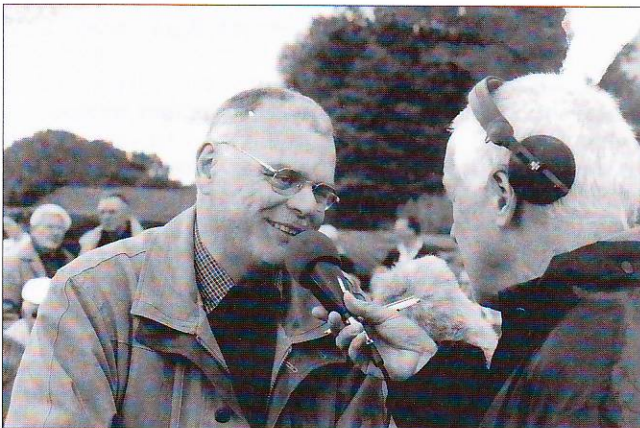
In het vorige nummer stond de achternaam van de koning van St.-Nicolaas Heythuysen verkeerd vermeld. Bèr Rijks schoot zich tot koning. Onze excuses.

Burgemeester Clemens Brocken

Burgemeester Clemens Brocken van de Gemeente Maasbree (waaronder ook Baarlo valt) is per 1 februari 2003 benoemd als burgemeester van de Gemeente Brunssum.

De heer Brocken werd snel na hun vestiging in de Gemeente Maasbree beschermheer van schutterij St.-Anna, Mevrouw Brocken werd beschermvrouwe van schutterij St.-Antonius en Petrus Baarlo.

Wij wensen het echtpaar Brocken veel succes toe in hun nieuwe woon- en werkomgeving.



Burgemeester Brocken tijdens het OLS-2000.

Rode Leeuw 2003

Op zondag 26 januari 2003 vond de investituur plaats van de Edele Eedbroederschap van de Soevereine Orde van de Rode Leeuw van Limburg en de Heilige Sebastianus. Bij die gelegenheid werden de volgende schutbroeders en officieren benoemd in de broederschap:

Josephus Christiaan Baens, St.-Hubertus Manestraat; Wilhelmus Hendrikus Jacobus Biermans, St.-Andreas Melick; Leonardus Antonius van der Borst, St.-Georgius & St.-Sebastianus Beesel; Joseph Maria Antonius Collaris, Kon. Wilhelmina Nieuwenhagen; Joseph Antonius Marie Cox, St.-Joseph Buchten; Johannes Ludovicus Leonardus Hubertus Cuijpers, Prins Hendrik Sint Odiliënberg; Leonardus Jozef Marie Cuijpers, St.-Antonius Altweerterheide; Jan Jacobus Herman Eykenboom, St.-Sebastianus Eys; Theodorus Henricus Goertz, St.-Barbara Leveroy; Jan Peter Gisbert Haex, HH. Harlindis & Relindis Ellikom; Richard Marie Leo Nico Huynen, Jonge en Oude Nobeles Valkenburg; Mathijs Henricus Hubertus Jacobs, St.-Antonius Stramproy; Wilhelmus Mari Henricus Keulen, St.-Sebastianus Klimmen; Francus Machon, HH. Monulphus & Gondulphus I Maasmechelen; Theodorus Henricus Marie van Oijen, St.-Martinus Tegelen; Jan-Jozef Ploumen, St.-Brigida Noorbeek; Mathias H.G. Raeven, St.-Sebastiaan Schimmert; Reinier Daniël Teerds, St.-Martinus Vaesrade; Johannes Henricus Maria Willems, Beheersgroep Schutterij Museum (Hij is het 300e lid van de Edele Eedbroederschap!)

Opgenomen als officier:

mr. Caspar Hubertus Jozef Maria van Heugten, St.-Martinus Holtum

Bevorderd tot officier:

Paul Rosa Palmen, St.-Lambertus Broeksittard



De oudste decorandus was dit keer Gisbert Haex, voorzitter van schutterij St.-Harlindis & Relindis Ellikom, die 82 (inmiddels 83) jaar oud is. De jongste daarentegen was slechts 45 jaar, dit was Wim Keulen, secretaris van het Klimmense schuttersbroederschap. Het aantal nieuwe schutbroeders was dit jaar vrij hoog. Het is gebaseerd op een nieuwe en meer rechtvaardige verdeling, waarbij de grote schuttersbonden drie kandidaten kunnen voorstellen, de bonden van gemiddelde grootte twee kandidaten en de kleine bonden een kandidaat voor de broederschap kunnen presenteren. Vandaar dat er in 2003 maar liefst 21 nieuwe schutbroeders cq. officieren met de woorden "Voor auter haerd en troon" en met het zwaard geïnstalleerd werden. En nog een primeur. Voor 't eerst was de receptie niet in het zaaltje tegenover de kerk, waarbij de felicitanten tot op straat in weer en wind stonden te wachten om een handje te kunnen schudden. De receptie werd gehouden achterin de St.-Willibrorduskerk te Stramproy. Hierna werd voor het altaar de groepsfoto gemaakt, die hierbij is afgedrukt. Aansluitend lagen er nog een aantal gezellige uurtjes in het zaaltje in het verschiep.

Luc Wolters

JUBILARISSEN

12¹/₂-jarig lidmaatschap

Joep Beckers, Kon. Wilhelmina Nieuwenhagen
Frans Breemen, Kon. Wilhelmina Nieuwenhagen
Hans van Ewijk, Kon. Wilhelmina Nieuwenhagen
Jan Gerards, Kon. Wilhelmina Nieuwenhagen
Ad Gubbels, Kon. Wilhelmina Nieuwenhagen
Sjef Hanssen, Kon. Wilhelmina Nieuwenhagen
Al Konsten, Kon. Wilhelmina Nieuwenhagen
Frans Theunissen, Kon. Wilhelmina Nieuwenhagen
Johan Trijbels, Kon. Wilhelmina Nieuwenhagen

25-jarig lidmaatschap

J.H.G.M. Arntz, H. Kruis Grevenbicht
L.G.W. Besouw, St.-Jan Grubbenvorst
J.L.H.E. Crins-de Rijck, St.-Georgius &
St.-Sebastianus Beesel
H.J.M.E. Engelen, St.-Sebastianus Eys
J.H.P. Franssen, St.-Sebastianus Klimmen
W. Frerichs, St.-Nicolaas Meijel
G.H.M. Gommans, St.-Jan Grubbenvorst
H.G.M. Heijnen, St.-Nicolaas Heythuysen
J.J. Heymans, St.-Barbara Leveroy
L.J. van Hommerig, St.-Sebastianus Eys
H.J. Houben, St.-Sebastianus Laar
G.H. v.d. Hurck, St.-Nicolaas Heythuysen
R.N. Janssen, St.-Barbara Leveroy
G.Th.J. Janssen, St.-Joseph Stein
H.L.M. Janssen, St.-Nicolaas Heythuysen
H.J. Lindelauf, St.-Sebastianus Voerendaal
M.M.C.R. Meulen, St.-Sebastianus Laar
J.G.T. Op het Roodt, St.-Georgius &
St.-Sebastianus Beesel
J. Pinxten, St.-Sebastianus Grote Brogel
G.Th. van Rens, St.-Jan Grubbenvorst
J.P.Ch. Rijks, St.-Nicolaas Heythuysen
P.L.M. Schoutrop, H. Kruis Grevenbicht
P.J.M. Timmermans, St.-Nicolaas Heythuysen
M.J. Verheijen, St.-Lucie Nederweert
Jos Verlaek Kon. St.-Lambertus Helden
G.P.M. van Wegberg, H. Kruis Grevenbicht

40-jarig lidmaatschap

H.W.L. Beckers, St.-Nicolaas Meijel
Piet van de Beucken Kon. St.-Lambertus Helden
H.W. van Bree, St.-Sebastianus Laar
T.L.J. Coelen, St.-Ansfried Thorn
Al Cox, St.-Joseph Vijlen
H.L. Eussen, St.-Sebastianus Voerendaal
P.J. Habets, St.-Sebastianus Klimmen
H.J.L. Heinen, St.-Georgius & St.-Sebastianus Beesel
H.J.G. Hermans, dd Stadsschutterij Maastricht
M.G.M. Jacobs, St.-Ansfried Thorn
H. Janssen, St.-Servatius Raam
A.A.J. Kuijpers, St.-Sebastianus Margraten
J.L.M. Maussen, St.-Sebastianus Mheer
H.J.F. Mullenders, St.-Sebastianus Eys
J.M.A. Nijns, St.-Sebastianus Laar
M. Peeters, St.-Servatius Raam
F.H.G. Sluijsmans, St.-Sebastianus Margraten
G.J. Smedts, St.-Nicolaas Meijel
L.J.H. Verheijen, St.-Odilia Ospel-Dijk
W.J. van de Voort, St.-Lucie Nederweert

50-jarig lidmaatschap

Hub Bisschoff, Schuttersbroederschap
St.-Sebastianus Kerkrade
J.G.G. van de Borst, St.-Georgius &
St.-Sebastianus Beesel
Th. Bosmans, St.-Servatius Raam
G.H.W. Boumans, St.-Sebastianus Voerendaal
P.J.H. Creemers, St.-Antonius Stramproy
P.J. Franken, St.-Sebastianus Eys
P.J.G. Knapen, St.-Lucie Nederweert
J. Onnou, St.-Sebastianus Margraten
R.W.A. Scheepers, St.-Sebastianus Laar
M.P.H. Smeets, St.-Georgius & St.-Sebastianus Beesel
J.B.J. Smeets, St.-Georgius & St.-Sebastianus Beesel
J.H. Steijven, St.-Hubertus Schaesberg
H.J.J. Verheijen, St.-Lucie Nederweert
F.J.J. Werst, St.-Sebastianus Heerlerheide

NA REDACTIESLUITING

Wij feliciteren

L1-Radioverslaggever en pur sang Limburger Alf Poell werd op 21 februari benoemd tot "Limburger van Verdienste". Alf ontving de onderscheiding vanwege zijn grote verdiensten voor de Limburgse sport, Limburgs Vastelaovendleedsjes Konkoeer en de OLS-verslaggevingen.

Twee Koninklijke Onderscheidingen werden er uitgereikt tijdens de jaarvergadering van schutterij St.-Andreas Melick op 21 februari. Wim Biermans (56) en J. Siebierski (58) werden benoemd tot Lid in de Orde van Oranje Nassau. Deze jaarvergadering vormde ook het einde van de bestuurlijke taken van beide gedecoreerden voor de schutterij. In zijn 42-jarig lidmaatschap was Wim Biermans de laatste 20 jaar voorzitter. In zijn 35-jarig lidmaatschap was de heer Siebierski de laatste 33 jaar penningmeester.

Opleiding OLS-jurylid

Op vier avonden (10 april, 25 april, 2 mei en 9 mei) zal door de OLS-Federatie een jury-opleiding worden verzorgd in Gemeenschapshuis Baexheimerhof te Baexem. Aanmelden kan nog bij Mathieu Kessels, tel. 0475-572393.

WIJ GEDENKEN

Jo Jansen, keizer van St.-Rochus Stevensweert. Draager van de OLS-medaille in goud. Overleden op 25 november op 59-jarige leeftijd.

Jo Gorissen, erelid van het erebestuur van schutterij St.-Gregorius de Grote Brunssum. Tevens erelid van de Nederlandse Bond voor Sportschutters. Onderscheiden in de Orde van Oranje Nassau. Overleden op 71-jarige leeftijd op 30 november 2002.

Jean Lemmens, bestuurslid van St.-Anna Voorshoven. Overleden op 5 december op 63-jarige leeftijd.

Günter Voermans, erebestuurslid van St.-Nicolaas Heythuysen. Overleden op 18 december in de leeftijd van 67 jaar.

Sjaak Fillot, 25 jaar lid waarvan 16 jaar voorzitter van St.-Nicolaas Susteren. Overleden op 22 december op 60-jarige leeftijd.

Sjra Vestjens, lid van St.-Hubertus Kessel. Overleden op 25 december in de leeftijd van 83 jaar.

Tjeu Corsten, lid van St.-Sebastianus Ell. Overleden op 29 december in de leeftijd van 72 jaar.

Jan Kuppens, oud-voorzitter en bestuurslid van St.-Catharina Stramproy. Maakte deel uit van het zestal dat het OLS-1985 won. Draager van de eremedaille in goud verbonden aan de Orde van Oranje Nassau. Overleden op 7 januari in de leeftijd van 77 jaar.

Maan Vaassen, lid van Stadssjötterie St.-Leendert Uermend. Begiftigd met de eremedaille in zilver verbonden aan de Orde van Oranje Nassau. Overleden op 16 januari op 72-jarige leeftijd.

IN MEMORIAM SJENG SAIVE

Donderdag 16 januari bereikte ons het droeve bericht dat de heer Jan "Sjeng" Saive was overleden. Jan Saive was sinds 1958 lid van schutterij St.-Joseph Vjlen. Bij zijn toetreden was hij grenadier. Van 1962 tot 1989 was hij de trotse vaandeldrager van onze vereniging. Door omstandigheden kon hij na 1990 niet meer actief lid zijn, waarna hij benoemd werd tot "Lid van Verdienste". Bij tal van activiteiten was Jan toch altijd aanwezig als "zijn" schutterij uitrad, zoals bij het jaarlijkse koningsvogelschieten.

Door zijn eerlijk en openhartig karakter was Jan dan ook een graag gezien persoon binnen onze schutterij. In 1964 lukte het hem om koning van onze schutterij te worden. In 1983 werd Jan begiftigd met de zilveren OLS-speld en in 1989 kreeg hij de gouden OLS-medaille voor zijn 40-jarig lidmaatschap.

Dinsdag 21 januari werd Jan met schutterseer naar zijn laatste rustplaats begeleid. Moge hij rusten in vrede.

Theo Boss, oud-generaal en oud-secretaris van St.-Martinus Vaesrade. Overleden op 25 januari 2003 en begraven met schutterseer.

IN MEMORIAM THEI BOSS

Sinds zijn 16e levensjaar was Thei Boss al schutter. In 1933 werd hij lid van schutterij St.-Martinus Vaesrade en zou hij uiteindelijk 7 decennia tot de leden van deze schutterij behoren. In deze lange periode, dat hij aan de vereniging verbonden was, heeft hij zich voor deze op veel manieren bijzonder verdienstelijk gemaakt. Hij startte als geweerdraager en was in de laatste jaren het enige lid dat zich nog voor de oorlog bij



Sjeng Saive.

de vereniging had aangesloten. Direct na de oorlog werd de schutterij in 1945 alweer actief, met Thei erbij. In de jaren vijftig wordt hij vermeld als officier in de functie van commandant. Dit is hij vele jaren geweest. In 1963 stapte de toenmalige voorzitter op. Hierop namen de gebroeders Wiel en Thei Boss de leiding over: Wiel werd voorzitter en Thei generaal. Hij bleef commandant van de exercitieploeg. In de jaren '70 nam Thei het secretariaat van de schutterij op zich, waar hij 25 jaar invulling aan zou geven. Pas jaren later begonnen de jaren ook voor Thei te tellen. Mid jaren negentig had hij problemen met het marstempo en moest er langzaam maar zeker worden uitgekeken naar een nieuwe generaal. Op zijn 80e was hij nog secretaris bij de viering van het 100-jarig bestaan van de schutterij (1997). Maar ook toen speelden kwalen hem parten en wachtte hij op een operatie. Beide functies werden binnen de grote en schutterij-getrouwe familie Boss overgedragen. Generaal werd zijn zwager Rinus Teerds en het secretariaat kwam aan zijn achterneefje Robert Zeijen. Apropos familie: in huize Boss was het schutterij wat de klok sloeg. Echtgenote Annie Boss-Haenen was mede-oprichtster van het damessteuncomité van de schutterij. Zij overleed op 1 juli 1994, waardoor St.-Martinus Vaesrade verstek liet gaan tijdens het OLS in Stokkem. Ook de kinderen waren bij de schutterij. Helaas moest Thei Boss nog het tragische overlijden van zijn gelijknamige zoon meemaken.

Toen Thei Boss jr. in augustus 1999 met zijn schutterij een bondsfeest had bezocht, viel hij ongelukkig 's nachts na terugkeer in Vaesrade. Vrienden brachten hem naar huis, waar hij onverwacht overleed. Lief en leed heeft Thei Boss sr. derhalve van nabij meegeemaakt. Zijn schutterij was hem daarbij bijzonder dierbaar. Hierbij maakte hij zich zozeer verdienstelijk dat hij onderscheiden werd met de eremedaille van de OLS-Federatie in goud met kroontje, met de eremedaille in de Orde van Oranje Nassau en opgenomen werd in de Orde van de Rode Leeuw. In 1973, 1983 en 1993 vierde hij respectievelijk zijn 40-, 50- en 60-jarig lidmaatschap. Helaas mocht hij de viering van zijn 70-jarig lid zijn van schutterij St.-Martinus dit jaar niet meer meemaken. Thei Boss overleed op 85-jarige leeftijd op 25 januari 2003 en is vanzelfsprekend met schutterseer ten grave gedragen.

Luc Wolters



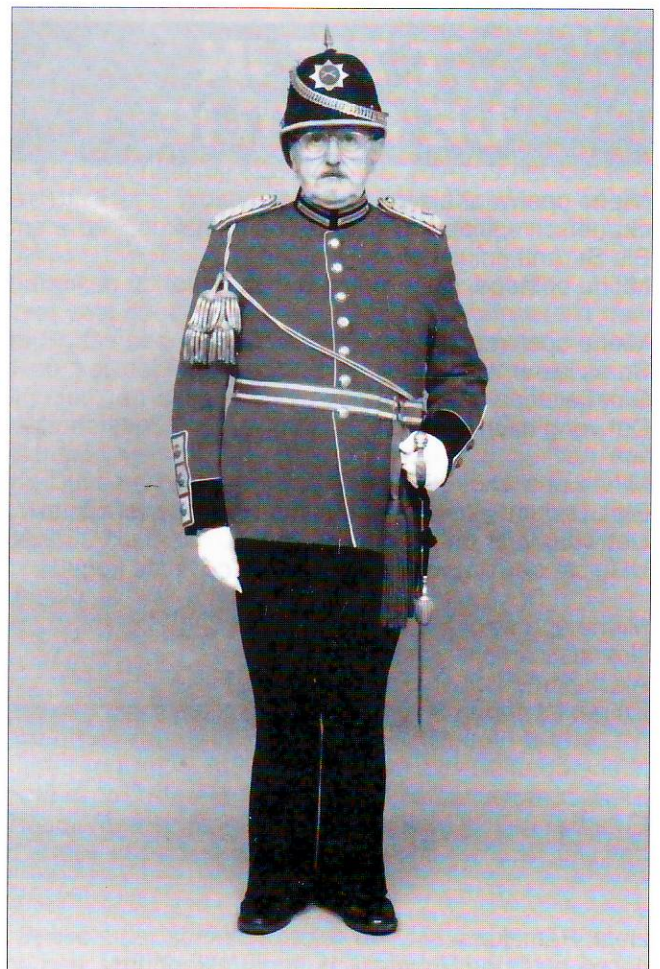
Generaal Thei Boss (1917-2003)

Jan de Haar, oud-koning, oud-bestuurslid en kolonel b.d. en 40 jaar lid van St.-Joseph Sweikhuizen. Drager zilveren medaille in de Orde van Oranje Nassau en de zilveren OLS-medaille. Overleden op 7 februari in de leeftijd van 80 jaar.

Cep Roberts, 75 jaar lid en officier van St.-Gertrudis Amstenrade. Drager van de OLS-medaille in goud met het kroontje. Overleden op 8 februari in de leeftijd van 87 jaar.

IN MEMORIAM CEP ROBERTS

Cep werd vaak gevraagd naar zijn vitaliteit, waar hij tot op hoge leeftijd over beschikte. Hij vertelde dan breeduit over de vele kilometers, die hij nog op zijn tachtigste fietste naar de Selfkant (D.) en terug naar Amstenrade. Die vitaliteit verraadde dat hij tot op hoge leeftijd nog zeer energiek was. Ooit voorspelde een zigeunerin hem dan ook dat hij maar liefst 104 jaar oud zou worden. Zover is het niet gekomen, want helaas is Cep Roberts ons ontvallen, op de respectabele leeftijd van 87 jaar. En bijna zijn gehele leven maakte hij deel uit van de schutterij St.-Gertrudis uit Amstenrade. Hiervan werd hij op 14-jarige leeftijd lid. Zijn vader Jan overleed vrij vroeg en Cep droeg na diens overlijden zijn uniform. In de volksmond heette Cep eigenlijk "Cep van Antje van Truutje", maar Cep groeide alras zelf uit tot een persoonlijkheid, waar men aan de naam Cep voldoende had om te weten wie bedoeld was. Want bekendheid verwierf Cep zich als vanzelf, niet alleen als schutterslid, maar ook bijvoorbeeld door zijn café aan de Hoofdstraat. In zijn jaren als kastelein was dit het schutterslokaal in de jaren zestig. Ook nadien kwam Cep zijn zoon Jan in dit café de helpende hand reiken. Hij bleef jong van hart door de vele contacten die hij had. Cep stond ook aan de basis van het country-festival in Amstenrade en hield meer dan vijftig jaar zijn duiven. Binnen de schutterij doorliep hij diverse rangen: hij startte als geweerdrager, werd bevorderd tot officier als luitenant en kapitein, werd in 1967 luitenant-kolonel en in 1969 zelfs generaal. Hiervan doet hij wegens gezondheidsredenen afstand en hield de rang van luitenant-kolonel.



Cep Roberts

Van 1948 tot 1963 maakte hij deel uit van het bestuur en werkte mee aan de vele kleine initiatieven om de kas te vullen. Maar liefst vijf maal was Cep koning, en wel in 1949, 1956, 1961, 1974 en in 1983. Tijdens het laatste schuttersfeest werd hij gehuldigd wegens zijn 75-jarig lidmaatschap, maar droeg inmiddels geen uniform meer. Wanneer hij er laatste decennia in uniform met zijn schutterij erop uittrok, kreeg hij doorgaans de medaille voor de oudste schutter in uniform, maar ook voor beste vaandeldrager of mooiste generaal vergaarde hij in de loop der jaren prijzen. Vanwege zijn langdurig lidmaatschap van de schutterij werd hij onderscheiden met de OLS-Federatie in goud met kroontje. Maar meer nog dan onderscheidingen of andere roem, was voor Cep de omgang met schutters en jeugd van groot belang. Gemist zal Cep daarom niet alleen worden, omdat hij al die jaren met zijn schutterij is meegetrokken, maar ook vanwege zijn fijne karakter. Hij was een realist, die goed kon luisteren en kon vertellen. Een gangmaker, maar ook serieus als het moest. Kortom een dragende kracht voor meer dan 75 jaar bij schutterij St.-Gertrudis Amsterrade. Cep Roberts overleed op 8 februari 2003 en werd op de 13^e met gepaste schutterseer ten grave gedragen.

Luc Wolters

Sjeng Smeets, erelid, ruim 52 jaar lid van St.-Urbanus Montfort. Overleden op 14 februari in de leeftijd van 83 jaar.

'T ZIT IN DE FAMILIE

Miene opa waar bie de schutterie
Gruuëtsch steit er mit ut zilver op un rie
Bie St. Anthonius oet de Deelgaard
Mit de bolhood, sjnor mer geine baard

Miene opa waar bie de schutterie
Soms ies er hiël erg blie
Dan fiets er zingend rundtjes rond ut plein
Det vong mien oma neet zo fein

Miene opa waar bie de schutterie
Bie ut houthakke lag hae de vot mit de wortel opsie
Det waar veur de keuningsvoogel
Ut lètste deil daovaan vilt altied bie de lètste kogel

Miene opa waar bie de schutterie
Noe ies zien kleinkind daobie
Als bieleman zit er zi'n beste beintje veur
En geef de Jong en Ouw Nobeles wat kleur

Miene opa waar bie de schutterie
En det ging um soms erg aan zien prie
En als er miech un uigske pietjs vanaaf de hemelpoort
dan weit iech det ut good zit en goan iech zoa voort

Henk Ramakers.
Jonge en Oude Nobeles Schutterij Valkenburg
Oranjelaan 15, 6301GW Valkenburg aan de Geul

INHOUDSOPGAVE

Artikel	pag
Colofon + Voorwoord	1
Raad van State vernietigt schietvergunningen.	2
Gemeente Weert delft het onderspit tegen milieuverenigingen over vrij schieten	
'Draag wel de zegelring van je grootvader, maar nooit zijn boord'	5
Keizerjubileum Fred Hannen	9
Het Groot Internationaal	10
Schuttersfeest (OLS) 1901	
Schutterijmuseum van en voor de schutters	12
Toespraak Pater Karel de Wilde tijdens de Eucharistieviering der marketensters	14
Schutterij St.-Sebastianus Heel:	15
Het schuttersleven in de achttiende eeuw	
Schutterijen Heel en Panheel aan het begin van de 20e eeuw	20
Uitkomsten lezersonderzoek	23
Euver de päöl.	26
Schutterij St.-Hubertus De Horst (Groesbeek)	
Voor u gelezen: Schuttersbroederschap St.-Sebastianus Eygelshoven 300 jaar	28
Deel 2: Het verloop van een schuttersfeest in Duitsland	31
Onder de schietboom	33
Krantenkoppen	41
Limburgse Schuttersagenda 2003	42
Wij feliciteren	44
Na redactiesluiting	45
Wij gedenken	46
't Zit in de familie (gedicht)	48
Inhoudsopgave	48
Redactie en correspondenten.	48

REDACTIE EN CORRESPONDENTEN

- ★ Hoofdredacteur: Wim Pijpers Wienkeskoel 94, 6074 HH Melick. Tel. 0475-520226, fax 0475-520229. E-mail: wmpijpers@hotmail.com.
- ★ Werner Smet Nachtegalenlaan 84, 3650 Rotem. Tel. 089-868782.
- ★ Jos Thomassen Eikenlaan 32, 3630 Maasmechelen. Tel. 089-767789.
- ★ Drs. Jean Walraven Borgeind 21, 6041 AP Roermond. Tel. 0475-318124.
- ★ Drs. Luc Wolters Dr. Schweitzerstraat 4, 6369 XL Simpelveld. Tel. 045-5442585. E-mail: Luc.Wolters@vodafone.com.
- ★ Correspondent Schuttersbond E.M.M.: Tjeu Timmermans, Kruisstraat 73, 6034 RJ Nederweert-Eind. Tel. 0495-633840.
- ★ Correspondent Schuttersbond Juliana: Bernie van Lierop, Bingelkruid 7, 5803 BM Venray. Tel. 0478-510400, GSM 06-10322770. E-mail: bvanlierop@home.nl.
- ★ Correspondente Schuttersbond St.-Gerardus: Yvonne van de Wall Antoniusstraat 84, 6166 XL Geleen. Tel. 046-4755123.
- ★ Correspondent Schuttersbond Eendracht Born-Echt e.o.: Thimo Zegers Rijksweg Noord 164, 6136 AD Sittard. Tel. 046-4523808. E-mail: t.zegers@home.nl.

**HERSTEL UW TRADITIE IN ERE:
KEVELAERER VAANDELS:
RESTAURATIE EN NIEUW.**



**KEVELAERER FAHNEN +
PARAMENTEN GmbH**

Kapellenplatz 27, D-47623 Kevelaer
Telefoon: 02832-5734 / Fax: 02832-50075

Wij hebben de vakkennis en kunde in huis om nieuwe vaandels te vervaardigen en oude vaandels te restaureren. Wij gebruiken de meest zeldzame, kostbare en functionele materialen om via hand- of machineborduurwerk en de onmisbare kunsthistorische achtergrond een ambachtelijk werkstuk van allure af te leveren.

U kunt ook contact opnemen met:
Stadelmaier Nijmegen B.V., Postbus 7063, 6503 GN Nijmegen
Telefoon: 024-3791170
Fax: 024-3791171

RVequipment
light sound vision

Nieuwenhuysstraat 36 - Hulsberg
Tel. 045-4051451
Fax 045-4053268

**Als u muziek
wilt horen,
zoals het
gemaakt is.**

**KRACHT EN GEVOEL
IN FINANCIËLE DIENSTVERLENING**

Golsteijn & Partners, assurantie-adviseurs en financial planning. Wij zijn uw partner in al uw financiële zaken. Voor u persoonlijk, voor uw gezin of voor uw bedrijf. Onafhankelijk, compleet, deskundig en betrouwbaar.



Golsteijn & Partners
| assurantie-adviseurs | financiële planners |

finance and more

Hoofdvestinging Maasbracht Hoofdstraat 49
Postbus 7163 6050 AD Maasbracht Telefoon +31 (0)475 - 43 84 38
mail@golsteijn-partners.nl www.golsteijn-partners.nl



Mr Cas van Heugten
ADVOCAAT EN PROCUREUR

Rijksweg Noord 214
6136 AE Sittard

- Verkeers- en bedrijfsongevallen
- Bij letselszaken komen Uw advocaatkosten meestal ten laste van de aansprakelijke partij
- Ook zaken met akte van onvermogen
- Echtscheiding, speciaal op gemeenschappelijk verzoek, ontslag, uitkeringen, slachtofferhulp, civiele zaken en strafzaken
- Korte telefonische info is kosteloos
- Vraag tijdig advies ter voorkoming van onnodige complicaties.

Spreekuur op telefonische afspraak: 046 452 88 99.

Kantoor: Rijksweg Noord 214 te Sittard.



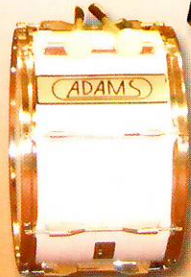
Sla uw slag

bij **Muziekcentrale Adams BV**

Uw leverancier voor alles
op het gebied van **drumbands** !

van stokken tot concert-slagwerk.

Binnenkort ook alles
op het gebied van **Schutterijen** !



www.adams.nl

Muziekcentrale Adams BV, Akker 5, 6017 BN Thorn • Nederland
Telefoon: +31-(0)475-560700 • Fax: +31-(0)475-56 29 05
email: info@adams.nl • internet: www.adams.nl